

310926

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 30-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨.

No. 51
సంచిక 5౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెబుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివిధి మదరాసు.

మద్రాసు ఆంధ్ర సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

1924 సం॥ జూలై నెల 1 తేది నుండి యాదిగువ నుదహరింపబడిన బండ్ల రాకపోకలు రద్దుపర్చబడును.

అర్క్వాణము నుండి ఉదయం	గం॥ 6.30 కు	బయలుదేరి జోలార్ పేటకు	గం॥ 11.10 కు	పోవు నెం॥ 28	బండి
జోలార్ పేట నుండి సాయంత్రం	,, 4 కు	బయలుదేరి అర్క్వాణముకు	,, 8.12 కు	పోవు నెం॥ 24	బండి
వాలాబాగ్ నుండి ఉదయం	,, 7.45 కు	బయలుదేరి రాణిపేటకు	,, 8.5 కు	పోవు నెం॥ 149	బండి
డిట్ నుండి సాయంత్రం	,, 7.25 కు	బయలుదేరి డిట్	,, 7.45 కు	పోవు నెం॥ 147	బండి
రాణిపేట నుండి ఉదయం	,, 6.30 కు	బయలుదేరి వాలాబాగ్ నుండి	,, 6.50 కు	పోవు నెం॥ 140	బండి
డిట్ నుండి సాయంత్రం	,, 6.15 కు	బయలుదేరి డిట్	,, 6.35 కు	పోవు నెం॥ 146	బండి

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

24.5-24 తేది శనివారమునుండి 30.5-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6.15 దినమునకు రాత్రి
9.30 గంటలకు శని, ౭వవారములందు మధ్యాహ్నము 3.15
గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ స్టూడెండును సీరియల్ ది
డేనియల్ బూని అద్భుత ధైర్యసాహసకృత్యములు
గల చరిత్రాత్మక కథ ఉపకథలు 1, 2, 3, మొదటివారము - 6
భాగము. ప్రెజ్ థామ్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగ్ సిరియసు
ది లెడర్ ఫువర్స్ ఇంటర్ నేషనల్ చ్యాంపియన్ ఓ కామిక్ కూడ
చూపబడును.

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు లాంపు

పూర్తికెట్టు 18	2-4-0
చేబురు 18	0-12-0
బల్బు 18	0-6-0
సిగ్నల్ లైటు స్పిండ్ల ట్యాంక్ 18	1-8-0
హారితాడి, ప్రక్కన నూర్, రింకులది.	
చెమత్తిరాళ్లు డబ్బు 18	0-12-0

మినియెలిక్ ప్రొగ్రెస్

83, చీనాబాదురోడ్డు,
మదరాసు.

నాణ్యమైన బస్తీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బస్తీ
నులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖచ్చరునూలులో,
నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, శుష్క,
ప్రత్తి, వగైరాభారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, పిలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పిల్వనంత చాకగా యేర్పాలు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు శేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపిట్ట కల్లుజేసినాము గనుక ధరలు
తెలియగోరినవారు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బస్తీనులు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పోస్టు శ్రీ రు 6.0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహోజీరీమిల్సు,
బెజవాడ, దక్షిణఇండియా.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0.6-0. 12-కి 3-8-0.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

వ్రతచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును
సచిత్రమాసపత్రిక-ప్రతిసంచికయందును 3,4
రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో
ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు,
గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక
విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు
కలిగియుండును.

మాదిరిపత్రిక గోరువారు ఆకాలు 0 10 0
స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంప
జాలము. మాదిరిపత్రిక తెచ్చించుకొన్న తర్వాత
చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహా
యించుకొని తక్కినసొమ్ముయూత్రము పంపవచ్చును.
సంవత్సర చందా రూ 6 0 0
అర్ధసంవత్సరము ,, 3 0 0
విశేషపత్రిక ,, 0 10 0

ప్రస్తుతము పోస్టు రూల్సు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జీ, 0.3-0 తపాలు
చార్జీ అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మన
యార్డరు పంపిన ఈఖర్చు తగ్గుచు. వీ. పీ. లు పంపి
నచో సొమ్ము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ
చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు
సంభవించును.

మేనేజరు, భారతి.
కపాలవెట్టె నెంబు 212 మదరాసు.

కృష్ణాపత్రికపై మాననప్రస్తుతము

డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద విచారణ

(నర్సేపేట లోని)

3 వ సాక్షి

గుడివాడలోలాకా పెద్దపాడుపూడి కాపురములు కమ్మనూరు ఒంగోలు వెంకటరత్నముగారి సాక్షిత్వము:-

నేను బాలాజీరావు నాయుడుగారిని ఎరిగియున్నాను. మొన్న కాన్సిల్ ఎలక్షనులో వారికోటకు పనిచేసినాను. నారి కాపము లభించలేదు. కృష్ణాపత్రికలో ఏదో వ్యాసము వ్రాసినాను. అందునల్ల ఓటర్లు వారికి యివ్వవలసిన యివ్వలేదు. కృష్ణాపత్రికలో అక్టోబరు మాసములోని సంచికలోని వ్యాసము, 6 వ తేదీ అక్టోబరు సంచికలోని వ్యాసము నేను చదివినాను. మోటారు లారీల విషయములో వారు కొంత సొమ్మును అపహరించినట్లు నేను అరజీము చేసినాను. ఈ లారీలు బోర్డుకుగాను కొనుగోదించి.

ఇది చదివినపిమ్మట అరజీము చేయుచున్నారని ఆన గా బోర్డుసొమ్ము వారి స్వగృహము కొంత దీసికొన్నారని అభిప్రాయపడినాను. వోటర్లు అటువంటివారికి ఎలా ఓట్లు యివ్వమని అడిగినారు. నేను నాయుడుగారిని అడిగినాను. నాయుడుగారు అది నిజముకాదు. అది నీకే తెలుస్తుందని చెప్పినారు. నేను వారికి ఓట్లకొరకు జాకౌలగాయకు పనిచేసినాను. ఆగస్టు నెలపైబరునెలలలో ఓటర్లు వోట్లు యిస్తామని చెప్పినారు. నాకు చదువువచ్చును. నేను కృష్ణాపత్రిక చదువుచుండేవాడను. నాకు చదివిన అర్థమయ్యేది. నాకు 27 ఎకరముల మాగాణి భూమి వున్నది. అది 40 నేలు చేయును.

మద్రాసులోని పక్షి కాగితము:- నా భూమి యెప్పుడు జేరము పెట్టలేదు. నా భూమి ప్రక్క భూమి కొనలేదు. మా నాయన గారు బాగానున్నారు. నేను ప్రెసిడెంటును చదివినాను. బోర్డుసొమ్ములో నాయుడుగారికి 60 సంవత్సరములు. అప్పుడు గ్రంథముచూస్తూ వుంటాను. భాగవతము రామాయణము చూచినాను. భాగవతములో పదిస్కంధములు వున్నవి. అయితే సంవత్సరములనుండి పత్రికలు చదువుచున్నాను. పుస్తక, భాండాగారములేదు. నేను పత్రికలు తెప్పించను. నేను రాజాగారి బంగారంలో చదువుచుండువాడను. అటు గ్రంథములకుడ చదువుచుండును. నేను యావ్యాసమును, 10, 15 తారీఖులలో చదివినాను. మొదటిపర్వాయము మోటారు లారీలగూర్చి యాతారీఖులలో చదివినాను. ఈమోటారు లారీలవిషయమున సెప్టెంబరులో ఒక వ్యాసము చదివినాను. దానిలో యేమి వ్రాసివున్నది చెప్పజాలను. అది 15 వ తేదికి లోపలనో తర్వాతనో చెప్పజాలను. ఇతరవ్యాసము లేవియైనచదివినది నేను చెప్పజాలను. ఇతరవ్యాసములు చదివినాను. గాని అవి యేమియో చెప్పజాలను. సెప్టెంబరులోని వ్యాసము ఎన్నికాలములో ఏ పేజీలో వున్నదో చెప్పజాలను. అక్టోబరు వ్యాసము ఏ పేజీలో వున్నది, ఎన్నికాలములన్నది చెప్పజాలను. వ్యాసము చదవగా అచ్చట చచ్చట కొన్ని భాగములు డబ్బు హరించినట్లు నూచించుచున్నది. అవి చూడనిది చెప్పజాలను. (పత్రిక చూపించబడినది) నేను వ్యాసముంతయు చదివినాను. 6 వ పేజీ కాలము 1 పంక్తి 18 మొదలు 81 వరకు వున్న భాగము చదువుటవల్ల వారు డబ్బు హరించినట్లు అర్థమయినది. ఓట్లు యిచ్చెదమనిచెప్పి యిచ్చుట మానినారు. ఎవరు కోర్టుకు యివ్వడుగాని యిదివరకుగాని వచ్చియుండలేదు. నేను యిదివరలో రెండుపర్వాయములు కోర్టుకు సాక్షిగ వచ్చినాను ఓటర్లు వోట్లు యివ్వమని చెప్పినప్పుడు చాలమందివున్నారు. పెద్దవాళ్లు మీరు బాలాజీరావు నాయుడుగారు. మీరికి పనిచేయవలసినదని చెప్పినప్పుడుదప్ప అంతకు పూర్వము నేను వారిని యెలుగను. నేను అకౌంటు వుంచలేదు. ఖర్చు పెట్టలేదు.

పైచెప్పిన పెద్దవాళ్లెవరు సాక్షిగ రాలేదు. నాకు ప్రతిఫలము యేమి యివ్వలేదు. వ్యాసము చదివినమీదట నాయుడుగారు సొమ్ము అపహరించినట్లు నమ్మినాను. నాకు వారికి వుత్తరములు యావీషయమున యేమిజరిగియుండలేదు. నేను నాయుడుగారిని గుడివాడలో కలిగొన్నాను. నేను వ్యాసము చదివిన రోజు దినములకు కలిగొన్నాను. వారితో అనుగుమ్యగోరి యిష్టముగ నెవ్వరూ మాట్లాడినాను నాకు ఆపుడుగాని, తర్వాతగాని యింతయు అబద్ధమని కాగితములు

చూపలేదు. వారివద్ద పని చేసినట్లునా వద్ద కాగితములేదు. దరిమిలాను మోటారు లారీలవిషయమై కృష్ణాపత్రికలో చదివి నట్లు చెప్పజాలను. సాధారణముగ కృష్ణాపత్రిక వారంవారం నేను చదువుచుండును. నేను 18 వ తేది పత్రికలోని నీలాప నిందలను వ్యాసమును చదివినాను. నేను 27 వ తేదీ పత్రిక కృష్ణాపత్రికలోని అనువాసమును చూడ చదివినాను. ఈరెండు వ్యాసములు చదివినందువల్ల వారు సొమ్ము హరించినారనుట అబద్ధమని అభిప్రాయము గలిగినది.

ఫిర్యాది ప్లే డర్దుకాను:- మా పెద్దలు నాయుడుగారు సొమ్ముహరించువారు కారని చెప్పటవల్ల యావ్యాసములు చదివినపిమ్మట చూడ పనిచేసినాను.

4వ సాక్షి

ఇమ్మానేని సీతారామస్వామి నాయుడుగారు, అదివెలములు. నేను రిటైర్డ్ డిప్యూటీకలెక్టరు. నేను జిల్లాబోర్డుమెంబరును. నేను మొదటి తరగతి బెంచీకోర్టు సెసిడెంటును. 3 సం॥ 11 నెలలనుండి జిల్లాబోర్డు మెంబరును. జిల్లాబోర్డునుగూర్చి ఉద్యోగిగా నున్నప్పుడు చెలియును. నేను తాలూకాబోర్డు మెంబరుగాను, జిల్లాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగాను ముగ్గురినీపర్ డైరెక్టర్ గాను వుండియున్నాను. నాకు యావీషయము 20 సంవత్సరముల అనుభవముగలదు. గంజాముజిల్లా వైస్ ప్రెసిడెంటుగానుండి యున్నాను. బళ్లారిలో తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా 7 సంవత్సరములుండి యున్నాను. ఉద్యోగరీత్యా జిల్లాబోర్డు మెంబరుగాకూడ వున్నాను.

కృష్ణాపత్రికలో మోటారులారీలనుగూర్చి నేను చదివి యున్నాను. అది అక్టోబరునెలలో అనగా కాన్సిలు యెలక్షనుకు పూర్వము, 6వ తేది 1923 సంవత్సరము కృష్ణాజిల్లాబోర్డు అను వ్యాసము నేను చదివినాను. అది ప్రకటింపబడిన కొన్ని దినములలో అక్టోబరులో చదివినాను. ఎన్నికలు 81 వ తేదీన జరిగినవి. అది చదువుటవల్ల కృష్ణాజిల్లాబోర్డుయొక్క పరిపాలన అధ్యక్షునిచే అసంతృప్తికరముగాను మోసముతో మాడుకొన్నదిగాను నడిపింపబడుచున్నదని అర్థమయినది. ముఖ్యముగా మోటారులారీలనుగూర్చి అనగా మోటారులారీలు కొనుటలో అనురూపదగా ప్రవర్తించినట్లు అర్థమయినది. ప్రెసిడెంటు యొద్దనుండి మోటారు లారీలకు సంబంధించిన యావత్తు రికార్డును తెప్పించుకొనినాను. నేను అంతయు చదివినాను. ఇది చదివిన పిమ్మట నేను జెజవాడపై జిల్లాబోర్డు యంజనీరుగారితో యావిషయము చర్చించినాను. వానిని యంజనీరుగారితో, డ్రైవరుతోను కలిసి పరీక్షించినాను. పిమ్మట బందరువచ్చి వ్యాసము వ్రాసి మూడుకాపీలు తయారుచేసి దస్కుతుచేసి ఒకటి జస్టిస్, ఒకటి హిందూభాగ పంపినాను. మూడవకాపి బాలాజీరావునాయుడుగారికి యిచ్చినాను. జస్టిస్ లో మాత్రమే ప్రమరింపబడినది. హిందూలో పడలేదు. ఎన్నికలకు కొద్దిదినములు పూర్వము ప్రచురింపబడినది. ఎగ్జిబిట్ 10 మూడవకాపి అయి వున్నది. రికార్డు చదివిన పిమ్మట పత్రికలో చేయబడిన నిందలన్ని పూర్తిగ అబద్ధమని అభిప్రాయపడినాను. అది వ్యాసములో వ్రాసినాను.

క్రాసుపత్రిక ముందు చేయబడును.

5 వ సాక్షి

మాదిరెడ్డి గంగారావునాయుడుగారి సాక్షిత్వము: బందరు. అదివెలము. రిటైర్డ్ తహసీల్దారు. నేను బందరులోవుంటున్నాను. బాలాజీరావు నాయుడుగారిని నేను యెరిగియున్నాను. వారు నేను సహాధ్యాయులు. స్నేహితులుము, వారికింద రివిన్యూ యిన్స్ పెక్టరు, తాలూకా మేజిస్ట్రేటు అనేక ఉద్యోగములు చేసినాను. ఎన్నికలలో వారికోటకు పనిచేసినాను. జూలై మొదలు అక్టోబరు అఖరుకంటకు పనిచేసినాను. నేను కృష్ణాపత్రికను ఎరిగియున్నాను. అది మొదట ప్రారంభింపబడినపుడు నాతమ్ముని ప్రెస్ లో ముద్రింపబడినది. నేను చందాదారుడను కాను. నేను మెంబరుగా వున్న సోమల్ కల్లువారు తెప్పించెడి వారు. ఈపత్రికలో మోటారు లారీలనుగూర్చి చదివి యున్నాను. సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలల సంచికలో మోటారు లారీలు, కృష్ణాజిల్లాబోర్డును గూర్చిన వ్యాసములు చదివినాను. మొదట ప్రజలు ఫిర్యాదికి ఓట్లు యిచ్చునట్లు కనబడినారు. అక్టోబరులో ఓటర్లు లోకల్ బోర్డుల సొమ్ము వేటకు వేలు అపహరించినట్లు ఈవ్యాసము చూపించుచున్నదని వోటర్లు చెప్పినారు. నేను చదివిన తీధరు యిదియే. వోటర్లు ముఖ్యముగ సీన్యామునుబట్టియే వాగ్జటి అభిప్రాయము పడినారు. వ్యాసముపూర్తిగ చదివినాను. జిల్లాబోర్డు పరిపాలన అక్రమముగా చేసి నారనియు, మోటారు లారీల విషయములో సొమ్ము అపహరించి

చినా రని అర్థము చేసుకొనినాను.

పంక్తి 15 మొ 20 వరకు 30 నేలు ఋణము యిచ్చి జిల్లాబోర్డు సెసిడెంటు పదవి తెచ్చుకొనినట్లు అర్థమిచ్చును. నాయుడుగారు ఈ మండలవాసులకు తెలియనివారు కారు. అను వాక్యము వ్యంగ్యముగవారు చెడ్డవారని నూచించును.

పంక్తి 21-28 ప్రాకుట అను శబ్దమువల్ల డిప్యూటీ కలెక్టరు పదవికి నెమ్మదిగాను, సిఫార్సులవల్లను పొందినట్లు అర్థమిచ్చును. వెంకటగిరి దివాను నిలుపుకొనలేక పోయిరి. అని వ్రాసిన భాగము అసమర్థత చేతనో, మోసముచేయుట చేత నో యని అర్థమిచ్చును.

27-33 జిల్లాబోర్డు పరిపాలనలో లోపము లున్న నూచించును. 6 వ పేజీ 1 కా 4 పంక్తి మొ. 17 వరకు గల భాగము 8 నేలకు మూడు మోటారు లారీలచేరములో అపహరించినట్లు అర్థమిచ్చుచున్నది.

ఈవ్యాసములు చదివిన పిమ్మట, కైకలూరు, నర్సాపురం, భీమవరము తాలూకాలకు ఓట్లుకొరకు వెళ్లి నాను. వోటర్లు యావ్యాసములను జూపించి యిటువంటి వారికి వోట్లు ఎలా యివ్వమని అడిగినారు. వారు ఎన్నుకొనబడలేదు. ఈవ్యాసము వల్ల ప్రజలు వ్యతిరేకులయినట్లు నేను తెలచినాను.

నాకు నాయుడుగారికి దూరసంబాధము వుండి వుండవచ్చును. వారి అల్లుడు నాకు బంధువుకాదు. ఎన్నికలలో నేను వారిచే నియమింపబడిన ఏజంటు నైయున్నాను. నేను ఓట్లకొరకు అక్టోబరులో 15 దినములు యితర నెలలో 20 దినములు పనిచేసినాను. నరసాపురము ప్రాంతముకు వెళ్లి నపుడు నాకు మూడు 50 రూపాయలు ప్రయాణపు ఖర్చులు యిచ్చినారు. మొదట వోట్లు యిస్తానని చెప్పి తర్వాత యివ్వనివారిని ఒక్కరినైన చెప్పజాలను. నేను కైకలూరు, భీమవరం తాలూకాలలో తహసీల్ దారుగా పనిచేసినాను. ఉద్యోగరీత్యా కొంతసంది వోటర్లను యెరిగియున్నాను. నేను ఫిర్యాదిని విచారించగా నాకు కొన్ని కాగితములు చూపి పత్రికలోని నిందలు అబద్ధమని స్పష్టపరచినారు. ఇది రెండుమూడుదినముల తర్వాతను నేను వారు చెప్పిన సమాధానము విన్నానుగాని నోట్సు తీసికొనియుండలేదు. వోటర్లు తిరిగి పోవుచున్నారని వారికి నేను వ్రాసినాను. 6 వ తేది పత్రికలోని నిందలకు ప్రత్యుత్తరముగా ఖండించుచు వ్రాసిన వ్యాసములను నేను చదివినాను. ఎగ్జిబిట్ 1 చదివినాను. ఎగ్జిబిట్ 2 యిచ్చుచు చదివినాను. ఇదివరలో చదువ లేదు. చదివిన మీదట సొమ్ము అపహరించుటేమియు లేదని తెలిసింది. 5, 6 వ పేజీ 15 - 20 కు గల భాగము అధ్యక్షులును, రామాచారింగారును అప్పిచ్చినవారనియు, (కెడిటరు డెబ్బరు) పుచ్చుకొన్నవారిని మాత్రమే అర్థమివ్వవచ్చును. నాయుడుగారు యామండలవా... అను భాగము నాయుడుగారు బాగుగా తెలిసిన వారనియు అర్థమివ్వవచ్చును. ఏ కారణము చేతనో, అని నప్పుడు అది భేదాభిప్రాయముచేతనని చూడ అర్థమయవచ్చును.

ఈవాక్యము దానివై వాక్యము మాత్రమే వారి దివాను గిరికి సంబంధించినది. మాయద్దరికి రెండు మూడు సంవత్సరములు మాత్రమే వయస్సులో భేదము. నేను తిరిగి 2 వ జూన్ తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

నక్సన్ దంతచూరము

నోటిలోని పకలవ్యాధులను మాన్పను. పండ్లనొప్పలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్పష్టమగును. నాలుక మీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వచ్ఛ మౌలికలక్షణముతోను బౌద్ధధర్మములతోను చేయబడినది.

1 డబ్బీ 0.2.0. టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి.

డజను- 1.4.0

సం. 1 ఎ. ఆలంగాతా విశ్వవిధి తిరువల్లి కేజీ మద్రాసు.

విలువయైన సామానులు యినాం

ఒక రూపాయకు 2 గ్రాముల బ్లూబ్లాక్ సిగరెట్లకు వంతుబడును. (ఒక డిల్లీకు 2 బుడ్లునీరాడును.) ఒకదినోడమైన ఫౌంటెన్ కలము ఒక డ్రాఫరు, ఒక క్లిప్పు, ఒక డెజనుపాళీలు, ఒకరబ్బరు. మొదలగునవికూడ ఇవానుగా పంతుబడును. స్టాక్ కోర్డిగ నున్నది. రక్షణమే ఆర్జు పంపుడు.

ఈతరములు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.

THE INDIAN STORE,
15, Nilmone Mitter Street, CALCUTTA

కఫహరిచూరము

విన్నడబ్బీ 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల వంతుగలది) 1-కి రు 2-0-0 ఈ చూరము కఫహరికలచే చేయబడినది.

కఫ, ఉబ్బునము, కాపీన, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

తమాషాలు

తొందర

ఒకప్పుడు తొందరగా రైలులో పోవుచుండెను. దక్షిణ దిశగా వెళ్లుచున్న యొక ట్రైన్ కు దిగిపోవుచున్న గొడుగు మీద పడి పోవుచుండగా అతనియొద్దకు విసిరి పారవేసెను.

“మనోవాండ్లు తమ సామానాల నిట్లాగే మరచిపోకుంటారు” అని యొకడు విన్నపించెను.

ఈ యెవరుని ఆంధ్రానమును కనిపెట్టుచున్న మరొక బాటసారి కోపముతో మీదకువచ్చి “ఏమయ్యా నా గొడుగును తీసి బయట వేస్తావు, నీకేం పొయ్యికామా” అని అడిగెను.

సారము

ఉపాధ్యాయుడు:— ఆకర్షణశక్తివల్లనే భూమిమీద మనం నిలిచి ఉన్నామని న్యాయ నిర్ణయించాడు.

విద్యార్థి:— అయ్యో, న్యాయమేమిట అనిచెప్పాను చేయకముందు, మనం భూమిమీద ఎట్లా నడిచామండీ?

ఉపాధ్యాయం

ఇంటియజమాని:— (చిల్లరపర్తకునితో) నా ఇంట్లో నుంచి బైటికిపో. లేకపోతే కుక్కకొసం కలువేస్తా.

వర్తకుడు:— అట్లయితే నాదగ్గర నుంచువలెను. పాతగా ఇస్తాను కొంటారా?

మతిమరుపు

మతిమరుపువెళ్ళుచున్నప్పుడు తన చిన్నకుమారుని తెలిసి తేటల గూర్చి తల్లి పొడిపొడి సంతోషించుచుండెను. అంతయు అయినతరువాత చెడ్డయింది. ఏదోమాట చెప్పనలెగదా అని తలచి “మీ పిల్లవాడు నడవగలడా” అని అడిగాడు.

తల్లి:— “సంతోషమిది నడుస్తాడా అని అడుగుతారా? ఆరు నెలలబట్టి నడుస్తాడని ఇంకా చెప్పలేదు.”

నెడ్డయిది:— “అమ్మాయి అయితే ఆరు నెలల్లో ఎంత దూరమో నడిచాడోగదా!”

పంటి నెప్పి

పంటికోప్పిబాధతో ఒకడు ఆలగోలు బాలగోలుచేస్తూ ఏడుస్తుండెను. కొంతసేపు ఏడ్చి, జనబంధు పండ్లులేకుండా పుట్టితే ఎంత బాగుండునోదైవమా, అని అరచెను.

బావయిది:— “పుట్టేవాండ్లంతా అట్లాగే పుడుతున్నారు.”

గొంతునొప్పి

కోగి:— డాక్టరుగారూ, ఎన్నాళ్లకూ గొంతునొప్పి పోతుండీ.

డాక్టరు:— నీవు మాట్లాడడం చాలించి గొంతుకు విశ్రాంతి ఇస్తేగాని నీ జబ్బువు నేను కుదర్చలేను.

కోగి:— నేను ఎంతజాగ్రత్తగా మాట్లాడుతా ననుకున్నాను? ఒక్క కఠినమాటయినా నానోట్లొనండి రానేరదు.

ఉపన్యాసం

సహకారసంఘం తరఫున ఉపన్యాసకుడికడు మాట్లాడుతుండగా అధ్యక్షుడు రసవంతంగా చెప్పమని హెచ్చరించెను. ఉపన్యాసం ముగిసింది.

అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసకునితో (రహస్యంగా):— సభ్యులనీ, ప్రపంచాన్ని విని చాలాసంతోషించారు. ఈ సంవత్సరం ఏమీ లాభము రాలేదని ఇప్పుడే నెమ్మదిగా చెప్పా.

ఉత్తరంలో రహస్యం

తండ్రి (కొడుకుతో):— సిరాబుడ్డితో ఏంజేస్తున్నావు? కొడుకు:— సిరాలో నీళ్లుపోసి పల్చగా చేస్తున్నాను.

తండ్రి:— అది ఎందుకురా? కొడుకు:— అన్నయ్యకు ఉత్తరం వ్రాస్తున్నాను. ఒక రహస్యం ఉంది. అది ఇతరులకు తెలియకుండా ఉండడానికి నీళ్లు సిరా ఉపయోగిస్తాను.

లెక్కలు

ఉపాధ్యాయుడు:— తొమ్మిది ఆరు కలిస్తే ఎంత? బాలుడు:— పదమూడు.

ఉపాధ్యాయుడు:— కాదు మళ్ళీ ఆలోచించ బాలుడు:— పదహారు.

ఉపాధ్యాయుడు:— అట్టే కాదు. పిల్లవాడు:— అయితే పదిహేడు.

ఉపాధ్యాయుడు:— ఇంతకన్న చిన్నసంఖ్య ఆలోచించి పదిహేను అని చెప్పలేవు!

ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలి

సర్వకామదాహరిణ్యము-అనుగ్రీతము

చెలికాని వెంకటభగ్నారావుగారు

(సంపాదకులు) బాల్యము

ఈమహాప్రబంధము శిష్ట కల్పమునా ర్చిత శాస్త్రీగారిచే రచియింపబడినది. ఈతండు వైదిక బ్రాహ్మణుడు. ఆపస్తంభ సూత్రుడు. వేదవేదాంగములు, తండ్రి సర్వశాస్త్రీ. నివాసము రామచంద్రపురము తా|| గొల్లపాలెము. ఈతండు 1793 వ సం॥ 1800 సం॥ ల ప్రాంతమున జన్మించెను. బులును అచ్చయ్య విద్యాగురుడు. ఈతండు సంస్కృతాంధ్రములందు మంచి ప్రవీణుడగుటయేగాక సంగీతమునందుగూడ నుండిపాండిత్యము సంపాదించెను. వీరి వాయిద్యములందు చాల శక్తి వహించెను. ఈతండు కొంతకాలము కాళహస్తి ప్రభువులకు యాథాసంపాదకుడుగా నుండెను. ఈతనిపుత్రుడు సర్వశాస్త్రీ యమరుకము నాంధ్రీకరించెను. సర్వశాస్త్రీయ త్తవారికి పెద్దాపుర:తాలూకా జగంపేట. చాలకాల మితండు జగంపేటలో ననే నివసించెను. ఈతం డీగ్రంథమేగాక 1 స్త్రీనీతిశాస్త్రము 2 వేంకటాచలమహాత్మ్యము, 3 పిషాచణ్యమహాత్మ్యము, 4 మరకారికలు, 5 ఆంధ్రవాక్యకణము, 6 అశ్వశాస్త్రము, 7 నీలశైలవాధీయము (సంస్కృతము) 1870 సం॥ పిషాచ 1880 సం॥ ప్రాంతమున నాక్షిల్లానమా (సంస్కృతము) మహానాట్యదత్తము బాణము, పల్లవీ పుల్లనోల్లాసము కంకణాంబుదము, పంచతంత్రము, వసుచరిత్ర వ్యాఖ్యానము మున్నగునవి రచించినట్లు కల|| వీరేశలింగంగారి చరిత్రమునబట్టి తెలియుచున్నది.

ఈసర్వకామదాహరిణ్యము నాలుగవ్యాయులు గలది. కవి తనసంగీతసాహితీ నైపుణ్యమెల్ల నిండు బొందుపజేచెను. ఇందనేక యమక శ్లేషాద్యంశకారయోక్తములగు పద్యములుగలవు ఈగ్రంథమును రామచంద్రపురరాజుల కంకితమియింపజేసెను ముందుగతనకు జూపలేనని తదాస్థానపండితుడగు పిండిప్రోలు లక్ష్మణకవి యిందలి ప్రతిపద్యమునను దోహదానజేసి యారాజులకిది కృతినొసంగనియలేదని యొకవాడుకలదు. ఆనోన్య సస్థాపనసస్థములేకన్నవో నెట్టిగ్రంథమునకైనను యేదోయొక విధమైన విమర్శనజేయుటకు కవులకు శోటున్నదని చెప్పవలసివచ్చే. వసుచరిత్రాది మహాప్రబంధములే పాపాణపాకములని విచర్చింపబడుచున్నప్పుడు తక్కినవాటిమాట చెప్పనేల? ఈ ప్రతిలో నేపాతపుననో? మంగళాచరణము, పూర్వకవిస్తతి, వంశావలి, వత్సంతములు, ఆశ్వాసాంతపద్యములు మున్నగునవి యేమియులేకయే, కేవలపురపద్యన, బ్రాహ్మణకన్యనాదలతోడనే గ్రంథము ప్రారంభింపబడి కథాంతముతోడనే గ్రంథము ముగింపబడియున్నది. అలాచించియూడ మొదటి మంగళాచరణాదులుకూడ యేప్రతిలోనైననుండితీరవని నానమ్మకము. గ్రంథమంతయు మిగుల ప్రాథతరముగ నున్నది. కొన్నికొన్ని పద్యములు, ఇతర ప్రబంధములలో లేనికల్పనలు పద్యరీతులు చాలగానన్నవి. వైలికై కొన్ని యుదాహరించుచున్నాడను. అర్థమెట్లున్నను నిదియొక పద్యగానన్నది.

సీ. తలసరిధ్వజ భరిల్పితగరుధ్వజ గరుడవసుగుత్పద సరి ద్వివిజవార | మతిలసద్వర్ణన నన్మతిమివత్పరిచా సత్పతివనద్రతిహ సత్కుతనజాత | మఖిలబద్ధదల ముఖిలతనమగల న్మధమి లర్హుఁగల శృంగికళాల | మమలహృత్పీకగృహద్రుమ బృహ శ్కనుమ చృత్త్రులుచవృద్ధరనే సుత్త్రువితినీధ.

గీ. మవ్యయానందగాయక శ్రవ్యగా | భవ్యసౌధాగ్ర నిర్మిత సవ్యకాంత | దీవ్యదిండ్రకలాగార దివ్యభీరు | నేవ్యజనమా జగన్మాధ సీమగాంచి||

సీ. గ్రావాంతరప్రస్త రావాంతర్నిధి రావాంత సంఘల ద్దాపవృగము | కీకానీకంపి తాకానీకదక్షి కోకానీకకోభ

పిల్లవాడు:— మొత్తము పదిహేనుమాత్రము కాదండీ, ఉపాధ్యాయుడు:— ఎందుచేత?

పిల్లవాడు:— ఎందుకంటే పదిఅయిదు కలిస్తే పదిహేను అవుతుందని మీరే ఇదివరకు చెప్పారుగా.

సప్తమి

కాళ్లకు కట్టతోనున్న సోగిని చూచి, వైద్యుడు “దిగులు పడవయ్యి. నవ్వుకు కులాసాగాకుండు. అంతకంటే మంచి మందు లేదు” అని హెచ్చరించెను.

కోగి:— ఇక జన్మలో ఎన్నడు నవ్వండి. పొయింటి టాయనగార్యము చూచి నవ్వులేనే దారుణమయిన దెబ్బలు యిట్లా తగిలినాయి.

కుటుంబము | కాసారపద్మ పోసారతరపర హాసారసారవ భాసురంబు | స్వారామపంగతో దారామలవచ స్వదారామరణ మూహ చారుతరము

గీ. జాహ్నువీజాల నిన్ను కళకళావి | విత్తవైకత నురనేక విటసమాగ | మత్స్యరాగవృద్ధిలో మార్గకవిత్ | నిన్నుగంబగు లెద్దన్ననిగనిపెట్టు||

వైదికున్నది. కాని గ్రంథమంతయు చాల ప్రాతతప్తముగాను అసంపూర్ణముగ నవ్వబడుచున్నది.

ఆంధ్రసోదకులారా! మీయెవ్వరియొద్దనైన స పూర్ణముగ వ్రాయు బడిన ప్రతి యొక్క యెడల దయయించి మాపరిశోధక మహామండలికి పంపింపుచున్నాను.

ఆంధ్రగ్రంథముప్రతి నొంగినవారికి ముద్రించిన పిమ్మట నొకపేజీ నొసంగుటయేగాక గ్రంథ వారల నానామున పను రించెదము.

ఈ పరిశోధక మహామండలి ముఖ్యవా రులగు కావ్య నిధి శ్రీ చెలికాని లక్ష్మణారావు గారు రచనములందు నొకటచే నట్టి విచారకారణమునను, వాటికొన్ని కారణాలేములవలనను నింతవరకు పరిశోధకమహామండలిలోని యయ్యదిత గ్రంథములను గుఱించి న్యాసములు ప్రకటింపబాలవైతిని. ఆంధ్రసోదకులు తమింప ప్రార్థితులు.

ఈ కార్యభారమును వహించిన శ్రీరాజారామయ్యమ్మారావు ఒకద్దరువారికి భగవంతుడ డాయురారోగ్యైశ్వర్యముల నొసంగి రక్షించుగాక.

రావోపుగ్రంథము: లక్ష్మీనారాయణ పరిణయము. పితాపురము } కావ్యదర్శి, ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలి 20-5-24 }

సర్వరోగ ప్రతిబంధక కల్పము

ఈ అపూర్వోపధము ఆజన్మమరణాత్మ్యర్యంతము ప్రతి అవస్థయందును ప్రతిమనుజునను అత్యంతోపయోగకారి.

గుణము తప్పనిసరి

మరియు నిది ప్రతిస్థలమందు దోహతు. ఎవరికి జాతీ తయారుజేసుకొనవచ్చును. లేదా మానద్దనుంచి తెప్పించుకొనవచ్చును.

బౌద్ధధర్మము తయారుచేయు విధము

బ్రహ్మముహూర్తమును తేమట	100 పావు
యోగానన వ్యాయామము	10 ”
ప్రాణాయామము, ధ్యానము	175 ”
బ్రహ్మచర్యము, సంయమమాది	200 ”
విభోజనము మొదలగునవి	105 ”
సదాచారము	100 ”
గిర్వాగోపాణము	60 ”
దుర్వ్యసనత్యాగి	70 ”
సత్సంగతి	150 ”

వీటిని చక్కగా మార్గముజేసి, ఆమార్గమందు స్వాధ్యాయము ధర్మాచరణాది సదాచారా మృతము 21 పావులన్ని తమవారే వానియందు నుచితరము న్యూనాద్వాసవాది నునియ మములజేర్చి మాత్రముగాజేసి ప్రతిదినము ఇచ్చానసారము నేవించదగును ఎక్కువ పుచ్చుకొనుటలో హాని లేదు.

అనుచానము

యమనియమివకాదుగము. మాత్రలతో యుక్తేచ్ఛగా తాగవచ్చును.

మూల్యము- విశ్వాసపరిశ్రమ నాణెములు చిరునానా:— శ్రీవైద్యరత్న కవిరాజ ఆయుర్వేదాచార్య పండితి నిగద్య త్తకన్య ఆరోగ్యనిధి మహారాజ, నిగద్య బౌద్ధధారము, భువనపురి, జగత్ నారాయణ చౌక్, ఆచారావతి.

ప్రతినిధి:— డాక్టరు జయంతిను బ్రహ్మజ్యోతర్షి బి. యస్. రైల్వే, ఇచ్చాపురము (గంజాం)

సత్యమిత్ర

కొత్తగుజరాతీయ - యింగ్లీషుచివన ప్రక

బొంబాయి మే 20:— బొంబాయిలోని ప్రముఖ ప్రతికల : : పాడినాను ఆంధ్రమునకు ప్రతివారందరినీ, పాండిత్యలక్షకుల ఆంధ్రమునకింద ఆర్. యనగారు జూచి మొదటి నేనుడి ముద్రియింపబడిన మూలక గ్రంథాన్ని డాంగ్లీషు దిగవర్తికను స్వతంత్రముగా నడుపుదును. ఆగ్లీషు.

బ్రహ్మచర్యము

గాంధీమహాత్మునివ్యాసము

నవజీవను పత్రిక

“బ్రహ్మచర్యమునకు సరియగు సర్థము పరబ్రహ్మసందర్భము. పరబ్రహ్మ సర్వవ్యాపి సర్వోత్తర్యామి సర్వమయుడు. ఈసత్యమును సరిగా గ్రహించుటయే బ్రహ్మచర్యము. ఇందులకు అంతర్విచారముగలదు. అంతర్విచారమునకు సహజావభాగము కలుగును. దానివలన కలిగినజ్ఞానము పరబ్రహ్మసందర్భమును చేర్చును. ఇంద్రియములను సంపూర్ణముగా వశపరచుకొనిన గాంధీ మహాత్మునివ్యాసము కలుగును.

మనో వాక్యాయక్రియలవలన నింద్రియనిగ్రహణము నలవరచుకొనవలెను. ఇది లభించువిషయమున నా కెట్టి సంకోచమును లేదు. అట్టి సంపూర్ణ శక్తి నాకింకను కలుగలేదని తెలుపవలసి వచ్చినందులకు నాకు చాల చింతకలుగుచున్నది. ఆపరమాధిని చేరుటకే నేను సర్వశక్తులను వినియోగించుచున్నాను.

పాంచభౌతికమును ఈ శరీరమునందుండియు అట్టి ఉన్నతస్థితిని బడయగల నని నాకు గట్టిసమ్మతము కలిగినది. నా శరీరమునాకు ఇదివరకే స్వాధీనమైనది. సంపూర్ణచైతన్యమును గలిగియుండియు నేనచలనస్థితి నిపుడు నిలుపుకొన గలిగియున్నాను. నావాక్యములనుగూడ చాలవరకు నేను స్వాధీనపరచుకొనగలిగితిని. నాభావములనుమాత్రము నాకింకను స్వాధీనముకాలేదు. నే నాలోచనానిమిగ్నమైన యున్నపుడు ప్రకృతివిషయమునకు సంబంధించినభావములుగాక అసంబద్ధములగు నన్యభావములతివేగమున నలముకొనుచుండును. అందువలన భావసంఘర్షణము కలుగుచుండును. అందువలన భావప్రతిషేధ మేర్పడుచుండును.

చైతన్యస్థితియం (బ్రాగ్దవస్థ) దున్నపు డిట్టి సంఘర్షణము కలుగకుండ నేను నియమింప గలుగునుగాని నిద్రావస్థయందు మాత్రము నా కాశక్తి సరిగానుండును. అప్పుడు మితిలేనిభావములు పరుగిడుచుండును. తలపోయని స్వప్నములుగూడ కలుగుచుండును. ఎప్పుడో నాశరీరస్థితికి సంబంధించిన భావస్ఫురణమరల కలుగుచుండును. చిత్తశుద్ధియు కరువనివాని కుండు లక్షణ మిదియే.

ఆరోగ్యవంతములగు మనశ్శరీరములు

ఆత్మ ఆరోగ్యవంతముగా నున్నచో శరీరముగూడ రోగవిరహితముగానే యుండును. ఆత్మకంచలస్థితి ఏర్పడినచో శరీరారోగ్యముగూడ దానినిబట్టియే వృద్ధిచేయును గాన ఆత్మ ఆరోగ్యవంతముగా నున్నచో శరీరముగూడ బలవంతముగను దార్ఢ్యవంతముగను నుండితిరు నని ఎన్నడును తలపగూడదు. బలవంతమును ఉత్సాహవంతమునను నాత్మకొన్నిచోట్ల దుర్బల శరీరమునందే నివసించుచుండును. ఆత్మశక్తి విస్తరించినకొలదిని శరీర బలము క్షీణించుచుండును. మానవుడు ప్రారబ్ధమును (గతచర్యము) పూర్తిగా తొలగివేయు టెన్నటికిని సాధ్యముగాదు. అట్టి అచంచలస్థితి నాకింకను కలుగలేదని నేను కొంచెమైన నిర్భయాహము చెందను. నా కోరికలు నెరవేరకుండనే నేనువృత్తిచేయుట తలపించినను గూడ నాజీవితము విఫలమైనదని నేను తలంపను. ప్రస్తుతజన్మమునందు నా కెంత నమ్మకమున్నదో భవిష్యజన్మమునందు (పునర్జన్మ) గూడ నాకట్టిగట్టి నమ్మకమే కలదు. ఈ జన్మలో మనము చేయు కృషి యెంత స్వల్పమైనను నది వృథాగాదు.

జీవ్యాచార్యము (రుచులయందాశ) ను జయించినగాని సంభోగవాంఛ చావదు. ప్రాచీనశరీరారోగ్యము తగినపుడే సంభోగవాంఛ అతిశయించును. నే నిటు లనుటవలన శరీరబలమును సమకూర్చుకొని భద్రప్రహరముకొనుట దోష మని నా అభిప్రాయము గాదు. అట్లు తలచుట పొరబాటు.

రామనామస్మరణ

సంభోగవాంఛను యింద్రియ చాపల్యమును మాత్రము అడగింపరువానికి సంకీర్తరామనామస్మరణమే ఉత్తమ సాధనము. తేజలగు రామ రామ యనిసంతమాత్రము చాలదు. ఏకాగ్రతతో దానియందే నిమగ్నులు కావలెను. పరిహరింపబడనిన భావములన్నిటిని నశింపజేయుటకే రామనామస్మరణ మొనరించుచున్నానను సంపూర్ణజ్ఞానముతోనే స్మరణచేయవలెను” అని మహాత్ముడు నవజీవను పత్రికకు వ్రాసెను.

సాముదాయక మతాంతరీకరణములు

(సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు)

హిందూమతమునందలి నిమ్నజాతులను గుంపులు గుంపులుగా క్రైస్తవ మతములోనికి చేర్చుకొనుటనుగూర్చి నాయభిప్రాయమును తెలియగోరుచు ఒక మతప్రచారకుడు నాకు వ్రాసెను. ఒకమతమునుండి వేరొకమతమునకు జనసముదాయమును చేర్చుటనుగూర్చి చాల చర్చజరుగుచున్నది. ఈసమస్య సరిగా పరిష్కరింపబడినగాని భారతదేశమునందు వివిధమతములకు సమన్వయము కుదురదు. నేనువ్రాయబోవు వ్యాసమునందు నామతమును క్రైస్తవమతమునుగూర్చియే దెలిపెదను కాని యీ విషయములు ఇతరమతములకుగూడ అనువర్తించు నని తలంచెదను. ఆనువర్తనచారకున కిట్లు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసితిని:

“ఇట్టిప్రశ్నా విషయమున క్రైస్తవ మడివిన పలుకులను గమనింపవలెను. ప్రస్తుత మతప్రచారకుల యభిప్రాయములతో సంకీర్ణమిదందరాదు. వీరియభిప్రాయములు క్రైస్తవప్రభువు దలిపినవానికి విరుద్ధముగా నుండవచ్చును. ఆయనబోధయందు ప్రప్రథమమున నిట్లుదెలిపెను: “దైవముయొక్క యిష్టానుసారము నడచువాకే నాకు తల్లియు, భ్రాతయు, సోదరియు నగుదురు.” ఈస్థానమును క్రైస్తవ తనజీవితమునందెట్లు ఆచరణకు చెప్పెనో గమనింపవలయును. ఆయన రోమను మతము, పైరో ఫాసిషియను స్త్రీలమతమున, గ్రీకులు, సమరిటనుల మతమును గూడ సన్మానించెను. ఈమతములన్నిటిని యూదులు నిందించుచుండిరి. అన్యమతములవారిని యూదులుగా మార్చుటకు క్రైస్తవయొక్క ప్రయత్నంపలేదు. ఆయన పృథక్పథముగా వారియెదుట నుండుచే వారిజీవితము లానందదాయకములయినవి. ఆరీతిగా వాయుదాహాపకారముండ అనుజ్ఞనిచ్చెను. ఆయనకాలమునందు యూదులు అన్యములను తమమతమునందు చేర్చుకొనటనుజూచి యేసుక్రీస్తుతీర్పుముగా ఖండించెను. “అన్యకొక్కని మిత్రమునందు చేర్చుకొనుటకు విశ్వప్రయత్న మొనర్చి చివరికు వానిమిత్రుడైతిమి. ఇంతయు పాపకర్మముగా చేయుదురు. మీరు జూదీయులు మీకు కీడు సంపాదించుచుకాక.” అని వ్రేల్చునని, ఫారీసీలను నిందించెను. తనవిచారణదినమునాడు క్రైస్తవప్రభువు తన్ను విశ్వసించినట్లు నటించి క్రీమయనునది యిందుకైన లేనివారిని “నేను మిమ్మునెవ్వరను” అనినడిచెను. తననామమే యెరుంగక పోయినను నిమ్నజాతులయందు, కేవలయందు దయ గలిగి పవిత్రమైన మనస్సుగలవారిని జూచి “నాతండ్రికి క్రీమాప్సవమైన బిడ్డలారా దయ చేయుడు. మీరు నాకాకలి, యగునపుడు అన్నము పెట్టితిరి, దప్పిగొనియున్నపుడు జలముసంగితిరి. దిగంబరినై యున్నపుడువస్త్రములొచ్చితిరి. రోగినై టైదునందున్నపుడుజూడవచ్చితిరి. మానవులలో అధము డెవరికైన ఈపాకర్యములు చేసినచో నాకొనర్చినట్లే. అనియనెను. మానవజాతిగూర్చి క్రైస్తవమతము యభిప్రాయము దీనివలన దెలియుచున్నది. ఇది సరిగా మతమునుగూర్చి నెంటుకేముగారు చేసిన నిర్వచనమై యున్నది. దైవముఖమును మనము అనుసరింపవలసిన మతమేమన తండ్రిలేని వారిని విధవలను వాణ్ణింద్రియందు జూడబోవుట నిష్కళంకజీవనము గడపుట.

కావున మీరు మతప్రచారకుల ప్రవర్తనముగూర్చి క్రైస్తవప్రభుని యభిప్రాయములు చదివి తెలిసికొనినచో ఆయన మతాంతరీకరణములకు, ముఖ్యముగా సాముదాయక మతాంతరీకరణముల కంగీకరింపడని తెలిసికొన గలుగుదురు. ఆయనవేరొక విన్నపము గావించెను. “నన్ను ప్రభువుప్రభువు అని కీర్తించువారందరు స్వర్గమును చేరజాలరు. కాని సర్వమునందున్న నారెండ్రెయజ్ఞప్రకారము ప్రవర్తించువారే చేరగలుగుదురు. మతమునది మనస్సా నాటికినియుండవలెను. పవిత్రమైన జీవనమే మతము నానుకా ఒకమతమునకు చెందియుండిన లాభములేదు.”

ఈరీతిగా నేను మతప్రచారకుడైన విలేఖరికి వ్రాసితిని. నాకు ఈదేశమున 10 దుకలిగిన ఒక అనుభవము గూర్చి తెలిపితిని. అదేమన నేను జూచినహిందువులు, ముసల్యానులు, శిక్కులు అందరి ముఖములందు క్రైస్తవ జూడగలిగితిని. వారిలో క్రైస్తవస్వభావము కనిపెట్టితిని. ఇది నాకు అత్యంత సంతోషము కలిగించెను ఈయనభవములన నిస్సంపదీతిని. ఇట్టివారిమతము మార్పుటకై వచ్చితిని. తలంచుటకు సిగ్గున తలవంచుకొంటిని. మతాంతరీకరణము జేయుదినములు గడచినవి. మరిరావు. అట్టిస్వభావము నశించినదని విశ్వసించుచున్నాను కావుననే వామముఖములను నిస్సంపదీతి ధైర్యము

గా జూడగలుగుచున్నాను. నూతనస్వేచ్ఛయు నూతనసంతోషమును గలిగినవి.

మొదటిలో ప్రతివానిని క్రైస్తవమతమునందు చేర్చుకొనుటకు సకలసాధనముల నుపయోగింపవలెనని తలంచితిని. కాని అట్టి యుద్దేశము క్రైస్తవప్రభువు సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధమని తెలిసికొంటిని. అప్పటిలోగూడ అవసరసమయమున నెను దీయుమండెడివాడను. ఒకమిత్రుడు. నాయందు గల యనురాగముచే, నేనుకోరినచో తప్పక క్రైస్తవమతమున చేరుదనని వలకెను. కాని వానిని అట్లు అన్యమతముచేకొనుచుని అనుటకు నాకు నోరురాకుండెను. నాయందనురాగ మున్నంత మాత్రమున అట్లు చెప్పట అన్యాయమనితోచెను. ఇదినిర్బంధ మేయగును. ఒకమతమునందు విశ్వాసము కలుగవలెనన్న అదివలననే ఉద్భవించవలెనుగాని, ప్రేవారినిర్బంధములన కలుగగూడదు. ప్రేవారిర్బంధమునుపయోగించినచో నిసుకలో మేడకట్టిబయలుగను. నిజమైన మతవిశ్వాస మనెడు మండిగము అంతగాట్టియనెడి రొత్తివునా దిపై నిర్బంధపడవలెను.

నేను వ్రాసినకాఖలోని చివరభాగమునందు ఈయంశమును స్పష్టముగా దెలుపబడెను: “ఇందలిసత్యమేమన పరాత్పరుడు అనేకవేలయెండ్ల యొక్క అభివృద్ధిని గుర్తించును. ఒకటి రెండేండ్లలో చేచారు. అల్పవిజయములను పాటించు యుద్ధసమయమున క్రైస్తవులందరిలో నెక్కువగౌరవమును సొసముటి ఆఫ్ ఫ్రెండ్సు అనుగంఘమువారు పడయగలిగిరి. కాని యీసంఘము అతిస్వల్పసంఖ్య గలది. క్రైస్తవప్రభువు సాముదాయక మతాంతరీకరణముల కెన్నడు సంకీర్ణపజాలడు. ఒక్క-వ్యక్తి యొక్క పవిత్రమైన అంతరాత్మ నేగౌరవించును. వ్యక్తియొక్క అంతరాత్మకే నచ్చుజెప్పవలెను. అనేకమంది నొక్కసారి మతములో చేర్చుకొనుటవలన ఇది నెరవేరదు. అట్టివారు తాముక్రైస్తవమతముచేకొనిన గొప్పలాభమే దియో గలుగునని ఆశపడి వచ్చురు. క్రైస్తవప్రభునకు నిజమైన శిష్యు లెట్టివారో ఆయనయే దెలిపెను. “నన్ను అనుసరింపదలచినవారందరు స్వార్థమువీడి క్రాసునుప్రతిదినము పట్టవలెను. అట్లయినచో నాకు అనుచరులగుదురు” అని నడిచెను. క్రైస్తవప్రభువు దెలిసినపరీక్ష యిది. దీనికి సిద్ధపడినవారందరిని క్రైస్తవమతమున చేరుటకు ప్రోత్సహింపవచ్చును. కాని యిట్టిసద్గుణ మొక్కటియు ప్రస్తుతము ప్రచారకులు దీక్షగా జేయుచున్న సాముదాయక మతాంతరీకరణములందు అగపడవు.”

ఈవిషయములకు, వేరొకఅంశమునుచేర్చితిని. హిందువులు తెలివి తెచ్చుకొని తమనెరములను తేసికొని తమభాగ్యతలను గుర్తించి మతమును పునరుద్ధరణముచేయ బ్రయత్నించుచుండగా ఇట్టిసమయమున క్రైస్తవప్రచారకులు సాముదాయక మతాంతరీకరణములను జరుప తొందరపడుట క్రైస్తవసర్వవిరుద్ధమని యు, అన్యాయమనియు నేను భావించెదను. హిందూమతము నుండి తప్పిపోయినవారిని తిరిగి ఆమతమునకు చేర్చుకొనుప్రయత్నములందు సహాయపడుటయే క్రైస్తవసర్వమునకు సరిపడును. ఇట్టిదనిచేయుట చాలాభాగ నుండును.

(యంగుంఇండియ)

నాభా అకాలీకేసు

29 వ తేది విచారణ

ఫరీద్కోట సంస్థానము సంరక్షకసంఘసభ్యుడు లాలా యిజురామిగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. డ్రోలీజతవారు 300 మంది విడివిడిగా వేలకొలది ప్రజలలో కలిసి హిందీ జతతో కూడ వచ్చిరి. దూలీసింగు అను పోకిరినాయకత్వముక్రింద 150 మంది హయావారుగూడ నుండిరి. జయట్ ఉద్యోగులు ప్రారాక్షులు, అకాలీజతవారు పరమసాధువు లని అకాలీపత్రికలు ప్రకటించుటచే ప్రజలకు ఉద్యోగులపట్ల తీవ్రమున క్రోధము ప్రబలినది. ప్రజలలో చాలమంది కర్రలను చెట్లకొమ్మలబడి తెలను పట్టుకొనిరి. సంస్థానసేన పోలీసుదళములవారు తప్పయి తరులవలెన హిందీజతపై బడినచో అట్టి యితరులను తమను గొట్టుట కీప్రజలు పూనుకొనిరని నాకు తెలిసినది. సుమారు పదివేలమంది యితరప్రజ లుండిరి. కెచలాజనుండు గిద్దాక్షిగార్లు గూడ వారితో నుండిరి. సంరక్షకసంఘాధ్యక్షుడు ఇంద్రసింగుగారు నోటిమాటగా నాజ్ఞాపించుటచే నేను భాగ్యశివెల్లి సంగతులను తెలిసికొని జయట్వలెనై డ్రోలీజతకు తెలిపితిని. తాము గుండ్రచెబ్బుల నెటాలనో శిష్టమహిమను యింద్రసింగు కొల్ల స్త్రీయుగార్లు నాతో చెప్పిరి. అని యీసాక్షి నుడిచెను. (ఆ!ప్రె!)

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి జాబ్బిత ప్రముఖిర్మా ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘము:—ఈ సంఘముయొక్క అసాధారణ సమావేశము 31 తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5.30 గంటలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయమునందు జరుగును. సభ్యులెల్లరు పృథక్ పృథక్ చేయబోధింతులు.

1. కార్యక్రమము:—మండలసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నునటు.
2. రాష్ట్రసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.

రాకపోకలు:—నయ్యదు మహమ్మదు హబీబ్, మెగ్గాలో మహమ్మదీయగురువు మలబారు బోయియుండెను. తీసు ఉదయం తిరిగి చెన్నపురివచ్చిరి.

ఇరికేమన సెలవుకొనిపోయిరి ఎం. ఎస్. కృష్ణరావు గారు సేతుఉదకమండలమునండి విచ్చేసిరి. ఎల్క్విక్ ఇంజనీరు 1. వి. చాటిగారు మెట్టపాల్యం మెయిలులో వచ్చిరి.

రా.సి.సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు విశాఖపట్నమున కి, ఇక్కడ కంటాక్టుకామిషనరు నెన్నుకుగారు నేలమునకు నిన్ను గాత్ర బోయిరి.

ప్రభుత్వోద్యోగులు:—డబ్ల్యు. టి. న్యూనేమనుం నారుజిల్లాలో తాత్కాలికము కలెక్టరుగానున్నవారిని క్రిష్ణా జిల్లా సబ్ కలెక్టరుగా మార్చిరి.

శ్రీ రామకృష్ణ చిత్రం - మదరాసు

1898 సం. చెన్నపురిలో శ్రీస్వామి వివేకానందలవారి ప్రోద్బలమువలన శ్రీరామకృష్ణ ప్రచారకసంఘము స్థాపింపబడినది. అప్పటినుండి యీసంఘమువారు చెన్నరాష్ట్రమునందు వివిధ భాగములలో 12 కాళాసంఘముల స్థాపించి ప్రేమతత్వమును బోధించుచున్నారు.

చెన్ననగరములోనున్న స్వామిలు వివిధచోట్ల మతవిషయకచర్చలను ఉపన్యాసములను జరిపివేదసిద్ధాంతములనుబోధ జేయుచున్నారు. కావలసినవారికి మతశిక్షణ మొనరుచున్నాను. ఆంగ్లతమిళ భాషలలో రెండుప్రతికలను, ఇతరగ్రంథములను ప్రకటించుచున్నారు.

ఈసంఘమువారు మదరాసులో రెసిడెంషియలు హైస్కూలుల నొకదానిని దీనికి సంబంధించిన విద్యార్థి వసతిగృహమును స్థాపించిరి. అందు 120 బాలురుగలరు. 80 మందికి ఉచితభోజనసదుపాయము నొసగుచున్నారు. వీరికి విద్యతోపాటు సాంఘిక నైతిక, మతశిక్షణ యొసగబడుచున్నది. ఈపాఠశాలను మెచ్చుకొని ప్రభుత్వమువారు భవనమునకై ఒకటవ రూపాయల నొసంగిరి.

బాలికా పాఠశాల

శ్రీ కారదామాత్యమందిరమున బాలికా వసతిగృహము యొకటిస్థాపింపబడినది. ఇందు 18 మంది బాలికలుగలరు. దీనికి సంబంధించియున్న పాఠశాలయందు 150 మంది విద్యార్థినిలు గలరు. ఒక ఆంగ్లప్రీమియరైంట్లు 15 మంది ఉపాధ్యాయినులు ఉచితముగా పనిజేయుచున్నారు. ఇందునాథలగు బాలికల, బాలవిరంతువులను చేర్చుకొనెదరు.

దీనినిపప్పుడు శ్రీనివాస ఓరియంటలు కాలేజీ యనుపేర పెద్ద కళాశాలగా మార్చి శ్రీలక్ష్మి పురాణగ్రంథములు, శ్రుతులు, వేదాంతము, ఆధునికకావ్యములతోపాటు కేరళాటకు నుద్దేశించుచున్నారు.

ఈకోశాలలో శ్రీలక్ష్మి విద్యకేర్పట ఆవశ్యకమని ప్రతివారు సంగీకరించెదరు. శ్రీలక్ష్మి విద్యకేర్పట జీవనాధారము గడించుటకుగాను. వారికి విద్య నేర్పి, పురాతనవిజ్ఞానాభివృద్ధి మరల శ్రీలక్ష్మి గలగజేసి తద్వారా భావిజాతీయాన్నత్యము గలుగజేయువలెను. మన ప్రస్తుతవిద్యాలయములు బాలరస చెరువునున్నవి. వాటి అనాగతములనుండి శ్రీలక్ష్మిని తప్పించలేము.

శ్రీలక్ష్మి విద్యార్థిభివృద్ధికై చాల పాఠశాలలు అచ్చటచ్చట నెలకొల్పబడినవి కాని రామకృష్ణమిషనువారు ప్రవేశపెట్టుచున్న జాతీయ విద్యార్థిభావము ప్రత్యేకాధిక్యతగలదు. సభ్యులు పవిత్రమైనస్వభావముగల సస్యభూమిలను తయారుజేయుటయే వారియుద్దేశము. ఈపద్ధతలపై 19 యేండ్లనుండి బాలర విషయమున పాటుపడుచున్నారు. సద్భావము కుదుర్చువలెన్న త్యాగము, మానవసేవ ప్రత్యక్షముగా జేసి చూపవలెను. బాలరకండ్లయెదుట నవి ప్రకాశించుచుండవలెను. కావున ప్రతివిద్యాలయము త్యాగశీలరగు ఉత్తముతాధికల యధనమునందుండవలెను.

వైస దేశీయ శ్రీలక్ష్మికళాశాల నిర్మించుటకు లక్ష రూపాయల తక్కువగాని ధనసహాయము గావలసియున్నది దేశీయులకు తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాము.

శివానందా

శ్రీరామకృష్ణమతాధ్యక్షుడు

రైల్వే ఇంజనులలో బొగ్గువేయువారి సమ్మె

రైల్వే పూర్తిగా నాగిపోవుట

మధుర, మే 29:—మధురలో ఇంజనులలోని బొగ్గువేయు పనివారందరూ నిన్నుమధ్యాయము 1 గంటనుండియు సమ్మెకట్టిరి. అందుచే రైల్వేస్టేషన్లు నాగిపోయెను.

గత బుధవారమున, పెరుమాళ్లునాయుడు అను నతడు ఇతరులసహాయము లేకుండ ఒంటరిగా నొక పెద్ద ఇంజనును నడుపుటకు నిరాకరించగా, అతనికి రు 12 లు జరిమానా విధింపబడినది. తరువాత నాదినముననే కాంతను అను మరెయొక ఘోరు మన్ గూడ నిదనిని జేయనిరాకరించినందులకే రు 6 లు శిక్ష విధింపబడినది.

గుణముత్తు అను క్లీనరు, ఒకరు నర్సుజేయ నిరాకరించె ననుకారణముచే నాదినముననే రు 5 లు జరిమానా విధింపబడినది. వీరందరును వై ఆధికారులకు అప్పీలుచేసిరి గాని ఉపయోగము లేకపోయెను. అంతట ఘోరుమనులు అందరుగలసి వై జరిమానాలను రద్దుజేయవలసినదనియు ప్రతి ఇంజనునకు ఇద్దరు ఘోరు మన్ల నేర్పరుపవలసినదనియు ఆధికారులను గోరిరి. వారికోరిక లంగీకరింపబడకపోవుటచే ఘోరుమన్లందరును సమ్మెకట్టిరి. అందుచే నిన్నుమధ్యాయము 1 గంట తరువాత నేరైలుబండియు బయలుదేర లేదు. అంతట లోకోమాపరింటెండ్లు జరిమానాలను రద్దుజేసెను. కాని ఒక్కొక్క ఇంజనునకు ఇద్దరు ఘోరు మన్లను నియమించుట కంగీకరింపలేదు. అందుచే 120 ఘోరు మన్లు ఇంకను సమ్మెయందేయుండిరి. అంతట లోకోమాపరింటెండ్లును మారిమగారు, మెయిలు ఇంజను డ్రైవరును ఘోరుమనుగా నుపయోగించుకొని, తానే స్వయముగ నొకరైలును నడుపుటకు మూడుపర్యాయములు ప్రయత్నించెను. కాని సమ్మెకట్టినవారందరును రైలుపట్టాలమీద నడ్డుముగ పండుకొనుటచే ముందున నడుపబడకపోయెను. అంత మధుర పోలీసుదళమువారి సహాయమున గోరగావారు తగు సిబ్బందితో పోటు మెయిలుబండి బయలుదేర జేయుట కేర్పాటు నొనర్చిరి. మెయిలుబండి యింకను బయలు దేరలేదు. (ఆ. వె.)

సమ్మెదారులు మెయిలు కడ్డముగా కూర్చొనుట ప్రయోగములు సేవనులోనే దిగబడిపోయిరి

మధుర, మే 30:—నిన్న 2 బోలు మెయిలు రైలి 9.30 నిమిషమునకు బయలుదేర లేదు, అప్పుడు రామకాడు రిజిస్ట్రేటరు, లోకం మేజిస్ట్రేటును, పోలీసుదళము చేతులవలన బంధించి వేసిరి. ప్లాంఫారముమీదను నట్లును కూడి నమనుస్థులుపోలీసు వారిచేరిమిజేయబడిరి. సమ్మెదారులు మెయిలుబండిని నడుపటలక్ష్యమునుకొనిరి. ఈదళమున కొరిక ప్రకారము ఘోరుమను యొక్కకు మెయిలుమీద లేదని చెప్పగా మెయిలుబండి పోనిచ్చిరి. లోకోయినప్పటికీ మెండ్రోసను గారుడ్రోసనుచేసిరి. డ్రోసనుతొమ్మిగారు ఘోరుమనుజనుచేసిరి. సామి కలెక్టరువరకు పోయ్యటప్పటికి ఒక ఘోరుమను సమ్మెదారుడుచ్చి డ్రోసనుతొమ్మిగారు నీవు ఘోరుమనునని యెందుకు జేయుచున్నావని అడిగానిప్పుండించి అడిగెను. తిరుచనాల్లి నుండి చెన్నపురి దూర్జి కేలు మెయిలు నడుపబడినది.

హిందూ శ్రీ సమాజము:

హిందూ సమాజసంస్కారము ఏర్పడిన వైసమాజమునారు 28 వ తేదీ సాయంత్రము సౌందర్యమహాలలో శ్రీమతి రాయగారి ఆధ్వర్యతక్రింద సభజేసి యాదినవతీర్మానముల గావించిరి:— (1) ఈసమాజము రాజకీయవిషయములందు పాల్గొనదు. (2) హిందవశ్రీలక్ష్మి నభివృద్ధిపరచునకు దెచ్చి, ముఖ్యముగా దేవదాసీలకు తగినసహాయము జేసి చెడువృత్తినినూని గౌరవనీయములు గడపుటకు తగిన యేర్పాటులు గావించుటకై హిందవ శ్రీలక్ష్మిసమాజము స్థాపింపవలెను. (3) ప్రస్తుత మున్న సభ్యులకు, నింకను ఎక్కువమందిని చేర్చుకొను ఆధికార మొసంగబడుచు. 2 వ తీర్మానమునందలి అంశముల నాచరణకు దెచ్చుటకుగాను సమాజమునకు కొన్ని నిబంధనల నేర్పరచి, తమలో కొందరిని కార్యనిర్వాహకులుగా నెన్నుకొనవచ్చును.

అధ్యక్షురాలు చివరకు నిట్లుపన్నసించెను:— దేవదాసీలు ప్రస్తుతమున్న నీచస్థితినుండి వైకి దీయకున్నచో మనమే నిందార్హులగుదము. వారామురికినంటలలోపడి క్రుద్ధమండ జూచి ఊరకొనిన నేరము మనది. వారినికాపాడుటకై హిందూ యిలో నేవానవనంబటి శరణాలయమును స్థాపించి, అచ్చట దేవదాసీలకు లేకు అల్లిక, విద్య, మతబోధ మున్నగునవి గడపవలెను. ప్రార్థనమందిర మొందు నిర్మించి అందు భగవద్గీత రామాయణకథలను వినిపించుచుండవలెను. గుబ్బులక్కమ్మగారి యధనమునందు వితంతుశరణాలయముబాగుగ పనిజేయుచున్నది. అచోటికి శ్రీలక్ష్మివచ్చి తగినసహాయముసగునుండవలెను.

నిన్నటిదినమున ఒక్క 2 మెయిలుకత్తు మధురనుండి ఆస్తిదిక్కులకురైల్వేయూ ఆపివేయబడినది. అందువలననిలవలసిన చ్చిక ప్రయాణికులందరిని అచ్చటివైసనుమాన్యుర వశతులేర్పరచెను.

ఇంజనులపై రాళ్లువర్షుట

నిన్నరాత్రి సమ్మెదారులు లోకోమెన్షుబద్ధ చేరి రాళ్లు వర్షుమొదలుపెట్టిరి. ఒక్కయింజనునైనను బయటికి తీసికొనివచ్చుటకు వీలలేకపోయెను. నరకులను అచ్చటనుండి యిచ్చటికి మార్చుటకు సయ్యము యింజను దొంగలేదు. రైల్వేవైసను లోకోమెన్షు యిచ్చటికి పోలీసువారిబందోబస్తిలో నేయున్నది.

సమ్మెదారులు కోరునది

తమజీతము క్రిందటి సంవత్సరమునకంటే యుద్ధికలెనియును, కొంతమందిని విధింపబడిన జరిమానాను తీసివేయబడవలెననియును, ప్రతిరైలుమీద యిద్దరు ఘోరుమనులను నియమించుటకును సమ్మెదారులు కోరుచున్నారు.

జిల్లాట్రాఫిక్ మాజరింటెండ్లును, సాడిండిజన్ రైల్వేయింటెండు టి.సి. స్కాటుగారుసమ్మెరైలి యిచ్చటికివచ్చిరి. పెండ్లివారందరూ మధురలో నిలిచి పోవుటకు తేలికపజువోట్ల నడు జరుగవలసిన పెండ్లిండ్లు ఆగిపోయినవి.

లోకోమెన్షుగలవలన ఘోరుమనులను నేటియందను ఒకసభచేసి కలిసికొనవలెనని వి. సి స్కాటుగారు యేర్పాటులను జేయుచున్నారు.

స్కాటుగారు సమ్మెదారులతో మాట్లాడుట వ్యవహారములు పరిమారముకా లేదు

మధుర, మే 30:— సాడిండిజన్ రైల్వేవైజుస్కాటుగారు తమవారులతో సభచేసినతరువాత నేటియందనున కొంతమంది సమ్మెదారులతో మాట్లాడిరి. ఒక్కొక్కయింజనుపై యిద్దరుఘోరుమనులను వేయువిషయము తరువాత ఆలోచింపబడుననియు మూడువారినీ పనిలో ప్రవేశింపుననియు అడిగెను. తరువాత ఘోరుమనులందరుసభజేసి ఏజెంటుగారు చెప్పిన విషయములను విచారించి వారి కష్టములను పూర్తిగా తీసివేసరకు పనిలో ప్రవేశింపబడవలసి తీర్మానించిరి. వారిజీతముల విషయమునకు పనివిషయమున పూర్వపుస్థితిగతులే యుండవలసినవారు కోరుచున్నారు. (ఆ. వె.)

తిరుచనూ పల్లి

మధుర, మే 30:— తిరుచనూపల్లిలో పనివాండ్లు కూడా సమ్మెగట్టుటచే, అటునుండి నవ్వుచెట్టునాడ నిలిచిపోయినట్లు వార్తవచ్చినది. (ఆ. వె.)

సి ప్లూ

సిప్లూ, మే 29:— ఇచ్చటికి వచ్చియున్న కాటూలు (బ్రిటిషుమంత్రి కలనలు పొంగిమనేడు ఇచ్చటనుండి వెళ్లిపోయెను. ఈయన కొలదిదినములలో నెవ్వమీద నింటికి నెట్లెను. దెనరలు సర్ క్లాక్ జేకబుగారికి విందు

రాజకరినిది మందిరమున ఈరాత్రి దెనరలు సర్ క్లాక్ జేకబుగారికి రాజకరినిది విదొంగి, ఆయన వైస్రయలో కనినదని గూర్చి ప్రకాశించి, 1920 సంవత్సరమునండి ఆయన దెనరలు, ప్లాఫూ ప్రధాను దని చెప్పి ఆయన కారోగ్యమున కోరెను. (ఆ. వె.)

బొంబాయిలో దూరప్రణామము

బొంబాయి మే 29:— ఈసాయంత్రము సర్. లాలెజ హేపురుగారు, బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ కేబినెట్ క్లబ్బు ప్రారభోత్సవమును జరిపినపుడు, మొదట వ్యాంధం సంగీతమును, తరువాత, రాయటరు, అస్సోసియేటెడు ప్రెస్సువార్తలను నివీంపబడినది. ఆయాత్సవమున కరుదొందిన పెద్దమనుష్యులందఱు, ఒకటిన్నర మైలుదూరమున జరిగిన వ్యాంధం వాద్యము: స్పష్టముగా వినిరి. అతిథులమాటల సందడివలన అస్సోసియేటెడు ప్రెస్సు రాయటరువార్తలు ఆంక్షుప్తముగా వినిపించెను. సభ్యులు మాటలాడుట తగ్గి నిశ్శబ్దముగా నున్నచో విమీద బాగుగా వినిపించును. ప్రాచ్య సంతానముల యంద మానేజింగు డైరెక్టరు ఎఫ్. ఇ. కోమరు గారు, మాన్వెట్టి పరిస్థితులవలన మార్చి మొదలు జూను మాసమువరకును భారతదేశములో దూరప్రణామము కష్టముగ నుండునని నుడిచెను. కేబినెట్ క్లబ్బు ఆధ్వర్యమందల లాలెజ హేపురుగారు రుపన్యసిం: ము, పశ్చిమ భారతదేశమున నిక్లబ్బులన గలిగిన అభివృద్ధిని వరించెను. అంతట సభ్యుల మార్గ ద్వయము చలరేగుచుండ క్లబ్బు తెరువబడినది. (ఆ. వె.)

కాంగ్రెసు సంఘములు

మహాత్మానివాసము
యంగుయిండియా

“స్వరాజ్యపక్షమువారికిని నాకును గల భేదము ప్రబలమును ప్రధానమును నిష్కపటము నై యున్నది. కాన కాంగ్రెసుపక్షము పని ఎటుల జరుగవలెను విషయము నాలోచించుటవసరము విరుద్ధాభిప్రాయములు గల రెండుపక్షములవారు కలసి ప్రభుత్వము నెటుల సాగించజాలరో అటులే రెండు పక్షముల వారును కలసి అసహాయోద్యమమునుగూడ సాగింపవీలు లేదు. బిరుదములు మున్నగువానిని బహిష్కరించుటగూడ కాంగ్రెసువిధానమున ముఖ్యభాగమనియే నేను గట్టిగా నమ్మెదను. దేశీయమహాసభ వారు తమజాతీయసంఘములలో బహిష్కరణమును విధిగా నేర్పరచి సాగించుచున్నంతకాలమును బహిష్కరణము జాతీయమేయని నేను పూర్తిగా నమ్మెదను. చిరుదములు గల వారు, న్యాయ నాదులు, ఉపాధ్యాయులు, ప్రభుత్వశాసనసంఘసభ్యులు మున్నగువారు అనగా తమంతతాము దొరతనమునకు సహాయము చేయు ప్రభుత్వశాఖవారు కాంగ్రెసుసంఘములలోగూడ కార్యనిర్వాహకులుగా నుండినగాని ఆ సంఘములు పనిచేయుచింత ప్రభుత్వసంఘముల పలుకుబడి, ప్రతిష్ఠ, మాయమెరుగు మున్నగువానిని కాంగ్రెసు మహాసభ రూపుకొనజాలదుగాన పంచబహిష్కారములు, దౌర్జన్యరాహిత్యము, సత్య నిరతిమున్నగువానియందునమ్మకము లేనివారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘములు. సభ్యులుగా నుండగూడదు. సభ్యులుగానున్నవా రావదవలకు రాజీనామాల నియ్యవలెనని మహాత్మాప్రవాసిన వ్యాసము యంగుయిండియా పత్రికలో ప్రకటించబడెను.

అ.ప్రె.

గాంధీమహాత్మాడు

రెండు నెలలవరకు అహమదాబాదులో
విశ్రాంతి గొనెను

జహూలో నింతవరకును విశ్రాంతిగొనినటులే జూలై నెలాఖరువరకును అహమదాబాదు సభ్యుల ఆశ్రమమునందు మహాత్మాడు విశ్రాంతిగొనెను. కథలకు కెట్లుకును ఉపన్యసిం చుటకు సంకుల్పింపని సహించుటకు నింకను మహాత్మానకు శక్తి కలుగలేదు. కొద్దిమారమునడచుటకు మాత్రమే శక్తి కలిగినది. రెండుపత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాయుటతోనే ఆయనకు ఆలయక కలుగుచున్నది గాన ఆపరిమితమగ వచ్చుచున్న ఉత్తి రములకు ప్రత్యక్షతరములను గూడ పంపజాల వున్నాడు.

(అ.ప్రె.)

ఆంధ్రజాతీయకారీకసభ

యస్. వి. రైల్వేకనివాండ్రసంఘము
శాస్త్రీస్థాగరి నభివృద్ధిచుట

మహాత్మా, ఈ కి:— యస్. వి. రైల్వేకనివాండ్రసంఘము కడు సాగు అహం 1915 నిమవలకు కథికి, జినివాలో గలను అంతిరాత్తి కు - క్షేత్రభాగ భాగ కళిగిగొనెను. పనినిగొ నిమిమిడి యు జొగిపు రాత్తిస్థాగరి నభివృద్ధిచుట, కారియండు గంఘము వడు కల సమగ్రము కలెలియ జేయుచు, యడికన్ రైల్వే పాశాద్రహము, లను జినివా సభవాకి తెలిగ చే ముగిసి రాత్తిస్థాగరి కేమిమి తిగ్గా ములను గానింకను.

(అ.ప్రె.)

తారకేశ్వర సత్యాగ్రహము

29 వ తేదీ అరెస్టులు (సత్యాగ్రహము)

నిన్న 16 గురిని అరెస్టు చేసిరి. మహావీరభక్తమువారు పరిసరగ్రామములలో ధనమును సమహాయమున్నారు. సచ్చిదా నందస్వామికి కొద్దిగా నయముగా నున్నది. దేవాలయమార్గములచేత నింకను స్త్రీలు కావలికాయుచున్నారు. దేశబంధుచిత్తరంజనదాసుగారు 30 వ తేదీ నిచటికి వచ్చెదరు.

మహాత్మా అనుచరులపై కేసు

మహావీరభక్తమువారు కరపత్రములను పంచిపెట్టుచుండ గా వారిని కొట్టినందులకు మహాత్మా దర్యాదులను ముగ్గురిపైని కేసు చేయబడినది. 28 వ తేదీని పెరంపూరు మేజిస్ట్రేటు 144 వ శ్లోనుక్రింద వారిపైని నేరస్థాపనముచేసెను.

అప్రాజ్ఞ(మైనరు)లు సత్యాగ్రహ మొనరింపగూడదు

అప్రాజ్ఞ (మైనరు)డగు తనమూడుడు సత్యాగ్రహమొన రించుచున్నాడని సరళాదేవిగారు పత్రికలకు వ్రాసినలేఖను మహాత్మాడు చూచి అట్టిబాలురు సత్యాగ్రహ మొనరింప గూడనని తంఱివార్త నంపెను. (అ.ప్రె.)

వైకం సత్యాగ్రహము

ఆర్యసమాజమువారి తంఱివార్త

ఆర్యసమాజిక్ష నవలంబించిన తియ్యలను వైకంలో రాజమర్దమలవెంట నమనీయకపోవుట ఆక్రమము. ఈఆక్ర మమును త్వరలో తొలగింపనిచో చిక్కులు కలుగగలవు అని అమృతసరు ఆర్యసమాజికు అంతరంగసేవాసమితివారు తిరువా న్నూగు దివాను దిలి బిటి. రాఫుమయ్యగారికి తంఱివార్త నంపిరి. (అ.ప్రె.)

రాత్రులు సత్యాగ్రహము మానివేసిరి

ఇపుడు వలంటీరులు పగలు మాత్రమే సత్యాగ్రహస్థాన మునకు వెళ్లుచున్నారు.

శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారు పూర్వచారపక్ష మునాడుకు కొంఠమును నిన్న సంభాషించిరి. సాక్షాత్ప్రజలలో (నిమ్మజాతులు సహా) హెచ్చుమండి ఎట్లల ఓట్లనిచ్చిన ఆటలు నడుచుకొనుటకు వారంగీకరించిరి గాని హెచ్చుమండి ప్రతిపాలముగా ఓట్లనిచ్చినచో కాంగ్రెసు వారు సత్యాగ్రహ మును మరల ప్రారంభింపగూడదని వారు కోరిరి.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు బహిరంగసభ లో నుపన్యసించిరి. నాయకులను వలంటీరులకు చెరసాలలకు పంపుట క్రమము. ఎజువాలు శ్రద్ధపుచ్చుకొనకుండుట కోచనీ యము. ఈ సత్యాగ్రహము భూతపయకు సంబంధించినది గాని రాజకీయములకు సంబంధించినదికాదని నాయుడుగారు నుడివిరి. రామస్వామినాయకరుగారిని నిన్న (29 వ తేదీ) రాత్రి అరు వట్టు చెరసాలకు పంపిరి. (అ.ప్రె.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము-బందరు

ఈజిల్లాసంఘమునకు యాదిగను వ్రాయబడిన ఫిర్యాలు నుండి ఫిర్యా ౧ కి గి గుర్తుపలిగియును యెన్నుకొని రాబోవు జూలై ౧౦ తేదీలోపా చైరునకు జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యస్థానమునకు పంపవలెను. జూలై నెలాఖరులోగా నూతన జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘము సమావేశముయై త్రైకార్యనిర్వాహక వర్గమును యెన్నుకొనవలసియున్నది. ఈవిషయముయి ప్రతి ఫిర్యావారును అత్యంతముకే వెంటనే యెన్నుకొనిన ప్రతినిధుల జాపితాలను పంపవలెను.

ఫిర్యాలు

బందరుతాలూకా:— బందరు, వడ్లమన్నాడు, గుడూరు, పాండ్యోకి.

దివిత్తాలూకా:— అవనిగడ్డ, కోమారు, నాగాయలంక, చుప్పల్లి, కాజు.

గుడివాడతాలూకా:— గుడివాడ, నందివాడ, ముది నేపల్లి, అంగలూరు, గడ్డవల్లెరు, పామట్టు, కపిశేట్లరపురము.

తైకలూరుతాలూకా:— తైకలూరు, అలపాడు, కలి దిండి, మండిల్లి, పెదగొన్నూరు.

తూ.కృ.జి. కాంగ్రెసుకార్య బాబ్బా వెంకట శేషమయ్య స్థానము బందరు ౨౯-౧-౨౪ చె వేం. నరసింహము

కార్యదర్శులు

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు ఆధ్వర్యము

మండలమున సంచారము

28 వ తేదీ ఉదయమునకు ఆధ్వర్యమును నర్సాపుర తాలూకాబోర్డు ఆధ్వర్యమును అసిస్టెంటు యింజనీరును సర్కారు పురం వైద్యకాలను చూచిరి. డాక్టరు తిరుమలరావుగారు వైపుర్యమును కొనియాడిరి. తాలూకాబోర్డుకన్వేరికె వెల్లిరి రావుసాహెబు యగ్గెన్నగారుగూడ కలిసికొనిరి. మోటారులో కొప్పరు, మొగల్లురంగోడ్లకు వెల్లిరి. మొగల్లురు రాజ గారింట్లో వారి కిఉ పా హో రు పు వింగు గరిగింది రాత్రి నర్సాపురం సబుడివిజనలు ఆఫీసర గారింట విందు జరిగినది. హెడుమాస్టరు జయరామరావుగారి పిలువగా టెయిలరు హైస్కూలు భవనముచూచిరి. పిమ్మట దివానుగానుగూడ వచ్చిరి. గురువారమునాడు ఉండిలో నాగి గణపవరంమీదుగా నిడమర్రుతాణా కచేరీకి వెల్లిరి నిడమర్రురై తులు ఘనమగుస్వాగతమొసగిరి. రోడ్డుచాలపాడుగానున్నది. కిమ్మట చేబ్రోలు చెల్లబోయిరి. వర్షములవలన దారిసరిగానుండలేదు. గొప్పబహిరంగసభ నిడమర్రు లక్ష్మీనారాయణగారేర్పాటు చేసిరి. పిమ్మట తాడేపల్లిగూడెంమీదుగా తొడవెల్లిరి. అచట నిన్న చాలవెందులు బహిరంగసభలుజరిగినవి. తానునుండి తాడేపల్లిగూడెం వల్ల చెర్ల గ్రామముల మీదుగా ఏలూరు కేరూరి అనికేడు యాతంతివార్తను దుగ్గిరాల శేఖరంజుగారు ఏలూరు నుండిపంపిరి.

నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

నామాన్యసభ సమావేశము 7 తేదీకి మార్చుట

ఈ జూలై ౧ 1 తేదీ జరుగనున్నగా యేర్పరుపబడి తమ ప్రతికయందు ప్రచురింపబడిన జిల్లాసంఘ సామాన్యసభా సమావేశమును, కార్యనిర్వాహకవర్గసమావేశమును నాటిదినమునకు గాక జూలై ౭ తేదీ శనివారము నాటికి జరపుకొనవలసినదిగా కొన్ని సందర్భముల ననుసరించి యేర్పడినదనిన్ని, జిల్లా సంఘ సభ్యులును, కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులును ఈ మార్పుతో గమనించి సవరు 7 తేదీ నాటికి అందరను తప్పక దయచేయవలయునని ప్రార్థించడమైనది. కార్యక్రమము ఈ వరకే ప్రచురింపబడియున్నందున ఇట్లు పునరుచ్చరింపడలేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రసంఘసభ్యులను ఎన్నుకొనుట ఆత్మీయసరము అని మాత్రము మాచింపవలెయున్నది.

పోలవరపు గోందరావు

కార్యదర్శి

బలహీనత, ప్రాణశక్తి తగ్గుట

ద్వంద్వమూత్రవ్యాధులకు

అమోఘమైన చికిత్స

బలహీనత, ప్రాణశక్తి తగ్గుట, ద్వంద్వమూత్ర వ్యాధులు, మున్నగువానివలన నేను చాలతీక్షణముగ బాధపడుచుంటిని. తరుచుగా వీర్యవస్త్రముకూడ కలుగుచుండెను. అందువలన బలహీనత హెచ్చెచినది. నానాటికి నాస్థితి తీసికట్టుబోనికి వచ్చినది. లట్టిస్థితిలోనాకు, శిరునల్వేలిజిల్లావైద్యపురం కాపుర స్థులకు శ్రీహన్ వండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్య గార్లవారు చెప్పపురి, జార్జిటవురు, ఆర్మీనియన్ హిథి 72 వ గృహమునందు కాపురమున్నట్లు తెలిసినది ఆయన యెటువంటి గడ్డురోగములనైన కుదుర్చగల రని విని ఆయనవద్ద మండు పుచ్చుకొన నారంభించితిని. యథార్థము చెప్పుచున్నాను. అతిస్వల్పకాలములో నాకు అద్భుతమైన గుణము కలిగినది. వెనుక చెడుతిరుగుమవల్ల నేను ప్రపంచసౌఖ్యాల కెందుకు పనికిరాకుండ పోయినాను. ఇప్పుడు మంచిపడుచు తనము నాకు పూర్తిగా కలిగినది.

ఆర్. వెంకటరామన్.

ఇంటర్మీడియేట్ స్కూలు, టెంజిపూరుజిల్లా.

కోమలగ్రామము, తంజావూరుజిల్లా.

ప్రస్తుతము కచేరీలోడ్డు మైలాపూరు 1౨.6.28.

(తేదీ 24)

విశాఖపట్నం హార్బరు

ఆలస్యమునకు కారణము
(కాపిటలు పత్రిక)

దెంగలు నాగపూరు రయిల్వేకంపెనివారు విశాఖపట్నమున హార్బరు కట్టెనన వంతి ఎన్ని సంవత్సరములనుండియో వినుచుంటిమి భారతదేశపు ఆభివృద్ధికి ఈ హార్బరు నిర్మాణము తోడ్పడగలవని 10 సంవత్సరముల క్రితమే మేము వ్రాసియుంటిమి. కాని పనియేమియు జరిగినట్లు కనుపట్టలేదు. ప్రభుత్వము వారికి ఈముఖ్యమగు సేర్వాటలు ముగించుటకు పది సంవత్సరములు కూడ చాలకున్నదా యని మాకు ఆశ్చర్యము కలుగుచున్నది. హార్బరు నిర్మాణవిషయములందు చక్కని అనుభవము గల ఇంజనీయర్లొకరు ఇంగ్లండునుండి విశాఖపట్నం హార్బరుపని ప్రారంభించుటకు ఈ దేశమునకు వచ్చిరిని రెండు మూడు సంవత్సరములక్రింద ప్రకటింపబడెను. విశాఖపట్నమున సంవత్సరము కలిగెను. నగరము వృద్ధిచెందునని కొందరు భూములు కొనప్రారంభించిరి. నగరనిర్మాణసంఘ మొకటి స్థాపింపబడెను. అచ్చట ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడవలయునని కొంత ఆందోళన జరిగెను. బ్రాంచి అకీసులు కట్టుటకు వర్తక ప్రతిష్ఠాపనములవారు భూములు కొనిరి. దెంగలు నాగపూరు రయిల్వే కంపెనివారు ప్రాంతభవనములు బద్దలుచేసి పెద్ద పెద్ద కొత్త భవనముల కట్టటకు అన్ని యేర్పాట్లు చేయమొనరిడిరి. అంతే, అంతటో అన్ని నిలిచిపోయెను. ప్రస్తుతము చెల్లి ప్రవర్తనమునందు మాత్రము విశాఖపట్నం రేవు ప్రస్తావనకొంతయున్నది. విశాఖపట్నం రేవు ఎటుల నిర్మింపబడవలెనో నూచించు మాడెలు ఒకటి ప్రదర్శింపబడినది.

తూర్పుతీరమున కలకత్తా మద్రాసు నగరములకు మధ్య కళాఖంబు మున్నది. చక్కని రేవు నిర్మించుటకు తనవశములున్నది. ఈ నగరము ఒక పెద్ద ఉప్పు కేంద్రము నిర్మింపబడినది. ఆ ఉప్పు కేంద్రము డాక్టర్ మనోను అనుకొండ ప్రక్కనుండి ముప్పాత్రములువరకు ప్రవహించునొక కాలువ సముద్రముతో కలుపుచున్నది. ఉప్పు కేంద్రము లోతుగ చేసిన చక్కని హార్బరు కట్టుటకు వీలుండును వ్యాపారము వృద్ధియగుకొని అధికమగు వీరులు వచ్చుటకు వీలుగనట్లు హార్బరునుకూడ వృద్ధిచేయవచ్చును. బంగళా ఘాటునునచ్చు తుపానులవల్ల ఈ హార్బరుకు హార్బరునందుండు స్త్రీమరులకు ఎట్టి నష్టముకలగదు. తుపానునకు యములందు కొలంబో కలకత్తా రేవులనుగల్గి స్త్రీమరులు నిలుచుటకు ప్రస్తుతము అవకాశము లేకున్నది. ఈ ఇబ్బందిని విశాఖపట్నం రేవు తొలగించును. విశాఖపట్నం చుట్టప్రక్కల సారవంతమగు భూములు లభ్యవి. రెండు మూడు విశాఖపట్నమునకు రయిలుమాగ్గును పడిన మధ్యపరగణాలయందలి ఖనిజములయొగు మతి అధికమగు సౌకర్యము లేర్పడును.

గొప్ప ఆభివృద్ధిని నూచించు లాభకరమును ఈపనిని దెంగలు నాగపూరు రయిల్వేకంపెనివారు ప్రారంభింపనుండుట ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. ఆర్థికవిషయములకు సంబంధించిన ఏండ్లలోనియు ముగియనందున పనిప్రారంభింపబడులేదని రయిల్వేకంపెనివారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నారు. కాని ఇంగ్లండునుండిగాని భారతదేశమునందుగాని ఇందులకు కావలసిన ధనమును సులభముగ దొరకగలదని చెప్పవలసియున్నది. ప్రస్తుత రాజకీయసమస్యలలో చిక్కుకొని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కాలహరణమొనర్చుచున్నారని మాయాహా కాని భారతదేశమునకు అన్ని విధముల లాభకరమగు ఈ హార్బరు నిర్మాణమును స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆక్షేపించగల మేమునముచున్నాము. కావున ప్రభుత్వమువారు రయిల్వే బోర్డువారితో సంప్రదించి రయిల్వేకంపెనివారు త్వరలో ఈపనిని ప్రారంభించుటకు వీలుగనట్లు పనిచేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

మద్రాసు మెయిలు

ఈపైవిషయమును గురించి మద్రాసు మెయిలు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—
విశాఖపట్నం హార్బరు నిర్మాణ ప్రయత్నములు ఇంకను ప్రారంభింపకుండుటకు కాపిటలు పత్రిక తీవ్రముగ ఖండించుచున్నది. ఈ ఆలస్యమునకు ప్రభుత్వమువారే కారకులని పత్రిక ఆభిప్రాయపడుచున్నది. విశాఖపట్నమున రేవు కట్టుటకు వీలున్నదా యను విషయమై పరిశీలించుటకు సర్ హార్లాడ్ థూమెట్టగారు ఎన్నియో సంవత్సరములక్రింద విశాఖపట్నం పోయియుండిరి. పిమ్మట నిపుణులు ఈ విషయమై పరిశీలన

మొనర్చిరి. రెండు మూడు సంవత్సరములనుండి కలనలు కాట్టరైటు రీడుగారు హార్బరు ఇంజనీయరుగ పనిచేయుచున్నారు. ఆర్థికవిషయములందు ప్రభుత్వమువారికిని రైల్వేకంపెనివారికిని సమాధానము కుదురనందున పని ప్రారంభింపబడలేదు. కాపిటలు పత్రిక విమర్శనను మేము అంగీకరించుచున్నాము. ఇంక మేల్కొనవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరింపవలెను టారిఫులవల్లను విచారణలవల్లను జాతులు వృద్ధిచెందజాలవనియు చక్కని రేవులు లేవుననే దేశమున విశ్వర్యము వృద్ధిచెందవనియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గుర్తెగురుదురని నమ్ముచున్నాము.

కండ్లకు నిలువజేయు ఇన్ స్టిట్యూటు

ఉదకమండలము, మే 29:— నిన్న మధ్యాహ్నము గోవను ప్రభుదంపతులు కూనూరులో నున్న కండ్లనిలువజేయు పరిశ్రమను దర్శించిరి.

ఆభివృద్ధికాఖానంత్రియు, ఆకాశాధికారులను వారికి స్వాగతమొసగి అన్ని విశేషములను తెలియజేసిరి. గోవను ప్రభుదంపతులు చెట్లనీడయందు లేసెరు త్రాగిరి. తరువాత కండ్లకు నిలువజేయు విధానము మొదలైనవిషయములు గవర్నరుగారికి వివరింపబడెను. తరువాత నచ్చట దాముచూచిన విషయములకు సంతసమును గనబడిరి.

ప్రస్తుత మిషన్ క్రమాలయము నష్టముమీద నడువటకు చుండుటచే, నికమీద దీనిని మూసివేయవచ్చునా యను విషయమునుగురించి నిచారించుటకుగాను గవర్నరుగారి రీన్ స్టిట్యూటునుకు దర్శింప జేసిరి తెలియచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

ఉష్ణదేశీయవ్యాధుల పరిశోధనాలయము

రంగూను, మే 29:— ఉష్ణదేశీయలలో జనించువ్యాధులకు మందులను గనిపెట్టుటగాను, సర్ రోనాల్డు రాసుగారి శేరిట స్థాపించుటకుగాను, ఆంగ్లదేశములోని వర్తకులును, రసాయనికశాస్త్రజ్ఞులును ఒకవిజ్ఞాన సంఘము, బయో ఆరోగ్యకాశాధికారి ఆవిషయమును బర్మాగవర్నరుయొడుకు దెచ్చెను. గవర్నరుగారి ప్రయత్నమును చాలా ప్రశంసించుచు రు 500 లను స్వయముగా విరాళముల నొసగెను. ఆరోగ్యకాఖానంత్రియగు మాంసుగి గారుగూడ రు 500 ల విరాళము నొసగెను. ఆరోగ్యకాశాధికారియొ; రాన్ ఇన్ స్టిట్యూటు కార్యనిర్వాహకవర్గమున కీరాష్ట్రమున ఏజంటుగా పనిజేయును. (ఆ.ప్రె.)

సర్ మెక్లాగన్

సిద్ధా మే 29:— కంబాళుగవర్నరు సర్ మెక్లాగన్ నిమిది మూసేటిపాఠశాలలను బొంబాయికి బయలుదేరినను, ఆయన రహస్యముగా బయలుదేరినను సాగనంపుటకు బార్మిగు గొర్గుగనకు రైల్వేస్టేషనువద్దను జనులు మిక్కుటముగా కూర్చి, రైల్వే క్రమమును తెలుపగా సైదునులో నుండి పోవుచుండగా పోలీసులు కేసుల జేసిరి.

నానాజాతిసమితి

జనీవోలో కూడగన్న నానాజాతిసమితి సభకు హిందూజాతి ప్రతినిధిగా వచ్చే నెర్సెంబరలో వికసిత మహారాజుగారు పోవుదురని తెలియచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

ఒక రాజవివాహము

అల్పరాధ, మే 29:— కడపన ఆదివారమునాడు, బర్మా రాజకుటుంబములోని లింగుమింథా కడగట్టు తుతురు మారాజేనను (వీరికి పూర్వము అల్పరాధ) కాకిపూరు రాజు సోదరుడగు తుతురు ఆనందసింగున కిచ్చి రాజిగొట్టగా వివాహము గావించిరి. హిందూధర్మము ప్రకారము, కథపు విమలాకుమారిలకు పేరతో రెండు రోజులు పూజ మేసా దూపములొకటవడెను.

భోస్టుపరిస్థితులు

భోస్టుపరిస్థితులు ఆభివృద్ధి గాంచుపట్టిని ఆచట వృత్తి అధగనిపానమునుండి కొట్టాటబయలుపడుచున్నవని పయ్యిరు పత్రిక చెప్పుచున్నది. విప్లవకారులు చురుకుగానే పనిచేయుచున్నారు. నూతనముగా జరిగినపోట్లాలో బ్రిటిషు సైనికులే వారిని రెడిమిజేసిరి.

కాయాలు బిటీషుమంత్రి

కాయాలలో నుండు బిటీషుమంత్రి రెపి నెంబు కలకత్తా పోర్టుకు 4 నెలల నెలవుమీద వెళ్ళుచుండుటచే వారిపని అర్థ. అర్థ. మొకాపీ గారు చూతురు. అధగనిపాన (బిటీషు) సంబంధములు రాగుగనే నున్నవి. (ఆ.ప్రె.)

సంస్కరణల విచారించుటకు కొత్త సంఘము

అధికారతరస్థుల కధికప్రాతినిధ్యము

కాసనసభాసమావేశము ను గియుటతోడనే కూడును

సిద్ధా, మే 29:— సంస్కరణల గురించి విచారించుట కొక విచారణ సంఘము ఏర్పరుపబడునని భారత ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించినప్పటినుండియు, ఆ సంఘమునకు నియమించు సభ్యులను గురించి ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నములు బాగుగనే సఫలమయ్యెను. సభ్యులపేర్లు కొలది కాలములోనే ప్రకటింపబడును. ఈ సంఘమునందు అధికార అధికారతరస్థుల ప్రాయములు రెండును పూర్తిగా వ్యక్తికరింపబడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అధికారతరస్థుల అధిక సంఖ్యాకులుగ నుండునట్లేర్పరుపబడును. ఈ సంఘమున 10 మొదలు 12 వరకు సభ్యులు లందురు. కేంద్ర ప్రభుత్వపరిపాలనను రాష్ట్రములను కూడ పరిశోధించుట కీ సంఘము నియమింపబడుటచే రాష్ట్రీయ పరిపాలనలయం దెక్కువ అనుభవము గలవారుగూడ నియమింపబడుదురు. ఈ విచారణను సాగించుట కవసరమగు సంతకరతు వేర్వేరు ప్రధానజాతులకు ప్రాతినిధ్య మొసగబడును. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న కేంద్ర కాసనసభల సమావేశము ముగిసినతోడనే ఈ సంఘమువారు కాత్యక్రమమును ప్రారంభించెదరు. ఈ విషయము భారతదేశమున కంతకును సంబంధించిన దగుటచే కేంద్ర కాసనసభల నుండియు ఈ సంఘమునకు సభ్యుల నియమించుట యుక్తముగ నుండును. (ఆ.ప్రె.)

హిందూదేశములో ఓడనిర్మాణము

దీనికి కావసినఉక్కుపై దిగుమతిపన్నును తీసివేయవలెను

కలకత్తా, మే 29:— బారిఫుబోర్డు బిల్లుపై వాయువు హిందూదేశములో ఓడనిర్మాణమునకై వినియోగింపబడు ఉక్కుపై దిగుమతిపన్నును తీసివేయవలెనని, తెలంగాలు జాతీయ కాదర్సు ఛేబులు కర్మదర్శియు, ఇండియాన్ మర్చెంట్లు కమిటీ సభ్యుడును అగు జుబాద్ రాయు గారు నూచించుచున్నారు. హిందూదేశమునకు బయటనిర్మింపబడు స్టీల్ షిప్లైనను లాంచులైనను యెట్టిపన్నును వేయకూడదని చెప్పుచు బారిఫుబోర్డువారిచావనలన హిందూదేశపు ఓడనిర్మాణమునకు ఓడనిర్మాణపరిశ్రమను రెండు విధముల నున్నమై పాటిలేని సోదనలన యావ్యాపారాలే అనుకూలును. (ఆ.ప్రె.)

మితపానము

ఆర్. వీరియన్. యం. యల్. సి. గారు

చెప్పిన విషయములు

ఉదకమండలము, మే 30:— ఆర్. వీరియన్. యం. యల్. సి. గారు ఎల్లజాతులసంఘముచే తరీఖీంపబడి, ముఖ్యులలో మితపాన ప్రచారమును గురించి తమ యనుభవము నిట్లు తెలిపిరి. చిన్నకాండను మున్సింపవచ్చునని చెప్పి వాండను మున్సింపుట కద్దవని వీరి యభిప్రాయము. స్త్రీలకు పిల్లలకును మద్యముల నమ్మకూడదని వీరు చెప్పిరి. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో స్థానికవిషయములను వారికే వదలిపెట్టుటకు దని వీరినమ్మకము. కాని విద్యావ్యాప్తము, ప్రచారపున, క్రాంతి యాద్యోగములతో ప్రజాసహకారమును జరిగిన యెడ, మద్యపానము క్రమముగా కగ్గలను. (ఆ.ప్రె.)

కీ॥ శే॥ అప్పలోషు ముఖర్జీగారు

జ్ఞాపక చిహ్నము

కలకత్తా, మే 29:— 1902-1904 సంవత్సరమున కీ॥ శే॥ సర్ అప్పలోషు ముఖర్జీగారు సభ్యుడుగా నున్నందున కలకత్తా కాంగ్రెస్ వారి మొదలగునీ. ఆర్. బాగుగారి ఆధ్వర్యక్రింద నేడొక ప్రత్యేకసభ చేసి కీర్తిశేషులను యభిగారిని స్మరించుకొని ప్రశంసించి, ముఖర్జీగారి మరణమునకు యాభిమాను దేరివిన పిమ్మట సర్ అప్పలోషుగారి జ్ఞాపకమును పట్టుండవలెనో విచారించుటకై కార్యక్రమము రోజువారీ నేర్పాటుచేసిరి. (ఆ.ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ మే నెల 30-వ తేది

శుక్రవారము

కందుకూరి పీఠేశలింగము పంతులు గారు

నేటికనము, కందుకూరి పీఠేశలింగము పంతులుగారి సర్వాణుదీనము. అయిదు సంవత్సరముల క్రిందట యీనాడు పంతులుగారు మరణించి రని చెప్పుచుంటే దెలియనే, కలుపుర కాశ్యపము గలిగెను. అంతకు పూర్వము కొలది దినముల క్రిందటనే పంతులుగారు చెన్నపురికి ఆంధ్రకవుల చరిత్రను ముగించుటకు వచ్చియుండిరి. ఆరోగ్యవంతులై యుండిరి. ఆంధ్రసంవత్సరాది సంచికకు వ్యాసమును పంపి న్యయముగ ప్రాపులను తెప్పించి చదువుకొనిరి. కాని వారు తలపెట్టిన కార్యమును ముగింపక ముందే విషభ్యురపింతులై దివమన కేగిరి. వారిని కడవటిసాగిదర్శించుటకు, ఆంధ్రులకు పెక్కుమందికి వీలుగలుగక పోయెను. ముఖ్యముగ న్వగ్రామ మగు రాణ్యహేంద్రవరపురవాసు లట్టిభాగ్యమును కోల్పోయిరి. చెన్నపురిలో కొలదిమంది ఆంధ్రప్రజలు మాత్రమే గూడుటకు వీలయ్యెను. పంతులుగారు రెండు నిరాడంబరముగ తమజీవితమును గడిపి, పేరు ప్రతిష్ఠల నాశించక నిష్కామసేవ జేసిరి, అంత నిరాడంబరముగనే యనువులబాసిరి. ఇట్టిమహనీయుని సుగణాశ్రయము, కొంతకాలము పరకు మడుగు పడవచ్చును. వారొచ్చిన నదృశ్యసేవను సమకాలికులు తిన్నగ కరిగింపకపోవచ్చును. కాని కాలము గడచి, స్వల్పపు మనస్సుగల ముగ్గునబడిపోయిన పిమ్మట, పంతులుగారి చారిత్రము ఆంధ్రదేశమున నూతనశత ప్రారంభమునకు తోడ్పడెనని ప్రజలు గ్రహింప వీలగును.

పంతులుగారి జీవితము పెక్కువిధముల ఆదర్శప్రాయముగ నుండెను. పంతులుగారు పూర్వకాలపు పండితులు. ఇంగ్లీషువిద్యావాసన కొంత గలదు. కాని పంతులుగారి జీవితము ప్రాచీనసాంప్రదాయములను విడువలేదు. వారు ధరించెడి డుడుపులు, కిరోవేష్టము, పిలకజాట్టు మున్నగునవి, పండితుని యాపున కనుగుణ్యముగ నుండెను. డబ్బు, దర్బము వారియొద్ద ఏమూలను గనుపించకుండెను. వారి కత్తెలి, లోలోన నిమిడియున్న తీవ్రసంఘర్షణాభిరామను మరుగుపడ జేయుచుండెను. పాశ్చాత్యులు బోధించెడి "జీవితపరిమాణాధిక్యము" వారి జీవితము నావిర్భవించకుండెను. తాము కష్టాల్లతముగ సంపాదించిన ధనమును ప్రోగుచేసి, పంతులుగారు భానధర్మములకు వినియోగించుచుండిరి. స్వంతపు మక్కరలకు కడుమితముగ ధనమును వ్యవయ పరుచుచుండిరి. రాణ్యహేంద్రవరపురమందలి నిర్మాణము, పంతులవారి పరోపకారబుద్ధిని సేనోళ్ల గొనుచున్నది. సంస్కరణసంఘమునకై చెన్నపురిలో స్థాపించబడిన భవనములు, రాజమహేంద్రవరమున నిర్మింపబడిన వితంతు శరణాలయాది భవనములు తోటలు మున్నగునవి, పంతులుగారి జీవితాశయమును ప్రతిఫలించజేయుచున్నవి.

పంతులుగారికన్న నెక్కుడు విద్యాధికు లెందరో గలరు. భవికులెందరోగలరు. కాని, పంతులుగారుజూపిన అకుంతితకార్యదీక్షను, త్యాగశక్తిని,

దైర్యసాహసములను, జూపినవారిని సామాన్యముగ కనుగొనుటయర్హము. ఏసంస్కరణజీవితమును దీసికొనినను, అతనియాదర్శము బట్టిగాచిన అపజయము అనేకములు గనుపించును. నిర్వహించిన కార్యఫలిత మత్యల్పముగ గనుపించును. ఫలితములను ప్రేలు మడిచి లెక్కించెడివారి కాశాభంగము గలుగవచ్చును కాని, మహనీయుల జీవితప్రయోజనమును లెక్కించుటకు మార్గమిదిగా నేరదు. పంతులుగారు వితంతువాహమలను సలుపుగలిగిరి, ఎన్నిశరణాలయములను స్థాపి పగలిగిరి, ఎన్నిగ్రంథములను రచించిరి, ఎందరిహృదయములను మరల్చగలిగిరి, ఎందరను బ్రాహ్మసామాజికుల గావింపగలిగిరను ప్రశ్నలకు జవాబుచెప్పవచ్చును, ఫలితములు త్యాహముగలిగింపక పోవచ్చును. అయినను పీని విషయమున నైనను, సుప్రసిద్ధసంస్కర్తల కెవ్వరిని పంతులుగారు దీసిబోలేదు. కాని పంతులుగారి యాగమనము, ఆంధ్రదేశీయుల దృష్టి పథము నెటులమార్చెనో కనిగొనినయెడల, ఆంధ్రదేశము నందు అదృశ్యపరివర్తనము జరిగెనని గ్రహింపవచ్చును. ఈపరివర్తనపుస్వభావమేమి? ఇది ఏదారి ద్రొక్కెననుప్రశ్నలు సహజముగ నుదయించును.

పంతులుగారిని ఇతరచాప్రములలో నుద్భవించిన సంస్కర్తలతోబోల్చి, వారి కుండెడి పాండిత్య ప్రకర్షగాని, విశాలాదర్శములు గాని, సంఘభిమానముగాని పంతులుగారియందు గనుపించవని కొందరు భావించెదరు. పండిత ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర, పండిత విష్ణుశాస్త్రి మున్నగు సంస్కర్తలకు గల ప్రతీభ, పంతులుగారియందు గనుపించదని నిరసించెదరు. కాని, ఇట్టి విషయములలో తారతమ్యములను కనిపెట్టుట సమంజసము గానేరదు. ఒక్కొక్క మహనీయుని కొక్కొక్క జీవితాశయముండును. దానిని సఫలపరుచుట కతడు తన జీవితమును భారభోయించుచును. ఆంధ్రదేశమున జ్ఞానమార్గము ప్రాధాన్యము వహించును. జ్ఞానదృష్టితో విషయములను పరిశీలించువారు, హేతువంతపరకు గొనిపోవునో అంతపరకును బోవుటకు వెనుదీయరు. ప్రాచీనము నవీనమును తారతమ్యమును వారంతగ పాటింపరు. సత్యాన్వేష కార్యమునందు ఎట్టి విమర్శన గావించుట కయినను వారు వెనుదీయరు. వేమనయోగి వ్యాఖ్యానములే యందుకు నిదర్శనములు. దైవాంశ సంభూతుల చర్యలను ఖండించుట కయినను వేమన వెనుదీయలేదు. హిందూసంఘమున ప్రబలిన దురాచారములను నిష్కరుణతో, నతడు నిరసించియుండెను.

మూఢవిశ్వాసములతో మిళితమై, సత్వరాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకమై, జీవశన మరుగుపరచిన ఆచారములగాంచి పంతులుగారు సహింపజాలక పోయిరి. వానిని నిర్మూలించి, హిందూసంఘమున ప్రాణకళను ప్రతిష్ఠింపజేయవలయునని వారు సమకట్టిరి. జీవశన కోల్పోయినపిమ్మట, సంఘమున కెన్నియలం కారముల జేర్చిన సేవప్రయోజనము? పంతులుగారు సంఘమును మేల్కొల్పుటకు, విదేశభాషను సాధనముగ జేసికొనక, మాతృభాషను సాధనముగ జేసికొనిరి. సాంఘిక సంస్కరణోద్యమ ప్రచారమున కెన్నివిధముల భాషయవయోగింపవీలగునో, అన్నిరీతులను కాని నుపయోగించిరి. అంతకు పూర్వము వచనరచనాశైలి సంక్లిష్టముగ నుండెను. సంస్కృతపద సమాసభూయిష్టమై, అన్వయకాశి న్యముగలిగి, సామాన్యజనులకు దుర్గాహ్యముగ నుండి, పండితసహాయము గోరుచుండెను. పంతులుగారిశైలి గ్రాంథికమయినను, తేటతెల్లముగ నుండెను. ఎల్లరకు సుబోధకముగ నుండెను. కడుమనో

హరమై, మిగుల ఆకర్షకముగ నుండెను. వారి యభిప్రాయములతో సంగీకరింపనివారు సయితము, వారిగ్రంథములను చదువుట కాతురము జూపుచుండిరి.

సంఘసంస్కరణోద్యమ వ్యాపకమున కుపయోగింపదలచిన గద్య, పరోక్షముగ ఆంధ్రభాషకు మేల్పొంది యయ్యెను. గద్య తిక్కన యను బిరుదము, పంతులుగారికి సార్థకమయ్యెను. పంతులుగారి కాలమానుడియు ఆంధ్రవచన రచన, బాహ్యవీనదీ ప్రవాహమువలె విజృంభించుచున్నది. పెక్కుశాఖలతో విస్తరించుచున్నది. ఆంధ్రభాషలో నేవిధమగు విభిన్నాయముల నయినను దెలుపుట సుసాధ్యమని నిశ్చయమయినది. రాజకీయప్రచారమునకు ఆంధ్రభాష యుపయోగపడుచున్న రీతిని గాంచిన, ఆశ్చర్యముగలుగక మానదు. శాసనసభల కార్యక్రమమును మాతృభాషలో జరుపుట క్షయభ్యంతర ముండనేరదు. ఇంకను సందియ మేమయినను వ్యాపించియున్నయెడల, పాశ్చాత్య విద్యాధికుల దురభిమానమే యందుకు కారణమని గనుగొనవచ్చును. పంతులుగారు సంస్కరణోద్యమమునకే గాక, మాతృభాషాభివృద్ధికి సయితము జేసిన సేవ నిరుపమానము. సంస్కరణాభిప్రాయములతో నేకీభవింపనివారు సయితము పంతులుగారి భాషాసేవ నుగ్గడింపకమానరు. పంతులుగారు జూపిన మార్గములను పెక్కింటిని తిన్నగ నుపయోగింపగలవారింకను బయల్పడలేదు. సాంఘిక నవలలును, ప్రహసనములును, అనేకములొకను రచింపబడవలసి యున్నవి. ప్రస్తుత సాంఘికస్థితిని వర్ణింపగల వజ్జయము పెరుగుటకు మారుగ దేశము తిరుమాలతో నిండిపోవుచున్నది.

పంతులుగారు ఆంధ్రదేశమునకును, ఆంధ్రభాషకును జేసిన మహాపకారములను వివరించుట కిక్కడ స్థలము చాలదు. వారి నెరుగని వాస్తవములువుండరు. పూర్వాచారములను, పురోవృత్తసాంప్రదాయములను నిరసించుటలో, పంతులుగారు తీవ్రగతి జూపియుండవచ్చును. ఒక్కొక్క మారు పరుషభాష నుపయోగించి యుండవచ్చును. నుంచి చెడుగుల తారతమ్యమును తిన్నగ ని వేదించి యుండక పోవచ్చును. కొన్ని సంస్థాపనలను మొదలంట ఖండించియుండవచ్చును. కాని ప్రపంచచారిత్రమునందు సంస్కర్తలందరు కొలదిగనో గొప్పగనో యీ మార్గము నవలంబించిరి. తమ వట్టుదల నెగుటకు కొంతపడి అసహనము గనుపించియుండిరి. పంతులుగారి విమర్శనములవలన ప్రాచీన సాంప్రదాయముల శ్రేష్ఠత కొంత మరుగుపడియుండవచ్చును కాని ఇందుకై విచారించ వసనరము లేదు. ఆంధ్రులను మేల్కొల్పుటకు, పంతులుగారి భేరినినాద ముపసరమైయుండెను. పంతులుగారి వ్రాతలను నేడు పరిశీలించిన మిగుల తీవ్రములుగ గనుపించినన, వారవలంబించిన మార్గములు ప్రాచీన హైందవసాంప్రదాయముల నతిక్రమింపలేదు. భౌతిక జీవితమును, జీవిత పారిశుధ్యమును, త్యాగావశ్యకతను, సత్యమార్గానుసరణమును, అధర్మనిరసనమును, అంతఃకరణప్రాయోగమును, మాతృభాషాభిమానమును ఆంధ్రదేశాభిమానమును పురిగొల్పుటకు పంతులుగారి చారిత్రము తోడ్పడెననుటకు సందియము లేదు.

సంఘసంస్కరణముకల్ల ఆంధ్రులు గనుపచేసి నుముఖతకు పంతులుగారి సృష్టయత్నముల కారణభూతము లయ్యెను. నేడు అతిభాషాఅభివృద్ధి వివాదాఘు లంతరించినవి.

విక్రయాము దగ్గి పోయినది. వివాహాది శుభకార్యములలో వేళ్ళల నాదరించు దురాచారము దగ్గను. కలెంతువా హములు పరిపాటియైనవి. సాంఘిక బహిష్కారాయుధము త్రుప్పుపట్టినది. విదేశగమనము సర్వసామాన్యమైనది. సంఘ మతవిషయములగుర్చి విశాలాభిప్రాయములు ప్రబలినవి. స్త్రీవిద్య బాగుగ వ్యాపించుచున్నది. వర్ణవిభాగతీవ్రత దగ్గి పోవుచున్నది. ఆంధ్ర భాష వికాసస్ఫూర్తి గాంచుచున్నది. క్రొత్తదారులను త్రొక్కుచున్నది. కలురకముల వాఙ్మయము బయలుదేరుచున్నవి. వ్యావహారికభాష వైఠము పండితుల ఆదరణము నకు క్రమక్రమముగ బాత్రమగుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునం దేమూలజూచినను కదలికయే గనుపించును. జీవితశాఖ లన్నిటియందును, సంఘలన మేర్పడుచున్నది. దీనికి ఇతర కారణములు కొన్నియున్నను, ఆంధ్రోద్యమాభివృద్ధికిని, ఆంధ్రుల వ్యక్తివికాసమునకును, సాహిత్యాభివృద్ధికిని, పంతులుగారికృషియే మూల కారణమయ్యెను.

పంతులుగారికృషి ఆంధ్రదేశపుచరిత్రాశ్రమునకు మార్గముజూపెను. పునర్నిర్మాణమునకు శాఖలయందును జరుగుచున్న పనులు గనుపించుచున్నవి. ఆంధ్రుల ప్రత్యేకప్రతిభ అన్నిమూలలను విస్తరించుచున్నది. ఆంధ్రుల యభివృద్ధిమార్గము బెంగాలు, పంజాబు, మహారాష్ట్రము మున్నగురాష్ట్రములు ద్రోశ్యమిది దారిని బూర్తిగ అనుసరింపలేదని, విచారించనక్కరలేదు. ఆంధ్రదేశాభివృద్ధి, ఆంధ్రసాంప్రదాయముల ననుసరించుట సహజము. జ్ఞానమార్గమును ఆధారము జేసికొనుట సహజము. హిందూదేశమునందు ఆంధ్రులొక ప్రధానసంఘముగ గుర్తింపబడిరి. హిందూదేశాభివృద్ధికై స్వప్రయోజనములను సయితము విడనాడి పాటుబడెదరను ప్రఖ్యాతి నాంధ్రులు గడిచిరి. అసహాయోద్యమమునకు ఆంధ్రులు చేయూత మొసగి, మహాత్మునిపై సత్సంతోషక్రిని గనుపఱచిరి. ఆంధ్రదేశాభివృద్ధిని మది నెంచినపుడు, ప్రజలు స్వల్పభేదములను పాటించుట ఆప్రకృష్టము. ఏదేశము వీరపురుషారాధన సేయనో, ఆదేశము ధన్యమయినది. వీరేశలింగము పంతులుగారు ఆంధ్ర వీరులలో నుత్తమస్థానము నలంకరించిరి. వారి యభిప్రాయములతో పూర్తిగ నేకీభవించినను ఏకీభవింపకున్నను, ఆంధ్రులు వారి యమూల్యమగు సేవను స్మరించి కీర్తించుట ధర్మము. ఆంధ్రజాతి పంతుల వారి చారిత్రము నెన్నడును మరువజాలక.

మహాత్ముడు స్వస్థలము జేరుట

గాంధీమహాత్ముడు స్వస్థదేశముపై మరల స్వస్థలము జేరునటుల అనుగ్రహించిన ఆపరాత్పరునకు భారతీయులు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల నర్పింపక మానరు. మహాత్ముడింకను తొంటి శక్తిని సంపాదించలేదు. అందుచే ప్రజల మధ్య దిరుగుట కతనికి వీలు గలుగలేదు. ఎట్టెట్టులో నవజీవను యంగుఁగిడియూ ప్రతికలకు మాత్రము వ్రాయుట కతడు తన ప్రాణశక్తినితన భారబోయించున్నాడు. ఇంతకన్న నెక్కువ పనిజేయుట ప్రస్తుతస్థితిలో నసంభవము. అందుచే మరొకొంత కాలమునకు మహాత్మునకు విశ్రాంతినిచ్చి అతడు త్వరలో పూర్ణారోగ్యమును పొందుటకు ప్రజలు తోడ్పడుట ధర్మము. మహాత్ముని సందేశము ప్రతివారమును వెలువడుచు నేయుండును. దానిని ఆచరించుటయే ప్రజల ధర్మము. మహాత్మునిపై భక్తిజూపుట కీర్తికన్నను అనుకూల మార్గముం దహాను. మహాత్ముని యాదేశముల నాచరణలోనికి లెట్టు

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని పుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

30.5-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు		పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు	
ఇదివఱకు	చందాలు	ఇదివఱకు	
నేటివసూలు	30518-1-10	14802-13-5	
	18-8-0	కందుకూరు తాలూకా రామాయ	
		పట్నం వసూళ్లు	14-8-0
		రాజప్రోలు సత్యనారాయణ, దేవుల	
		పల్లి సుబ్రహ్మణ్యముగార్ల ద్వారా	
		వివాహము సందర్భమున	4-0-0
	మొత్తం. 30531-9-10	మొత్తం.	14821-5-5

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిర నామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు

నపుడే, భావి మార్గములు కరతలామలక మగుచుండును. అసహాయోద్యమము, ప్రధానముగ మానసిక పరివర్తనమని గాంధీమహాత్ముడిటీవల ప్రకటించియుండెను. ఇట్టి యభిప్రాయము నిర్వీర్యతకు దారిజూపునని షార్వర్డు వ్యతిరేకతముగ ఖండించుచున్నది. కాని, నిజమేమనిన మనస్సే మార్పులన్నిటికిని మూలకారణమగుచున్నది. తాము నిస్సహాయులమని ప్రజలు భావించుటచేతనే, వారు పరాధీనస్థితియందు మునిగి యున్నారు. ఇట్టివారికి పార్లమెంటరీసంస్థలను ప్రసాదించినను, స్వరాజ్యము సిద్ధింపనేరదు. మున్నుదుగ భావపరివర్తనము గలుగవలెను. తాము స్వతంత్రులమనియు, స్వాతంత్ర్యము నితరులు ప్రసాదించ బనిలేదనియు, దృఢసంకల్పమున్నచో స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించితిరుననియు ప్రజలు గ్రహించినయెడల, నిరాశ జెందజాలరు. విదేశీయులదృక్పథము వారిలో నిరాశను బుట్టింపజాలదు. అసహాయోద్యమము భావపరివర్తనము గలిగించి, ప్రజలలో నాత్మవిశ్వాసము బుట్టించె ననుటకు సందియములేదు. గాంధీమహాత్ముడు భావమునందలి మార్పునే ముఖ్యమని భావించుచున్నాడు. ఇట్టి పరిణామమును మరల వెనుకకు నెట్టివేయవలదని ప్రజలను బ్రార్థించుచున్నాడు. అయినను కేవలనిరాకరణముతోనే మహాత్ముడు సంతృప్తి జెందుటలేదు. నిరాకరణప్రయోజనము నిర్మాణమును పురిగొల్పుటయే యని మహాత్ముడింతవరకును చాటుచుండెను. జాతీయనిర్మాణమును శ్రద్ధతో కొనసాగింపవలెనని మహాత్ముడుపదేశించెను. ఇట్టి యుత్తమ సందేశము నిర్వీర్యతకు దారిజూపుననుట, అసహాయోద్యమ ధారముల నసలే నిరాకరించుట యగును. భావపరివర్తనము చేకూరిన పిమ్మట, స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి విశేష కాలము పట్టదని ప్రపంచచారిత్రము తేటపరుచుచున్నది. మహాత్ముని ప్రబోధమువలన, ప్రజలమానసికదృష్టి యందుగలిగిన అద్భుతమగు మార్పును సజింపకుండ కాపాడుట, దేశనాయకుల ప్రధాన ధర్మమగుచున్నది.

జపాను: అమెరికా
అమెరికానిర్మించిన బహిష్కారచట్టము, జపానులో కలవరము గలిగించెను. ఈచట్టమును గూర్చి తమ యసమ్మతిని దృఢముగ దెలుపుటకు జపాను మంత్రివర్గము నిశ్చయించెను. జపాను రాయబారిని అమెరికానుండి స్వదేశమునకు పిలిపించుటకు గూడ తీర్మానించెను. ఇది సాధారణచర్యగాదు. ఇంతియగాక, జపాను పార్లమెంటుసభలు అమెరికా శాసనమును ఖండించుట తీర్మానముల గావించెను. ఒకమూల అమెరికాపై మానికులకు జపాను ఆతిథ్య మొనగించు వారినికారించుచుండ, జపానియులను రానియకుండుటకు అమెరికా ప్రయత్నించుట ఎంత యసభ్యమో దెలుపనక్కరలేదు. జపాను తన ఆత్మగౌరవము నీ సమయమున నిలువజెట్టుకొను నేని, ప్రాచ్యఖండగౌరవమును గూడ కాపాడెన దగును.

లేబరుమంత్రివర్గ విజయము

పార్లమెంటులో నిరుద్యోగుల సమస్యను గూర్చిన తీర్మానముపై వోట్లు నైకొనగా ప్రభుత్వమువారే గెలిచిరి. లేబరు ప్రభుత్వ మింకను కొంత కాలము నిలిచియుండగలదు.

టారిఫుబిల్లు - సెలెక్టుకమిటీ నివేదిక

టిన్ను రేకులకు రక్షణములేదు
బర్మాను మినహాయింపరాదు
సిమ్లా, మే 29:—టారిఫుబిల్లును చర్చించుట కేర్పడవ బడిన సెలెక్టుకమిటీవారి నివేదికము సిద్ధమైనదనియు రేపటిదినము భారతశాసనసభయందు నివేదింపబడు ననియు దెలియుచున్నది. ఈకమిటీవారి నివేదికను కొందరుసభ్యులు తెలిపిన భిన్నాభిప్రాయములను బాగుగా పరిశీలించుటకు కొంతవ్యవధిని దీసికొనవలె నని సభ్యు లెంచుచుండుటచే రేపు చాల స్వల్ప కాలముమాత్రమే భారతశాసనసభ సమావేశమగును. నివేదికను చర్చించి బిల్లు సంగీకరించుటకుగాను భారతశాసనసభ తిరిగి శనివారమో లేక సోమవారమో సమావేశమగును. టిన్ను రేకుల పరిశ్రమకు రక్షణమొనగు నూతన కమిటీయొ దృఢసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడె ననియు ప్రభుత్వసభ్యు లట్టి రక్షణమున కనుకూలముగ నుండిరనియు తెలిసెను. ఈబిల్లును బర్మాకు వర్తింపకుండ జేయవలె నను బర్మీయులతోగూడ నిరాకరింపబడెనని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రతి)

విదేశ వార్తలు

మసోలు రాయబారములు

ఆగిపోవుట

తైముప్పత్రిక వ్యాఖ్యానము

లండన్, మే 28:—కాక్స్టాంటిన్‌పిలులో మసోలు రాయబారములు గభీమని ఆగిపోయినవి. వానినిగూర్చి వ్యాఖ్య మొనర్చుచు తైముప్పత్రిక వ్రాయుచున్నది. పరిస్థితులు చాల తేలికగనే యున్నవి. కష్టమేదీయులేదు. మసోలు రాష్ట్రమును విభజించు తలంపు ఉభయలలో ఎవరికిని లేదు. మసోలు ఇరాకును జేదవలసినదని బ్రిటను వాదించుచున్నది. తుర్కీకి రిఫట్టులో ఒకభాగముగ నుండవలెనని తుర్కీ కోరుచున్నది. 9 నెలలో ఈవిషయమై ఒడంబడిక కుడరనినో ఈతగవును జాతీయమితివారు పరిష్కారము చేయవలెనని లాసేను ఒడంబడికలో వ్రాయబడియున్నది. దీనిని చేయుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు నిస్సందియముగ సిద్ధముగ నున్నారు. ఈలోపుగ మసోలు రాయబారము లేల ఆగిపోయిననో తెలియజేయుట మంచిది. ఇట్లు ప్రకటించిన బ్రిటనుకు భయములేదు. భయపడ నవసరములేదు. ఇరాకు పాలనమునకు జాతీయమితివారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి 'మ్యాండేటును' ఇచ్చిరి. (అధికారము) ఆరబ్బు లనునటుల ఇరాకుకు మసోలును చేర్చునన్న ఇరాకు తులన మొండె మని పించుకొనును. (లండన్ తైముస్)

పరిష్కార సమస్య

కాక్స్టాంటిన్‌పిలు, మే 29:—మసోలు రాయబారముల ఆలస్యమును చర్చించుచు తుర్కీ ప్రతినిధులు ఇట్లు వ్రాయుచున్నవి:—లాసేను ఒడంబడికను దృఢపరచుట జరిగెను. కాని ఇంతవరకు ఆమలులోనికి రాలేదు. అందుచే మసోలు విషయమై జాతీయమితివారు పరిష్కారము చేయవలెనను వరకు తగ్గిన భాధించదు. ఇటీవల ప్రతినిధులు అధికారవర్గమునుండి తెలిసిన విషయమునే వ్రాసెననుచున్నారు.

క్రొత్త జర్జన్‌మంత్రివర్గము

హెర్ మార్క్సుగారి విషయసంధి

లండన్, మే 28:—రాత్రి 11.50 క్రొత్తమంత్రివర్గము నేర్పరుచుటకు హెర్ మార్క్సుగారు 'కొట్టుకొనుచున్నారు' చాల కష్టపడుచున్నారు. అతడు జాతీయవాదులు మొదలు అన్ని పక్షములవారితోడను రాయబారములను సలిపెను గాని ఇంకను ఏమియు లేలేదు. ఈలోపుగ రివిప్టాగుసభ ఆపు జేయబడినది. సోషలరము, మంగళవారముల లోపుగ సమావేశ మగుట నుపిలు లేదు. (లండన్ తైముస్)

హెర్ మార్క్సుగారు మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేయుటకు అంగీకరించిరి.

వియన్నాలో ఆత్మహత్యలు

లండన్, మే 28:—రాత్రి 11.50 వియన్నాలో ఆత్మహత్యలు విస్తారముగ జరుగుచున్నవి. పోయిన రెండురోజులలో 14 గురు ఆత్మహత్యలు జేసికొనిరని పోలీసువారు తెలిపిరి. ఇందులో సంపూర్ణరోగ్యముగల విజయలగుక శాకాలవిద్యార్థులు ముగ్గురు, 80 ఏండ్లు దాటిన ముసలివారిమధ్య గలరట. (లండన్ తైముస్)

బాంబు ప్రమాదము

పైనిక ప్రదర్శన సమయమున ప్రజలు జూచుచుండ విమానమునుండి బాంబుపడుటచే 4 గురు చనిపోయిరి. 82 మంది తుతగాబ్రులైరి. ఇది కరుణకాలో జరిగినది.

రాయలు డచ్చి పెట్రోలియం కంపెనీవారు 1924 సంవత్సరమునకు నూటికి 10 చొప్పున డివిడెండును పంచిపెట్టిరి.

ఇండియాకు వైమానిక ప్రయాణము

కామన్వెల్త్‌లో చర్య

లండన్, మే 29:—ఇండియాకు 5 రోజులలోను, ఆస్ట్రేలియాకు 10 లేక 12 రోజులలోను విమానములో పోవుటకు పిలుగును. కాని కొంతవరకు ఆపాయమునకుగూడ సంసిద్ధులమై యుండవలెనని లీచిగారు కామన్వెల్త్‌లో అదనముగ సామ్య గావలెనని తీర్మానము నుపపాదించుచు తెలియజేసెను. (సంతకము) ఈవిధానము నెగ్గిననో ఎంతయోపనిని జేయవచ్చును. ఇండియాకు ప్రయాణమునకు ముందు మాడునెలలు గడువలెననుచున్నారు. మాడునెలలలోపుగనే ప్రయాణము జేయవచ్చునని లీచిగారు తెలియజేసిరి. కాన్స్టెంట్‌లో ప్రభుత్వమువారు పరిశోధన జేసెదరు. త్వరలోనే సాధ్యమైనంతవరకు నాకా విమానము నిర్మించెదరు. ప్రభుత్వమువారు, ఇండియాకు ప్రజలు విమానములో పయనము జేయుటకు ఏర్పాటులను జేయుచున్నారని జెప్పుటకు తనకధికారము లేదనిరి. మొదట దీనిని కంట్రాక్టులే చేయుటకు ఏర్పాటులను జేసెదరు. వ్యయమున కంగీకరించిరి.

అమెరికావల్ చట్టము

జపానులో యభిప్రాయము

జాతీయప్రతిష్ట మంటగలసినట్లు లే

లండన్, మే 29:—ఉదయం 12.15 యునైటెడ్ స్టేట్సులపట్టము కాసనమగుటచే ఈవ్యవహారము ఇంతటిలో ఆగిపోదని తైముప్పత్రికాచిత్రలేఖరి టోక్యోనుండి వ్రాయుచున్నాడు. సాధారణముగ ప్రజలు నెమ్మదిగ మిన్నకుండినను జపానీయులు అమెరికాచర్యచే చాలకుటలయి పరిభవాన్నిచే దండవ్యాహును లగుచున్నారు.

ప్రపంచములో తలవంపుగ నుండెననుచున్నారు. ప్రాచ్య దేశములలో తమకు సిగ్గుగనున్న దనుచున్నారు. ఇది తమ జాతీయప్రతిష్ట కంటెయు గొప్పభంగపాటు అనుచున్నారు. దీనివలన అమెరికా జపాను మైత్రిపాడుననుచున్నారు.

ఒకమాలఅమెరికా వైమానికులకు సహాయము చేసి గౌరవించుచున్న సంగతినయిన తలపక అమెరికా అధ్యక్షులు కూలిడ్డిగారు చట్టమున సంతకము జేసిరని యనుచున్నారు. దీనిని మరచిపోలేదనుచున్నారు. ప్రతికారచర్యలను చేయుట నుగూర్చి శ్రమంతివర్గమువాద్య తలంపవచ్చును. (లండన్ తైముస్)

క్రొత్త యుద్ధ నాకానిర్మాణము

నిమిత్తము, క్రిందినిధిసభవారు 166 అనుకూలముగను, 188 ప్రతికూలముగను ఒకచట్టమును అంగీకరించిరి ఇందులకు 111000000 డోలరులు ఖరీదగును. కొన్ని యుద్ధనాకలమీద ఫిరంగల నమర్చుటకు సామర్థ్యగావలెనని తీర్మానమును నిరాకరించిరి.

లికమిషను నివేదికము

క్రొత్తయుద్ధవము

లండన్, మే 28: డెయిలీ క్రానికల్స్ పత్రిక ఇట్లు వ్యాఖ్యయొనర్చుచున్నది:—ఈనివేదికము తక్షణము కొంతత్రోవను జూపనుండుటచే దీనిని అంగీకరించవచ్చును. అందలి తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగను, స్పష్టముగ నున్నవి.

డెయిలీ హెరాల్డు

పత్రిక ఈ నివేదికము క్రొత్తయుద్ధవమును తెచ్చి పెట్టుచున్నదనియు, పరిపాలనము భారతీయముచేయుట ఆలస్యము చేయుట తప్పనియు, క్రొత్తగ ఆంగ్లేయుల స్వలాభములకొఱకు సౌకర్యములను కలుగజేసిన భారతీయులు కోరునటుల వారికి అధికారము వశమునకుచాల ఆలస్య మగుననియు ఎవరో స్పష్టపరచుటకు ఉద్యోగుల లాభము నిమిత్తము భారతీయుల లాభములను నిర్లక్ష్యము చేయుట కంగీకరింపరాదనియు వాకొనుచున్నది.

భారతదేశ స్వపరిపాలనము

ప్రజాభిప్రాయము

ను కనుగొనుటకు బిటిషుసంఘము నేర్పరుచుట
లండన్, మే 28:—భారతదేశ వ్యవహారములనుగూర్చి జోక్యము కలుగజేసికొను పార్లమెంటు కార్యకర్తలకు ఆనీబిసెంటుగారు భారతపరిస్థితులన్నిటిని తెలియజేసెను. ఆయను జెప్పినదానివంతయు సాంతముగ ఆలకించి వీరు భారతదేశ వ్యవహారములనుగూర్చి ఆలోచించి చర్యనుదీసుకొనుటకు బ్రిటిషు సంఘము నొకజాని నేర్పాటుజేసిరి. దీనికధ్యక్షులు జార్జి లాన్సుబరీ, ఉపాధ్యక్షుడు, మేలరు; డెలావారా ప్రభ్య సర్ ఆలీ ఇమాంగార్లు గౌరవకోశాధిపతులు. వీరు ఇండియాకు దొమినియను ప్రతిపత్తి నిర్మూలనకు స్వపరిపాలనమును విస్తరింపజేయుటనుగూర్చి భారతదేశ ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొని పార్లమెంటుసభ్యులకు వీరు సంగతులన్నిటిని తెలియజేసెదరు. ఈ సంఘమునకు కార్యదర్శి, గ్రహంపోలు, సహాయ కార్యదర్శి పార్లమెంటుసభ్యుడు జాన్ స్పెంకార్లు.

బిటిషు ఎగుమతివత్తము

ఒక సంవత్సరపు లెక్కలు

లండన్, మే 28:—31 వ మార్చికి బ్రిటను ఎగుమతులు ఇట్లుండెను. మూలబలండుకు 20,028000, ఆస్ట్రేలియాకు 8688000, దక్షిణ ఆఫ్రికాకు 29200000, కనడాకు 27452000 ఇండియాకు 8535600000 ప్రాంసుకు 46508009 యునైటెడ్ స్టేట్సుకు 57568000, జర్మనీకి 44042000, ఇటలీకి 18908000 రషియాకు 2155000 పౌనుల వర్తకము ఎగుమతి జరిగెను.

బోలిషివిజ్మలతో పరియోచకమును గట్టిజెట్టుము

లండన్, మే 29:—బోలిషివిజ్మలతో పరియోచక మాడుట సామ్రాజ్యమునకు గౌరవప్రపముగాదనియు ఆంగ్లో సోవియటుసభను తక్షణము చాలింపవలెననియు ప్రభువులసభలో మేయోప్రభువు తెలియజేసెను.

ఉభయలకును తృప్తికరముగ ఏర్పాటులు జరుగువరకు సభ జరుగుననియు, ఇతరపక్షమువారు ఈసభలో జోక్యము కలుగజేసికొనకున్న తప్పక ఉభయలకును తృప్తికరముగ ఏర్పాటులు జరుగుటకు అభ్యంతరముండననియు రాయబారములను సాధ్యమైనంతవరకునే ముగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియుకాని ఇందులో ఎన్నియో ముఖ్యసారాంశములు ఇమిడియున్నవనియు వీరితో ఒడంబడికను జేసికొనుట యూరపుకు చాలముఖ్యమని ప్రభుత్వమువారు భిప్రాయపడుచున్నారనియు పార్లమెంటు ప్రభువు నుడిసెను.

ఆంగ్లో సోవియటుసభయొక్క ప్రకటనలు, అగమ్యగోచరముగను, సందిగ్ధముగను, నిష్ప్రయోజనముగ నున్నవనియు కర్షణప్రభువు పలికెను. తాను, కఠినముగ నుండవలెననిగాని; మైత్రిని వదులుకొనవలెననిగాని జెప్పుటలేదు. సభను సాధ్యమైనంతవరకు ముగింపుజేయవలెనను సవరణకు కర్షణప్రభువు నూచింప అయ్యది అంగీకృతమాయెను.

పనిలేని కార్మిక సమస్య

లిబరల్స్ భిన్నాభిప్రాయములు

ప్రభుత్వపరిస్థితులు సద్దిగాపస్థయం దుండుట
లండన్, మే 29:—నేడు జరిగినచర్యలో పనిలేని కార్మికసమస్యనుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయము బయలుదేరుటచే విషమానస్థ బయలుదేరెను. కార్మికప్రభుత్వమువారు అధికారమునుస్వీకరించినదాదిగలిగరల్లు ఇపుడుభిన్నాభిప్రాయములతో నుండుటచే ఇంతవిషయము డెన్నడును లేదు. ఎన్నికకాలముందు చేసిన అభయములను నెరవేర్చుకోవుటచే కార్మికప్రభుత్వమువారిని పదభ్రష్టులను గావింపవలెనని కొందరు లిబరల్స్ అనుచున్నారు. కన్సర్వేటివులు ప్రతివ్యక్తిని ఇందులకై కొల్లుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు తమపక్షమున 228 రావలెనని ప్రకటించిరి. చాలవఱకు పక్షజరుగు లిబరల్స్ సమావేశమునుబట్టి

భారతదేశ ఆర్థికవిధానము

సుప్రసిద్ధ ఆర్థిక వేత్త యుభిప్రాయము

లండన్, మే 26 ఉదయ 11.25:—వెస్ట్ మినిస్టరు గజెట్టులో, డొమినియన్లందు సంరక్షక పద్ధతిని గూర్చి హార్టుగా రిట్లు వాయుచున్నారు. ఇండియాలో సుంకముల పరిస్థితులు చాలా ప్రతిష్టాపితముగ నున్నవి. అధికారతంత్రవార్యలందు సంగతులు అసంపూర్ణిగ ప్రకటించిరి.

మాంటుగట్ట విధానము ప్రకారము ఇంతవరకు భారతీయులలో ఎవరో స్వల్పసంఖ్యాకులు కొలదిమంది మాత్రమే స్థానిక సభ్యుల సెన్సుకొనుటకు అధికారమును గర్హించిరి. వీరికిని, ప్రభుత్వమువారికిని, ఎసంద్రి సభ్యులకును, ప్రభుత్వమువారికిని ఆర్థికవిషయములందు సమష్టి అధికారము గలదు. ఈ ఎసంద్రిలో బొంబాయి, కలకత్తా శ్రీహంతులగు యంత్రాయపు యజమానులు ఎక్కువగ నున్నారు. దీనివలన ప్రజలందును వ్యక్తులందును కొనుటకు అశక్తులైయున్నారు. బట్టలగులు ప్రియముగ నున్నవి. జీవనవ్యయము ఎక్కువనున్నది. 15000000 భారతీయులలో 800,000,000 మంది తమ జీవమునకు భూమి మీద ఆధారపడియున్నారు. ఈసంరక్షక చానమునే వారు బాధల పాలగుదురు. తాతా ఇనుము కంపెనీ మహాపతి నియంత్రము ప్రభుత్వమువారు ఎసంద్రిలో సుంకముల చట్టమును ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. ఇనుపదాగులకు ఇబ్బందిని గలుగజేయుచున్నట్లైయు అన్నివిధముల వ్యవహారమును పాడుచేయుచున్నట్లైయు, ఈవిధానముయొక్క అనర్థములను ప్రతికల్పియు ఇండియాలో తెలియజేసినవి. ఇండియాలో కొన్ని, సక్రమపరిస్థితుల సేర్పరుచుటకు శ్రేణు బ్రతుకు బాధ్యతను వహించునంతకాలము వోరులేని ఈవ్యవసాయదారులను కాపాడవలెను.

సుంకములు పెద్దసంస్థలకు లాభము

సుంకముల చట్టమును బర్మాకు వర్తింప జేయరాదని బర్మాకు సర్కసంఘమువారు చేసిన ఆక్షేపణను గూర్చి హార్టుగా రిట్లు వాయుచున్నారు. సుంకములవలన ఇండియాలో శింతలును ఆసంతృప్తి దారిద్ర్యమును తెచ్చిపెట్టుటయేగాక, అసంద్రిలో స్వదేశ సంతానములకు ప్రాతినిధ్యము లేకుండుట గొప్ప లోపము. సుంకములను విధించుటలో వీరికి ప్రమేయము లేదు. ఈచట్టము పెద్ద పెట్టుబడి సంస్థలకే లాభకరము. ఏవో గొన్ని గొప్పనగరములలో నున్న పెట్టుబడిసంఘములకు లాభముగ నుండును.

సంరక్షక సుంకముల విధానము స్వదేశసంతానములకు వర్తింప జేయరాదు. అందుచే ఈపరిస్థితులన్నిటిని ఇండియాకు ప్రతి ప్రయత్నము ఆలోచించు తత్వనసరము. ఆయనవిధి.

(సిలోన్ ప్రెస్సు)

ఫ్రెంచి వైమూసకుడు

పెకింగ్కు బయలుదేరెను.

“మరణశిక్ష”

కామస్సునభిలో ప్రకటనము

లండన్, మే 28:— వ్యవహారతలకును ప్రకృతికాన్త్రువేత్తలకును తృప్తికరముగ నుండునటుల మృత్యునాగారు తమ ప్రదర్శనమును గావించుటకు నిరాకరించిరి. వలయు సహాయము లేకుండునట్టిమి. మృత్యునాగారి తరపున పత్రికలు ప్రాధికారమును వైమానిక మంత్రివర్గమువారికి చాలా కష్టముగ నున్నది (ప్రతిపక్షుల సంతసము)

గ్లాస్కో రాజదంపతులకు ఒకింగహం మందిరమున విం

ఆలివియరుగారి లేఖ

పీలుప్రభువు తీర్మానము

లండన్, మే 28— బాక్ రెండవ తేదీని ప్రభువులలో ఇండియాలో ప్రజాస్వామ్యప్రతిష్ఠాపనలను సాగించుటకు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము విరుద్ధమని ఆలివియరు లేఖన ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గూర్చి చెలువుటకు అన్నిటిని సభ్యులకు తెలియజేయవలెనని పీలుప్రభువు ముసపాదించెదరు.

ఆసియావాణికులట్టర్ల వై ద్వాలయములో శ్రోత జూన్ 27 తేదీని ఇచ్చుప్రభువు తెరచును.

మగ్నోనాల్డుపోయింకేను ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

లండన్, మే 28:—ఈనెలమధ్య పోయింకేను మగ్నోనాల్డు గార్లకు జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను విదేశాంగకార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి. ఇది చెక్కర్లకు రావలెనని మగ్నోనాల్డు గారు పోయింకేనుకు వ్రాసినదానికి సంబంధించినది. ప్రెంచి రాచకీయసరిస్థితులు ఇటీవల అసందర్భముగ పరిణమించుటచే చెక్కర్లకు పోవుట పోయింకేనుగారు మానుకొనిరి.

మొదటియుత్తరమును మగ్నోనాల్డుగారు మే 15 తేదీని వ్రాసిరి. ప్రస్తుతము దానుకొనిటి నూచనలనుగూర్చి విచారించుటకు వీలులేదా యని యడిగిరి. దానికిలన కాలము కూడివచ్చుననిరి.

మంత్రివర్గమువారు సేడో రేపో రాజీనామా నియమన్నారనియు కాని ప్రారంభరూపముగ రాయబారములు జరుగవచ్చుననియు, పోయింకేనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. 14 తేదీని పోయింకేనుగారు వ్రాసిన లేఖనుబట్టి ఒడంబడిక కుదరవచ్చునని మగ్నోనాల్డు గారు ఆశించుటకు కారణమయెను. ఇదివరలో తెలిసినట్లులే ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని దానుకొని ప్రత్యుత్తరము తెలియజేసెను. ఈలేఖనిన్నియు సుబ్బాద్వానముతోడనే జరిగినవి.

హుసేనురాజుగారు ఇంతవరకు ఎట్టి ఆభయములను ఇవ్వక ఆలస్యము జేయుటచే ఈసందర్భమును పవిత్ర తిహాసీని ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు పుణ్యక్షేత్రములకు బంపవలంబలేదు.

అమెరికా వ్యవహారములు

చమురు ప్రయత్నములు

న్యూయార్క్, మే 28— యునైటెడ్ స్టేట్స్ సరిహద్దులలో చమురుకు దేశీయ అమెరికనులే అధికారులు.

వీల్తో వీరిదేశములో పోటీగ పనిచేయు విదేశీయులు లేరు. అమెరికనులు చమురునంతయు తామే సంపాదించుటకు ఇతరదేశములందు పోరాడెదరు.

చమురు విషయములో ఆసియా సమృద్ధిగ నుండుటచే ఆసియావాసుల మంచితనము అమెరికనులు సంపాదించవలెను. ఇదియే ఆసియాకు జయించుటకు మంచి సమయము. ఆసియావాసులు జూపు యుక్తి, దూరదృష్టిపై అంతయు ఆధారపడియున్నది.

బ్రిటను తన డొమినియన్లందు ప్రతీతిని పండించుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నించుటచే ముందు అమెరికనులు గొప్ప పోటీ నెదుర్కొనవలెను. (ఫార్వర్డ్)

జోస్యము

ఒడ్డయరు నాయరుదావా

లండన్, మే 28— నేడు విచారణమరల ప్రారంభమైనది. నేను సార్వభౌమునిపై కత్తిగట్టి తన సేరమును మోపి రెండు నెలలు విచారించిరియు, 700 సాక్షులను విచారించిరినియు పంజాబునుండి ఒడ్డయరుగారు వెల్లిపోవు వరకు విచారణను సాగించుట కిట్లు ఇంతవరకు సాక్షులుగ విచారించిరినియు, వీరందరకు నారిబాధనుండి తప్పించుకొన గోరిరినియు హాకిమ్ లాల్ గారు చార్జ్ గాకి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. సాక్షులను క్షించిన న్యాయమూర్తి తీర్పును న్యాయవాది చదివివినిపించి రాజుగ్రోహపుకేకలను వేసిననియు సార్వభౌముని పట్టుములను చింపివేసిననియు చార్జ్ గుగారు జెప్పిరి.

హాకిమ్మలాలుగారు జనసమాహమతో పోయెనాయని యడుగ లేదని సాక్షి జెప్పెను. సత్కాగ్రహసంఘమువారు దుండగీడులతో పోలేదనిరి. అయితే వారు దుండగీడులని అంగీకరించెదరాయని న్యాయవాది యడిగెను.

దుండగీడులని నేను అంగీకరించుటలేదు. తీర్పులో అట్లున్నది సాక్షి జెప్పెను.

తనను అంతకాలము విచారించుటకు కారణమేమని స్వాధీగరకుగ జ్యోతిష్కులు తనకు ‘మే’ అంతమువరకు కష్టముండునని జెప్పటచే బాక్ నూసాంతమువరకు విచారణనాపు జేయమంటినని హాకిమ్ లాల్ గారు జెప్పిరి.

జవానుపార్ల మెంటుఆక్షేపణ

లోకనో, మే 29:—అమెరికా వలసభాసనమును తీవ్రముగ ఖండించుచు జవాను పార్ల మెంటు రెండు సభలవారును తీర్మానించిరి.

అసహాయోద్యమము మరఃప్రవృత్తియేనా?

కాసనసభాప్రవేశము అసహాయోద్యమమునకు సరిపడనిచో అసహాయోద్యమము వైన పదలుకొనెదము గాని కాసన సభలలో ప్రవేశింపక మానమని సి.ఆర్.దాసుశ్రీచూగార్లు తమ ప్రకటనయందు స్పష్టముగా చెలిపిరి. కాసనసభలలో నిరంతర ప్రతిష్టంభన జరుపు యేర్పాటునుగూర్చి “అవసరమగునపుడు నిరోధమును చేయగలిగినపుడు సహకారము జేయునట్టి కార్యక్రమమును ప్రకటించిరి. కావున సి. ఆర్. దాసుగారి ‘ఫార్వర్డ్’ పత్రిక అసహాయోద్యమము సామాన్యజీవిత విషయములలో సంపర్కము వదులుకొని నడచునట్లు, కేవలము నామమాత్రముగా నున్నదనియు వ్రాయుచున్నది. ఇంతేగాక, అసహాయోద్యమముగా అవునన్నది కావ్యనెడి కార్యక్రమమే యని వాక్రుచ్చెను. అసహాయోద్యమము కేవలము మనఃప్రవృత్తిజనితముగు చర్యయగుటచే సమర్థతచాలక తగినసహాయములేక అంతమొందునని ఆపత్రికనుడువుచున్నది. అసహాయోద్యమ కార్యక్రమము సహకారనివృత్తినే సూచించుటచే ప్రస్తుతవిధానమును నిరసించుచున్నదేగాని దానిస్థానే యెక్కువ లాభకరముగు విధానమును సంస్థాపింపకనున్నదని ఫార్వర్డ్ పత్రిక భావించుచున్నది.

మేము ఫార్వర్డ్ పత్రికలో యావ్యాసమును పలుసారులు చదివి ఆంగ్లోఇండియను పత్రికనుజూచి దాసుగారి పత్రిక గపారబడుచుంటేమేమో యని కన్నులు నలుపుకొని విశేషము గజూచితిమి. ఆంగ్లోఇండియను పత్రికలు యారీతిగనే యిట్టి అభిప్రాయములనేవెల్లిబుచ్చియుండలేదా? మహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడి దేశీయమహాసభవారిచే ఆమోదించబడిన అసహాయోద్యమ కార్యక్రమము నాశనకారిగా నున్నదేకాని, స్వరాజ్యప్రాప్తికి సహాయభూతముగా లేదని ఆపత్రికలలో అయినప్పడు కానప్పడు వ్రాసి ఉద్యమమును భంగపరుచ యత్నించుట మనమెరుగుదుము. అసహాయోద్యమము రాజకీయకార్యక్రమముగా నెట్టిలాభమును కలుగింపజాలదని ఆంగ్లోఇండియను విమర్శకులు మనప్రజలకు నచ్చజెప్ప యత్నించెదరు. ఇట్లువ్రాయుటకు మనరాజకీయ విరోధులే యింతవరకు గుత్తెక్కినిరి. కానియిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షపత్రికగూడ ఇట్లు వ్రాయుట మనదురదృష్టమే. మనఉద్యమమునుగూర్చి వారికి అపోహగలుగుటచేనట్లు వ్రాయుచుండిరి భావించితిమి. కాని దాసుగారి పత్రికలోగూడ అసహాయోద్యమముపై నిట్టినిందలనే జూచుటకు చాలాతృప్త్య మగుచున్నది.

కాని అసహాయోద్యమము రాజీమద్దిగూలీయను సమకాలిక పత్రికయొకటి నుడివినంతటి ‘నిమ్న’యోజనముగ నున్నదా? నిరంకుశత్వమునుండి జాతీయజీవితము క్రమేణ వేరుపడుట’ తప్పవేరొక సద్గుణము ఉద్యమమునందు లేదా? మాసమకాలికపత్రిక ఉద్యమమునందు కనిపెట్టినదుర్గుణములలో కొన్నియైన తమప్రతిహేళితములను జూపినచో ప్రజలు వెంటనే నష్టదాశకము ఉద్యమమును నిలుపుజేయమని కాంగ్రెసువారికి ఒత్తిడి కలుగజేయుదురు. నష్టదాశకము కార్యక్రమము జరుపుటవలన దేశశ్రేయ మురికెట్లుబడుచున్నచో ప్రత్యేక కన్యకుల ఆధిక్యత నెవ్వరు పాటించరు.

పిన్నవయస్కుల మాసమకాలికపత్రిక మనఃప్రవృత్తిని నిరసించుచున్నది. మనోప్రవృత్తివల్లనే మానవుడు ఆధిక్యత గాంచుటగాని లేకమూలబడుటగాని జరుగును. అసహాయోద్యమము రాకమునుపు ప్రజలమనస్సు లెల్లపుడును తమఅధికారుల వంకనే మరలియుండెడివి. మనము అనాగరికుల మని అధికారులు జెప్పుచుండిరి. ప్రజలు తలవంచి వినుచుండిరి. ప్రజలు తమకార్యములను తాము నిర్వర్తింపసమర్థులు గారని భుజుభుజిడిరి, మనము వల్లెయనుచుంటిమి. తెల్లవారు దేవుని గాతాళు బిడ్డలని జెప్పుచుండిరి. మనమంగీకరించుచుంటిమి. కాని అసహాయోద్యమమువలన మారిన మనఃప్రవృత్తియెట్టిది? ప్రజలు తమనిజగితిని గుర్తెరిగిరి. నేడుకలకత్తా కార్మికేవలము మనవారి యాధీనము నందున్నది. కాసనసభలలో మనవారు చాలజయప్రదముగా కార్యముల జరుపుచున్నారు మనహక్కులను మనము సాధించుచున్నాము. అచిరకాలములో, జాతీయమితిలో మనకుగూడ స్థానము దొరకును ఇదంతయు అసహాయోద్యమఫలితముగాదా? (అమృత బాబు పత్రిక)

జర్మనీలో సైనిక పరిశీలనము

గావలెనని పూర్వపు యభిప్రాయమునే బలపరుచుచు మిత్రపంథతి జర్మను రాయబారికి లేఖను ఆంధ్రశ్రీనిరి.

వృత్తాంతలేఖలు

బెజవాడ

(స్వకీయ విలేఖరి)

బెజవాడ తాలూకాబోర్డు

బెజవాడ, మే 29:- బెజవాడ తాలూకాబోర్డును రెండు భాగములుగా విభజించుమనిమై ఆలోచించుటకు తాలూకాబోర్డు మీటింగును 6 వ జూన్-తేదీని మొలవరములో జరుపవలసి నదని కోరుచు 9 మంది తాలూకాబోర్డుమెంబర్లు ప్రెసిడెంటుగారిచేత వ్రాసిరి. ప్రెసిడెంటుగారు సదరు తేదీన మీటింగు బెజవాడలో జరుగునని మొంట్లకు కోటిసుల నంపివారు. మొలవరములో మీటింగు పెట్టుచుని కోరగా బెజవాడకు మాద్యుటకు అవసరము ఏమి వచ్చెననియు, ప్రెసిడెంటుగారికి మీటింగు ఫలమును మార్పుటకు అధికారము గలదా యనియు దస్మకు చేసిన మొంబర్లు ప్రశ్నించుకొనుచున్నారు. ఇందును గూర్చి తాలూకాబోర్డు మొంబర్లను, అనరేరి ఫస్టుక్లాసుమే జస్టిసును అయిన రాధనాల శేషయ్యనాయుడుగారు గర్వ మెంటు వారికి వ్రాయుచున్నారు. పర్యవసానమునకై ఇచ్చటి వారు నిరీక్షించుచున్నారు.

అగ్నిపరమాదము

నిన్న మధ్యాహ్నం బాప్టిస్టు పాలెములో రెండుగుడిసెలకు నిప్పు అంటుకొని అందులో నున్న నిరువురు బాలురు తప్పించుకొనజాలక విగతజీవులైరిని వ్రాయుటకు చింతించుచున్నాను.

ఆసుపత్రి కష్టములు

ఈ యూరిలోనున్న ఆసుపత్రికింద చాలసొమ్ము ఖర్చు పడుచున్నది. కాని అందువలన జనసామాన్యమునకు తగినంత ఉపయోగము కలుగుట లేదు. ఏకారణమువలననే చెప్పజాలము. కాని మందును తెచ్చుకొనుటకు వెళ్లిన మనిషి రెండు మూడు గంటలైనను ఆసుపత్రి నసారాలో పడియుండనిది మందు లభించుటలేదు.

ఈ ఇబ్బంది పడజాలక అనేకులు ఆసుపత్రికి పోవుటకు మానివేయుచున్నారు. ప్రజలసొమ్ము ఇన్నిచేలు ఖర్చుఅగుచున్నప్పుడు, ఇట్టిఇబ్బంది కేమి కారణమో మునిసిపాలిటివారు కనుక నెడరని నమ్ముచున్నాను.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

అష్టావధానం

మే 29:- మాగ్రామములో శ్రీతణుకు నరసయ్యగారి మనకుడి వివాహ సంబంధమున అద్దంకివారి చావిడిలో కిర్లం తూడి కాపురంకులకు శ్రీకాకర్ల కొండలరాయకవిగారు అష్టావధానమును జరిపిరి. ఆసభకు బ్రహ్మశ్రీ శేమూరి రామగోవింద శాస్త్రిల్లవార గ్రామసాధితత్వము జరిపించిరి. బ్రహ్మశ్రీ దర్శా జగన్నాథశాస్త్రిగారును చక్రావధానల మాణిక్యశర్మగారును మొదలగుప్రముఖులు లుండిరి. కవిత వృత్తాతరీ మొదలగు అష్టావధానమును కొండలరాయ కవిగారు అతి నిపుణతతో సలిపిరి. కొండలరాయ కవిగారు యువకులు. వీరి కవిత్వావిధానము సామాన్యమని అభ్యుతానము నుడిపిరి. వృత్తాతరీ శ్లోకము రామ గోవిందశాస్త్రిల్లవారిచ్చిరి. అశ్లోకమును చివరకు కొండలరాయ కవిగారు చదువునప్పటికి శాస్త్రిల్లవార చప్పరుకొనిరి. సభకు బావాడు కొండలరాయ కవిగారికి రు 50 ల విరాళమును మాత్రమునిచ్చగలిగిరి. కాని చంద్రున కొకనూలుపోగు సామెత గా కవిగారు యాస్వల్య పాఠితోషికమును సంతోషముతో సమకొనిరి చెప్పటకు సంతసించు చున్నాను.

మాజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు

మా జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులైన శ్రీరాజా రామయ్యస్వామిరావు జమీందారుగారి రాకవిషయమై మీకిదివరకే తిథిమాలముగా తెలియజేయబడినది. కొత్తగా బుట్టి పుచ్చుకొనిరి. కనుక జిల్లాపని యవత్తు అవగాహన జేసికొనుమండిరి. మా ఆసుపత్రిని చూచినప్పుడు ప్రస్తుతపుస్థితిగతులనుబట్టి దానిని సూత్రముగా కట్టినదనినన్నీ అందుకు దబ్బునివయమై కామల సినయెడల గౌరవ మెంటువానిని బతుకుడుగలనెననిని, నిజీబుర్లు

పుక్కుములో వ్రాసిరిని వింటిని. మా ఆసుపత్రికి ఆపరేషను గది లేకపోవుట ఇన్నేమంటులకు విశాలము చాలకపోవుట గొప్పలోట్లు గాయుండినవి. వాటివైనను మాతాలూకాబోర్డు వారు సవరణజేయవలెను. మాగ్రామస్థులు పల్లెవాండ్లు కొందరు స్త్రీమరు కంట్రాక్టరు గోదావరిమీద పడమల నులితముగా నడువనిచ్చుట లేదనినన్నీ స్త్రీమరు రెండుసార్లు త్రిప్పటచేత తమకు లాభించుటలేదనినన్నీ మొదలుగాగల సంగతులను కొన్నింటిని చెప్పకొంటిరినికూడా వింటిని. స్త్రీమరు రెండుసార్లు త్రిప్పట ప్రజల సౌఖ్యముకొరకు తాలూకాబోర్డువారి యుత్త పునాపున ప్రారంభమాయెను. ఇక పడమలను వారిచ్చునట్లు గోదావరిలో తిరుగ నివ్వకపోయిన అట్టివాక్కు స్త్రీమరు కంట్రాక్టరు నకున్నదో లేదో విచారించుకొనవలెను గాని ఇతరవిషయములనుగూర్చి చెప్పకొన్న సంగతులు పరిగణింపవలసినవిగావని నాకు తోచినది.

శ్రీరామమోహనఆయుర్వేదశర్మవైద్యశాలఅప్తము వార్షికోత్సవము, నూతనగృహప్రవేశోత్సవము

శ్రీరామమోహనశర్మవైద్యశాల అప్తమువార్షికోత్సవము న్ను గృహప్రవేశోత్సవమును వైద్యశాలకు నెదురుగా అతివిశాలముగను కదుమనోహరముగను నిర్మింపబడిన పందిరియందు శ్రీరాజావేంకటాద్రి అప్పారావు బహద్దర జమీందారుగారి యాధిపత్యమున 29-3-24 తేదీన ఉపయము గాంగలికు. అతివైభవముగా జరుపబడిన. పెద్దపెద్ద యుద్వీగంధులను అనేకులుపురప్రముఖులను వక్త్రులను ఈసభకు విచ్చేరి.

సదరువైద్యశాల అసిస్టెంటుశ్రేణురీ శ్రీయంత శంకర శంకట్రామయ్యగారు ఆన 19-23 వ సంవత్సరపు కార్యనివేదికమును జదివిరి. శ్రీచేతపూడి భగవంతురావుగారు శ్రీరాజాగారికి స్వాగతపద్యములను, చదివిరి. ఇతను అనేకప్రముఖులు వైద్యశాలనుగురించి గంభీరోపన్యాసములగావించిరి. ఆదినుననే మదరాసు మైకోర్టు వక్తలు వేమవరపు రామదాసుపంతులు గారు గృహప్రవేశోత్సవమునకుగాను 1000-0-0 మారు రూపాయలు విరాళముమనియార్జయద్యారపండిరి. సభ 10000 ఆపుచేయుడెను. శ్రీవేంకటాద్రి అప్పారావుబహద్దర జమీందారుగారు ఈవైద్యశాలకు మూలధనముగా రు 10000-0-0 చెయ్యిరూప్యములు ఇచ్చుటకు వాగ్దానముచేసిరి. మధ్యాహ్నము గాంగలి 2 కు వికలాంగులకు వీధిలకు సుమారు 2000 ల మందికి అన్నదానముచేయుడెను. ఈవైద్యశాలవారు ప్రతీకముగా మూలికలు వేసిపెంచుటకును బొమ్మకర్తగారముగ్ధాపించుటకును తొట్టిచ్చినములు వర్తరా చేయుచుటకును కృష్ణానదికి బందరుకాల్యకుమస్య 1 నె 20 ట్ల భూమి ఖరీదు 4000-0-0 లకు కొనియుండిరి కాన సదరువైద్యశాలకు వీధిలపంపువు తగు విరాళములను వమాలచేసి పంపవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నాము

గార్లపాటి శివరామసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, బెజవాడ బ్రతుక ప్రచారకుడు

“శ్రీ విశాఖపట్టణము జిల్లాయందు జరిగిన నిర్మాణ కార్యక్రమాభివృద్ధి నిధికిము (1924 సంవత్సరం మేయి 1 తేదీ వరకు)

సంఘములు	102
ప్రీసభ్యురాలండ్లు	281
మహమ్మదీయులు	33
మొత్తము	8090
తిలకుస్వరాజ్యనిధి: - వసూలు	రు. 401-14-4½
వాగ్దానము	80.0 మొత్తము 409-14-4½
గాంధీ పూజానిధి: - వసూలు.	రు 362-11-10
వాగ్దానములు	454-0-0 మొత్తము 816-11-10
వివాహకట్నములు	85-0-0
తిలకునిధి ప్రత్యేకనిధి	281-0-0.....281-0-0

మొత్తము వసూళ్లు వాగ్దానములు. 1492-10-2½

ఉపాధ్యాయులు 17 గురు. పాఠశాలలు 9, వాలంటరీ 28 గురు. పంచాయితీ తీర్పు 1. నిప్పుజాతినఖలు 6. పాఠశాలయందు బాలురసంఖ్య 186. అందు పంచములు 29 రు. ఖర్చు మొత్తము అమృతము రు 2237-15-5 లు.

దేవగుప్తపు భాస్కరరావు, కార్యదర్శి.

కలకత్తా కార్మికేల్, బెర్లిమైటు వైద్యపాఠశాలలు

విద్యార్థులను చేర్చుకొనువిధము

మిల్టాంకు మే 29:- కలకత్తా కార్మికేల్, బెర్లిమైటు వైద్యపాఠశాలలలో విద్యార్థులు పెట్టు చేర్చుకొనవలెను సంకతి విచారించు అస్సాము ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన కమిటీవేదికము నీయగా దానిని ప్రభుత్వమువారు స్వీకరించిరి. ప్రస్తుతము విద్యార్థులను తీసికొనుచున్న విధానమే ఇరుగుదును. కాని అస్సాములోని మహమ్మదీయోకేరనివాసుల కొరకై ప్రస్తుతము నిజపబడుచున్న నూటికి 28 స్థానములలోను నికముందుండియు 24 స్థానములే నిజపబడును. తక్కిన నాలుగు స్థానములను అచ్చటనే నివాసము స్వీకరణకొన్న మహమ్మదీయోకేర నివాసులకే బడును. కలకత్తా వైద్యపాఠశాలలోనికి తీసికొనబడు విద్యార్థులకు ప్రతిసంవత్సరమును ఇచ్చు రెండు విద్యార్థి కేతనములలోను ప్రతిలోయనుండి వచ్చు అభ్యర్థులలో గట్టివానికి ఒక్కొక్కటి యవ్వకలెని ప్రభుత్వమువారు తీర్చానిందిరి. కార్మికేలు కళాశాలలోని స్థానము మహమదీయులకొంటు రెండుస్థానములను నిజపుచేసి: ఏమట్లు వచ్చిన అభ్యర్థులలో శ్రేష్ఠమైన యోగ్యతలవలననే తీసిబడును.

ఆ||క||

ది 18-5-24 తేది మొదలు 17-5-24వ తేదీవరకు కడపజిల్లా బజ్జెలు తాలూకా కందిమల్లాయపల్లె శ్రీవీర బ్రహ్మస్వామివారియారాధనమహూత్సవము నానాజేశ యాత్రికులతో అత్యద్భుతముగా జరిగినది. ఈ సంవత్సరమున వర్షభావముచే కోనేర్లలో ఉదకము నిండెత్తుట గానుండి మతాధిపతులవారికి యాత్రికులకు ఉదకపాన మెట్లు దొరకవనే సందేహముండ వైవయోగమునవేలకొలది వచ్చు యాత్రికులకువిశ్రాంతిగా ఉదకము లభించినది. 15వ తేది ఉదయమునకే కోనేటిలో బురద బయలుపడి యాత్రికులు తహతహ పడుచుండ సమాధిస్థిత పురుషుండగు నవ్వయోత్తమునినివ్యాతః కరుణాప్రసారమున నెచ్చటను మేఘాచ్ఛాదన లేకయే కాలుములు ప్రసహించునట్లు వర్షము కరిసి యాత్రికుల కానందము గల్పించి ఉత్సవము జయప్రదముగా జరిగినదిగాన యీ మహాపురుషుని చరిత్రమధ్యతమని తలంచెదను.

తుప్పపాటి మూర్తియారావు

పశ్చిమ కృష్ణామండల జాతీయోపసంఘ సామాన్యసభ

జూలై 5 వ తేదీ శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు శ్రీ అయ్యశేవర రాజేశ్వరరావుగారి ఇంట్లో పశ్చిమ కృష్ణామండల నూతనసభ్యుల సభ జరిగెను గాన కొత్తగా ఎన్నికైనవిద్యార్థులు యావత్సం ద ఉచేతు (పాఠశాలలు).

చర్యనీయాంశములు:- 1 యందు సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహక వర్గము నెన్నుకొనుట, 2 రాష్ట్రీయ సభకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట, 3 దునజిల్లాల ఒక మోటారు బాడు కొనుట, 4 ఇతర విషయములు.

గోవింద రాజు వెంకటేశ్వరరావు, కార్యదర్శి గాను.

ప్రశస్తమైన బొమికలపాడి

వ్యవసాయ శాఖవారిచే మాగాణీభూములకు ప్రశస్తమైన ఎరువుగా ఎన్నుకొనబడిన బొమికలపాడి మావద్ద దొరకును. ఎకరమునకు దమ్ముచేయునపుడు ఒకబస్తా వేసిన మంచిఫలితము నిచ్చును. ఆముదపు పిండికన్న శ్రేష్ఠమైనది. 6మ. బస్తా 1 టికి ఖరీదు రు వెంటనే మీఆర్డరులు ఈదిగువల్ల కోవల్లె రఘునాథరావు అ

చతుర్థ ఆంధ్ర దేశ ఆదిమాంధ్ర

మహాసభ

25.5-24 తేదీన గుడివాడలో ఆమోదించబడిన

తీర్మానములు

1. నిమ్మజాతుల అభివృద్ధియే దేశక్షేమమునకు మూల మాత్రమనియు అది ఆలవడమున్న స్యాతంత్రాభిలాష గగన కుసుమమనియు వేనోళ్ల చాటి మనజాత్యభ్యుదయము కాంగ్రెసు కార్యక్రమములు ముఖ్యవిషయముగా చేర్చినట్టి, శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ. గాంధీమహాత్ములు, తిరిగి దేశసేవకు గడంగినందులకు ఈసభ వారు శ్రీ పం.మే.వెంకటేశ్వరికి కృతజ్ఞతాపూర్వక సాష్టాంగ నమస్కారములు అర్పించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- మా. భాగ్యరెడ్డివర్మ (హైదరాబాదు). ఆమోదకులు:- మనుమధర్మన్న, 2 దిద్ద పుల్లయ్య (రాజమండ్రి).

2. తీర్మానము:- శ్రీ చక్రవర్తియగు జార్జి సార్వభౌములు, వారి ప్రతినిధులద్వారా మాదీనజాతులకు చేయుచున్న గొప్ప మేధుకుగానూ వారికి ఈసభవారు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు చేయుచున్నారు. అధ్యక్షులు.

3. తీ. మన ఆదిమాంధ్రులలో భోజనప్రతిభోజన విషయములలో నైనను కులభేదములను, కాఖాభేదములను పాటింపక మనలోనున్న అంతర్జాతులన్నియు సోదరులుగా నుండునట్లు మనము ప్రయత్నించుట మనసంఘ వికాసమృద్ధికి శ్రేయస్కరమని ఈసభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- వెంకట్రామయ్యగారు.

బలపరచినవారు:- దాకారపు సుబ్బారాయుడుగారు (ఏలూరు).

4. గ్రామాధికారులను కర్షణ మనసముగార్చుక, గవర్నమెంటువారు మాజాతికి ఉపకారముతో కూడిన ఆర్థికపరిమళమును అందజేయుటయేకాక, బహుశవేయించుటగాని, జరుపకయే అట్టి ఆర్థిక మహాపుణ్యముచున్నారు. కాబట్టి శ్రీప్రభుత్వమువారు ఆట్టి గ్రామాధికారులను తగినబండ్ల పోషించి ఈ సభవారు కోరుతున్నారు.

ఉపపాదకులు:- గొట్టెమ్మల వెంకన్నగారు.

బలపరచినవారు:- చాకా పుల్లయ్య, (ఏలూరు).

5. విద్యయందు వెనుకబడిన ఇరవైజాతులతోపాటు ప్రతి నిమ్మతలోయున్న ఈసంఘమువారికిని సకముతీతము మాత్రమే తగ్గించునట్టి ఏర్పాటుచేయుటకలన వీరికి విద్యాభివృద్ధికి ఎక్కువ సహకారి అవుట లేదనియు, ఇట్లు అగుటకు అన్ని పాఠశాల లోను పూర్తిగా జీతములేకయే వీరికి ప్రవేశముండవలెననియు, అట్లు ప్రవేశము ఇయ్యని ఏపాఠశాలకు దొరతనమువారు ఎట్టి సహాయము నొసగకూడదనియు, వారికి పాఠశ్రామికవిద్యలు నేర్పునట్టియు వీరులవారికి కనతిగృహములు ఏర్పరచునట్టియు విద్యాలయమును స్థాపించినట్టియు, అట్లు స్థాపించుసంఘములకు సహాయము చేసియు, ఉన్నతవిద్యల సభ్యునించువారికి తగు విద్యాభివృద్ధి వేతనములను సర్వవిధముల తోడ్పడవలెనని దొరతనము వారికిని దేశీయులకును నిశేధించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- దాకారపు సుబ్బారాయుడుగారు.

బలపరచినవారు:- బడుగు నాథమునిగారు.

6. కుభాకుభకార్యములందు జీవహింసను పూర్తిగా మానవలెననియు, మన ఆర్థిక శైలికి ఆర్థికాభివృద్ధికిని సంఘాభ్యుదయమునకును పరమశ్రేయస్కరమగు మహాపాపమును పూర్తిగా ఇదివరకెట్లులేనని ఈ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. మరియు ఈసభకులను అతిక్రమించువారికి సంఘగౌరవము లేకుండా నుష్కరింపవలెనని ఈసభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- మనుమధర్మన్నగారు.

బలపరచినవారు:- ఎ. తిలి సూర్యనారాయణగారు (ఏలూరు)

నల్లగల సుబ్బన్నగారు.

7. కాలువలలో ప్రయాణములపై ఉపయోగపడు పడవలు (మేలుబోట్లు వగైరాలు) లో ఆధిమాంధ్రులను నిరభ్యంతరముగా ఎక్కుటకును అట్లెక్కునీయని పడవలపై సెనులు శ్రీ గవర్నమెంటువారు రద్దుపరచుటగాను ఈసభవారు దొరతనమును నిరసించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- బడుగు నాథమునిగారు.

ఆసియానావికులమారు:- గొట్టెమ్మల వెంకన్నగారు.

జూలై 27 తేదీన జ్ఞాపకమును పారద్రోలి మానవమాత్తులకును అపరాధినిగణములతో

కొనసాగించుచున్న కైకం ధీరులను ఈసభవారు అభినందించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- యమ్ వి. భాగ్యరెడ్డివర్మగారు.

బలపరచినవారు:- మాతక్కి వెంకటేశ్వర్లుగారు.

మనము వ్యవసాయజీవనమునందు పూర్తిగా ఆధారపడియున్నాము. భూములులేక మనసంఘము చాలాపీనానీతియందున్నందున మనదరిద్రదశను బాపుకొని సుఖజీవనము చేయుటకు భూసఖిపాదన చాలా అవసరమనియు తూర్పుదేశమునుండివచ్చిన ప్రజలవలె మనము దురభ్యాసములను మానుకొనవలెననియు యిదివరకు భూములున్న అభివృద్ధిసంఘానులకు ఆదిమాంధ్రులు బులుగొస్తులుగా ఉన్న యడల మనసంఘము వారికి తోడ్పడి బులుగొమ్మలకు తలసరుపాములు కలుగజేసి మనసంఘముయొక్క అభివృద్ధికి ఆదిమాంధ్రసంఘము తోడ్పడవలెననియు మనము పారిశ్రామిక జీవనమునందు ఆధారపడియుండుటచే పారిశ్రామికవిద్య ముఖ్యావసరమనియు దొరతనమువారు మాకొకట పారిశ్రామిక పాఠశాలలను నెలకొల్పి మన ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడ ఈసభవారు వేడుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- యం. చంద్రయ్యగారు

బలపరచినవారు:- గా. వెంకయ్య

9. అనాదిమండియు మన ఆదిమాంధ్రసంఘము కులకట్టు బాటుకున్న సంక్షేమతత్వమునకు ఆదర్శముగానుండి నేడంతకేకారణములేక ఈవికామత్యమును కట్టుబడియు నిష్పక్షలేనందున దిరిగి మనము మనపూర్వదశకు వచ్చుటకు ఈకట్టుబాట్లు అవసరమనియు మనలోకలుగు అడ్డతగవులను మనమే మనసంఘము తగినపెద్దలను ఏర్పాటుచేసికొని న్యాయస్థానములకువెళ్లి ధనవ్యయమును అధికశ్రమయులేనట్టి కులపంచాయతీలమూలమున పరిష్కరించుకొనుట శ్రేయోదాయకమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఉ: దాకారపు సుబ్బారాయుడుగారు

బ: శేలం వెంకన్నగారు

10. మనసంఘము బాహుళ్యముగా దేశమంతయు విస్తరించియుండుట వలన మనము గ్రామసంఘములను, తాలూకాజిల్లాసంఘములను వీటిని నీటిని నడిపించగల కేంద్రసంఘములను నెలకొల్పటం అత్యవసరమనియు యిట్టి ఏర్పాటుల చేసికొనిన మన కార్యక్రమము సత్వరాభివృద్ధినికొంది గమ్యస్థానము చేరగలుగుదుమనియు ఈ సభవారు నూచించుచున్నారు.

ఉ. యం. క. భాగ్యరెడ్డివర్మగారు

బ. కె. ధర్మన్నగారు

10. మనపల్లెలలోనున్న దేవాలయములు, భజనమందిరములు పూజా పునస్కారములు లేక పాడయిపోవుచున్నవనియు మనము దైవమును మరచివలన మనలోనుండు సద్గుణము లన్నియు అంతరించుచున్నవనియు తిరిగి మనసంఘము దైవత్వస్థితికి వచ్చుటకు దేవాలయములును, భజనమందిరములును పునర్నిర్మాణముచేసి మనలో సహచారమును దైవభక్తిని అభివృద్ధికి దెచ్చి ప్రత్యేకముగా ఒకనిదిని ఏర్పాటుచేసి పండుగలు, భజనలు ఉత్సవములు పురాణశ్రవణము, సత్సభాకాలక్షేపము మొదలగు ఉన్నత ఆదర్శములను ప్రతిష్ఠాపన చేయవలయుననియు యీ సభవారు ఆదిమాంధ్రసంఘమును హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ. సుం. వెంకయ్య

బ. బ. నాథముని

11. మన ఆదిమాంధ్రసంఘము అనాదిమండుటవలన మనము ఆర్థికముగ ఉన్నతికి వచ్చి సుఖజీవనము నొందుటకు వ్యవసాయము, వర్తకము, వడ్రంగము, కమ్యరము, నేతమొదలగు స్వతంత్రోత్పత్తుల సవలంబించిన మనజాతి సత్వరాభివృద్ధి నొందగలదనియు, అందుకై కేంద్ర ఆదిమాంధ్రసంఘమును, ఆదిమాంధ్ర నాయకులను, మనకలనాయకులను యువకులను, యీ వృత్తుల సవలంబించునట్లు ప్రోత్సహనపరచవలెనని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉ. డి. పుల్లయ్యగారు

బ. నీలం వెంకయ్యగారు

12. చిరకాలమునుండియు ఆదిమాంధ్ర అభ్యుదయమునకు ఆంధ్రదేశమున పలుజనోద్ధరణసంఘము స్థాపించి సంఘబహిష్కారమునకు వెనుదీయక జేయుచున్న పవిత్రోపాదయులకును అస్పృశ్యతాపాపనివారణ తీర్మానమును ఆమోదించి మనజాతికై సానుభూతి జూపుచున్న కాంగ్రెసుసంఘములకును మనకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల కలుగజేసి స్థానికసంఘములలోను ప్రత్యేక ప్రోత్సాహమును మన సాంఘికాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్న దొరతనమువారికి యీ సభవారు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నారు.

ఉ. దిద్ద పుల్లయ్యగారు
బ. పోతుమాడి నాగన్నగారు
13. అంటుదోషము భగవదేవుడు విరుద్ధమైనట్టియు, మన సంఘాభివృద్ధికి భంగకర మగునట్టియు, అంటుదోషమును మనము నిర్మూలము చేయుటకు సమస్తసాధనముల చేత ప్రయత్నములు సల్పుటకును మన ఈ ప్రయత్నములకు తగు సహాయ మొనర్చుటకు అగ్రజాతులను కోరుటకును ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ. బడుగు నాథమునిగారు

బ. దిద్ద పుల్లయ్యగారు

14. గోదావరిజిల్లాలో వ్యవసాయముకొరకు యిచ్చు భూములమీద శిస్తు విధించియున్నారు. కాన గవర్నమెంటు వాళ్లు మన సంఘమును బాగుచేయు ఉద్దేశముతో దయచల అట్టిశిస్తులను రద్దు పరచగలందులకు ఈసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు. అక్కడ కొంతమందికి మాత్రము యిచ్చినారు, కాన అందరకు యిచ్చవలెనని ప్రాధిక్తాయున్నారు.

ఉ. దిద్ద పుల్లయ్యగారు

బి. మత్స్య అప్పలస్వామి

(15) జేరు డిపార్టుమెంటును ఏర్పరచి మాయభివృద్ధికి దొరతనమువారు దయతో చేయుప్రయత్నము మావత్తు అభిప్రాయములను మాకష్టనిష్ఠురములను దొరతనమువారికి పూర్తిగా తెలియకపోవుటవల్ల సఫలమగుట లేదనియు అట్లు సఫలమగుటకు ప్రతిజిల్లా యూజింగునకు తోడుగా ఒకసలహా సంఘము ఏర్పరచవలయుననియు అందులో నిమ్మజాతుల యొక్క వారి అభివృద్ధికొరకు పాటుబడుప్రతినిధులను గభ్యులుగా నుండవలెననియు అదేప్రకారము రాష్ట్రపు జేరు ఉద్యోగియునీ గూడ ఒకసలహాసంఘ ముండవలెననియు అందులో ప్రతిజిల్లాలోనుండియు అట్టివారే యిద్దరు ప్రతినిధులు ఉండవలెననియు అట్టిరాష్ట్రీయసంఘమున అట్టివారే యిద్దరు ప్రతినిధులు ఉండవలెననియు అట్టి రాష్ట్రీయసంఘము ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగా నొకటి ఏర్పరచవలెననియు అట్టిసంఘముల సలహాతో సమ్మతితోను మాత్రమే పిలవనంతవరకు లేరు డిపార్టుమెంటువారు చేయు ప్రయత్నములో జరుపవలెనని అట్లుకానియెడల మా అభివృద్ధి సరియగుద్రోవకు నడవట దుష్టరమనియు యీసభవారి నిశ్చితాభిప్రాయము. మరియు ఇందు కొరకు ఏర్పరచు ఉద్యోగియులు యితరమతస్థులతో యీజాతి వారినే నియమించుట యీసభవారి అభిప్రాయము.

సు. వెంకట్రామయ్య

సహకారము

ఆర్థికముగా అతినిమ్మత ప్రాప్తినియున్న సంఘము యొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రస్తుతస్థితిగతులనుబట్టి సహకారమే కరణ్యము గనుక యీదిగుననుదహరించిన సహకారసంస్థల స్థాపించియు అభివృద్ధి జేయవలెననియు సభవారు దొరతనము వారిని దేశీయులను కోరుచున్నారు.

(క) పరసతి సంఘములు కేవలము తాత్కాలికమునకు ఆపవలెనున్నట్లుకేగాక సభ్యులు తమస్వల్పసంపాదనలనుండి ఆదాయముచేసికొనుటకును ప్రాణబులును తీర్మానమునకును వీరి కున్న వ్యవసాయ అభివృద్ధికి కావలసినపెట్టుబడిని బట్టెమును వినియోగపడుటల ఎక్కువమంది సంఘనిర్వాహకులను నియమించి పరపతిసంఘములను అభివృద్ధిచేయవలెను.

(ఖ) ఈ సంఘములు తమముఖ్యవృత్తియైన వ్యవసాయములేని సహాయములలో నేత, వడుకుట, పశుపోషణమొదలగువృత్తులను అభివృద్ధిచేయునిమిత్రము పారిశ్రామిక సంఘములు సహకారపద్ధతులమీద స్థాపించి అభివృద్ధిచేయవలెను.

(గ) నిమ్మజాతులు తమసంపాదన భూభాగస్వల్పమగుటచే తవారికి కావలసిన తినుబండారములు బట్టలు మొదలగునవి కొద్దికొద్దిగా మాత్రమే కొనుక్కొనవలసి వచ్చుటచేత న్యాయమున ధరకంటె రెట్టింపు, మాడురెట్టు ధరలు యివ్వవలసినప్పుడుండుటయు అవియును సరియగు తూకములు లభింపక యొక్కవ నష్టము కలుగుట తటస్థించుచున్నది, కనుక అట్లుజరుగుటవలన యీ సంఘముయొక్క దీదరికము మరింత హెచ్చుచున్నదనియు తన్నివారణకొరకై సహకారవస్తునియములు అభివృద్ధిజేయవలెననియు మరియు అట్టిది పరిచినయెడల మనసంఘాభివృద్ధికి సలయద్రవ్యోపపత్తి మనసంఘమునుండియే లభించుటకు సాధనమనియు అట్లయిననే మనసంఘమునకు నిజమగు స్వతంత్ర్యము ఆలవకుననియు యీసభవారి అభిప్రాయము.

(ఘ) సహకారపద్ధతులమీద గృహనిర్మాణసంఘములు స్థాపించి జిల్లాకు అధమము ఒక్కటియైనను నిర్వహణపై స్థాపింపవలెనని యీసభవారు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

(చ) పశుపాపము మొదలగు నిమిత్తముకాదని తేల్చిన పశుపాపపరమరక్షణ సంఘములు స్థాపించి అభివృద్ధిచేయవలెనని యాసభవారి అభిప్రాయము.

(ఛ) ఒక్కటైనను సెంట్రలు బ్యాంకుస్థాపించుట,

(జ) ప్రైవేటుము అన్నిటికి దొరతనము పూర్వముగా ధనసహాయము నేయవలెననియు, ఈ అభివృద్ధి యంతయు బాగుగ కొనసాగుటకు యీ సంఘములోనేపిల్లై నంతవరకు సహకారపు ఉద్యోగీయులుగా (అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్లు యిస్సె ఎక్జిక్యూటివ్ మొదలగువారిని) నియమింపవలెనని యాసభవారు యిది వరకు అనేక సార్లు వెల్లడించిన అభిప్రాయము తిరిగి ప్రవచయచున్నారు.

ఉ॥ మ॥ వెంకయ్యగారు

అ॥ మ॥ వెంకటాద్రిమయ్యగారు

(17) నిమ్మబాగులయభివృద్ధికి ఆటంకముగనున్న త్రాగుడు (మద్యపానము) పూర్తిగా నిషేధించు నిర్ణయము చట్టములు ప్రైవేటువర్తనాసభలో వెంటనేకానించి అది త్వరలో అమలులో పెట్టవలెననియు, అందుకు యింకను కొంతకాలము దొరతనమువారు ఆలస్యము చేసినయెడల ఆదిమాంధుల పల్లెల వద్దనుకూలములను వెంటనే ఎక్స్‌ప్రెయిట్‌లెనని, పండుగ వస్తే రాదినములలో పూర్తిగా మూసివేయవలెనని, 25 సం॥ లోపల వయస్సుగా నున్నవారికి మత్తుపదార్థములు అమ్మకూడవనియు వెంటనే కానింపవలెనని యీ యాసభవారి దృఢాభిప్రాయము. మరియు గవర్నమెంటువారు యీవిషయము తమ సర్వస్వతంత్రమును వెంటనే మలుకొని ఏదేశములనుండి అట్టి పదార్థములు దిగుమతి కాకుండ నిషేధచట్టము వెంటనే కానింపవలెను. పొగాకు విషయములో కూడ అట్టి నిషేధమునే కానింపవలెను.

ఉ॥ మ॥ వెంకటాద్రిమయ్య

బ॥ వా॥ సుబ్బారాయణుగారు

రాజకీయము

(18.) కాసనపల్లెలో సుస్థానిక పరిపాలనాసంస్థలలోను, తదితర ప్రతిష్టాపనలలోను నియామకములనుపొందినివ్యయము జరుగుటవలన సత్యముగ పొందినివ్యయము అలవడక పోవుట తటస్థించుచున్నది. గనుక నియామకము రద్దుపరచి అట్టి పొందినివ్యయము ఎన్నికలవలననే అట్టివి లభింపనట్లు కానింపవలయుననియు విద్యావిషయక మగునట్టిగాని గుఱము అట్టిఎన్నిక హక్కునకు మూలముగాకేసిన ఎడల ఆరెంటి విషయమునందును అతి హింసముగనున్న ఈజాతివారికి అట్టిహక్కునొసంగియు ప్రయోజనకారికారు గనుక అధమము మాజాతివారికైనను (యూనివర్సల్ ఫ్రాంఛైజ్) సార్వజనికపు ఎన్నికహక్కును యిచ్చుటకు వెంటనే చట్టముచేసి అది అమలులో పెట్టవలెనని యాసభవారి దృఢాభిప్రాయము.

16 వ విశాఖపట్టణమండలసభ-మాడుగుల

నగదు జమాఖర్చుల పట్టిక

జమలు	1568-18-1
(1) ఆహారసభ్యుల రుసుము	772-0-0
(2) ప్రతినిధుల రుసుము	126-0-0
(3) ప్రేక్షకుల రుసుము	458-8-0
(4) చిల్లర బాపతులు	19-12-8
(5) సామగ్రి విక్రయం	198-0-5

1568-18-1

ఖర్చులు	1099-9-11
(1) అద్య-తంత్రులు- వస్త్రాలు	58-18-9
(2) పాకలు పండితు	248-4-4
(3) భోజనముల యెర్పాటు	497-14-4
(4) చిల్లర బాపతులు	109-10-0
(5) ప్రయాణపు ఖర్చులు	186-15-6

1099-9-11

నిలువ ప్రైవేటు గారియొద్ద	445-6-10
కార్యదర్శియొద్ద	18-12-4
ప్రైవేటురామ భూపతి దేవుగారి అనామకు	5-0-0

469-8-2

భ. చి. యజ్ఞవారాయణ కర్త, కార్యదర్శి,

హిందూదేశములోని గనుల పరిస్థితులు

కామన్నసభలో తెలిసిన విషయములు

యూరపేయనుల అసమ్మతి

కలకత్తా, మే 28:—ఈదిగవ సంవత్సరము యూరపేయనుల సంఘం తేనెల పెక్కుట తేలికపడినది:—

హిందూదేశములోని గనులపరిస్థితులను గూర్చి కామన్నసభలో మొన్న (గండి) అందు మిల్లువారు చెప్పిన అంశపు విషయములకులన బొగ్గుగనులవారికి కోపము వచ్చినది.

మే నెల 17 తేదీ కనివారమునాడు యూరపేయనుల సంఘమున భవ కాళివారు కూడి ఒక సభచేసి, కామన్నసభలోని బొగ్గుగనుల సభ్యులు అట్లానై యాంధ్రాటవలన సంఘం లింగతాదయరగా చెప్పబడుటకు పిలయ్యెను. బొగ్గుగనులలో మేనేజిమెంటునున్నట్టియు పనిచేయుచున్నట్టియు (బ్రిటిషువారి ప్రతినిధులుగా) తా మింకా భావమునూర్చి విచారించుచుంటిమనియు, హిందూదేశములో పనిచేయుచున్న (బ్రిటిషువారి) నైమోజనీన నిండవలన తమకు మిక్కిలి కోపము వచ్చెననియు నొకరినొకరు గావించిరి.

మొన్న (గండి) అందు మిల్లువారు చెప్పిన విషయములు:—

(1) "గనులలో పనిచేయువారి స్థితిగతులు భయంకరములు." అని. నిజమున కడగొనయెడల యిచ్చుట బొగ్గుగనులలోని స్థితిగతులు యింట్లాండువానితో పోల్చి చూచినయెడల మిక్కిలి బాగుగ నున్నది. నీచులయందను 8 అడుగుల నుండి 40 అడుగులవరకున్నది. కనుక పనివాండ్లు చక్కగా పనిచేయుగలుగుచున్నారు.

హిందూదేశములో అనాదినుండియు వచ్చుచున్న అచారములన కార్యములు కుటుంబసారముగానే పనిచేయుదురు. తన శ్రీలసహాయము లేకుండా కార్యమును గనులలోనుండి తొందరగా యింటికి పోవువారి విచారణలకు తెలియుచున్నది. సౌఖ్యమైన కుటుంబజీవితమున నెలకొల్పటకే ఇంట్లాడులో గనులలోనికి శ్రీలస రానిచ్చుటలేదు. అటువంటి కాసములే హిందూదేశమున తెట్టియెడల ఆయుధ్యమునకు భిన్నమైన పని జరుగును.

(2) "దినమునకు 12 మొక్కలు 16 గంటలవరకు పనిచేయవలెను." అని. నిజమున హిందూదేశములో గనులలో వారమునకు మొత్తముమీద 50 గంటలకంటె యెక్కువ పనిచేయరు. హిందూదేశములో యాగనులలో పనిచేయువారు ప్రతిదినమున సమానముగా పనిచేయక యెప్పుడో వారి కిష్టమైనరోజులలో యెన్నియోగంటలు పనిచేయుదురు. కార్యములకు సంబంధించినంతవరకు మేనేజరుకు గొప్పకష్టములలో నిడి యొకటి.

3. "కాలియర్ కంపెనీలకేవిదెండు సంవత్సరముల నూటికి 165 అగును." నిజముగా నగటునూటికి 7 అగును. పూర్వము స్థాపించబడిన కంపెనీలలో అనేకములు మూలధనమును హెచ్చించుటచే ఆదాయముద్వారా కాలియర్లను హెచ్చుచేయుచున్నది. ఆదాయములే యీస్వల్పసంఖ్య వచ్చినది. కాలియర్ కంపెనీలలో నగముకంపెనీలు దివిడెడును అసలయిక్వైయర్వల్.

4. "హిందూదేశములోని గనులపరిపాలన చివరకరిమాణము తగ్గింపబడెను" నిజమున పరికించినచో చివరకరిమాణము హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నది. ఏనడ ప్రస్తుతమున్న చివరకరిమాణమునకు వారివారి హెచ్చుగా సంబంధించే తెచ్చుడిగాను వారియవసరములకు చాలినంతవరకు కొన్ని గంటలుమాత్రమే పనిచేయుచున్నారు.

గండి గారి పుష్కారము గనులలో పనిచేయువారికి ఓటి తాకలెనని. హైదరాబాద్ గారు సాధారణముగా వ్యవసాయరూపదరియు పొలముమీద పనులులేనప్పుడే అకడు గనులలో పనిచేయువారియ అందులకు వారిలో చాలుమందికి పట్టణకేసెయోలకకర్తలములలో ఓట్లున్నవారియ (గండి గారికి) తెలియనట్లున్నది. ఇదిగాక హిందూదేశములో గనులలో పనిచేయువారి ఒక ప్రత్యేకమునకు చెందిన వారుగాక వచ్చుచును పోవుచును ఉండురు. ఓట్టిచ్చు అధికారమును కలిగియుండుటకు ఒకచోట నివాసముగా నుండవలెను. ఆ కారణమున పిరి ఓట్టిచ్చుటకు కలన పడెను.

హిందూదేశములోని గనుల పరిస్థితులను గూర్చి యాభావమొక ప్రబలియున్నదన, హిందూదేశమునకు కావలసిన విషయములను తెలియజేయు, నివాసములను తెలిసికొనుటకు ఎట్టి ప్రయత్నము

యును చేయుటయు వారిచేరులలో హిందూదేశభావినీతి యున్నదని హిందూదేశజేయమును గోరువా రందరను యాభివృద్ధి లని వచ్చుచున్నది.

ఇండియా అగ్నిభూమి జనాభాలో ఎట్టి పటుత్వమును లేదు. వారికి నిజస్థితులు తెలియును; తెలియదలచినయెడల తెలిసికొనవలెను.

అ॥ వె॥

ఉక్కు-రత్నణచట్టము

సిమా మే 29:—భారతీయ సనసభ్యులకు సెల్లెముటి అభిప్రాయమును తెలిపిన నిమిత్తము ఉక్కు-రత్నణ చట్టమును వారికి తెలియజేయు విషయమున రెండు కాసన సభ్యులును కూడుటకు ఏర్పడిన తేదీలు మూడు వలసివచ్చినది. ప్రేక్షకులకు మే 30-వ తేదీకి బదులు జూను చార్లెస్ తేదీన సమావేశమగును. అప్పుడు టిలు కథనాదియెడల ఉండగా, సంభవమునై దిగుకలిపియున్న తీసివేయవలసిన దాన్ని డివిజన్ గా రొకటిగా ముదపరిచుచు, మే నెల 30 వ తేదీన భారతీయ సనసభ్యుల సమావేశమొనర్చుచు, ఉక్కురత్నణ చట్ట వివరములను గూర్చి విచారణ ప్రారంభించుటకు సభవారు తీర్మానించుకొనవచ్చునని సభ్యులకు తెలియజేయబడినది. అ॥ వె॥

పతావరణస్థితి

1924 సం॥ మే నెల 30-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మే 24 గంటలలో ఆద్యస్థితిలోనుండి	మే 24 గంటలలో ఆద్యస్థితిలోనుండి	మే 24 గంటలలో పరమము	మే 24 గంటలలో పరమము	మే 24 గంటలలో పరమము
గోపాలపురం	191.7	84.6	...	5.98	44.96
విశాఖపట్టణము	95.9	84.3	...	1.71	87.09
కాకినాడ	94.7	82.3	...	1.64	89.09
మచిలీపట్టణము	97.2	81.0	...	0.07	41.59
కర్నూలు	102.1	81.4	0.22	0.46	26.01
బళ్లారి	99.1	81.7	...	2.81	20.51
కడప	101.7	84.1	...	1.21	81.28
నెల్లూరు	102.9	84.5	...	0.41	87.98
మద్రాసు	97.0	84.3	...	0	50.74
కడపూరు	94.5	82.2	...	0.18	52.94
సేలము	94.4	77.4	...	4.24	89.20
కొయంబత్తూరు	94.0	78.7	...	5.80	22.29
తిరుచనాపల్లి	98.8	79.0	...	4.19	38.18
నాగపట్టణము	100.6	83.8	...	1.20	54.98
మధుర	100.5	78.4	...	2.76	38.58
పాంబన్	94.8	82.2	...	0.50	87.00
తిరునల్వేలి	1.96	28.34
తిరువేండ్రము	87.0	79.3	...	9.82	64.51
కొచ్చిన్	87.9	77.6	0.08	12.52	114.51
కాలికట్టు	89.2	75.8	...	18.62	117.16
మంగళూరు	92.8	78.1	0.08	5.44	125.68
బెంగళూరు	88.3	68.6	0.19	3.44	85.87
మెర్ కార	81.0	65.2	...	4.68	125.46
కొడైకనాల్	68.6	65.7	...	8.8	62.18

సూక్తులు:—ఆకాశము నిట్లుముగ చాలవోల్ల మేఘములైనది. కాకినాడలో ఆద్యస్థితి ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో 7, డిగ్రీలు తక్కువ. మచిలీపట్టణములో 4 9 డిగ్రీలు తక్కువ. ఉత్తరమున రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—కర్నూలులో 0.22 వాన కురిసెను. మేఘములు దలముగనున్నవి. కర్నూలులో ఆద్యస్థితి ఎక్కువ. కడపలో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 4.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము—ఆకాశము కొంచెము పలచని మేఘములతో గూర్చున్నది. నెల్లూరులో ఆద్యస్థితి తక్కువ. కడపూరులో పగటివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. మద్రాసులో 3 డిగ్రీలు తక్కువ. మద్రాసులో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

స్థానిక చినుములు తుపాను లుండవచ్చును. ఎన్. ఆర్.

జూ బు లు

బెజవాడ తాలూకా బోర్డు విభజన

బెజవాడ తాలూకా బోర్డు విభజన కొందరు సభ్యుల ప్రోత్సాహమువలన గత ఫిబ్రవరి నెలలో నొక తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టబడగా, జిల్లా విభజన అమలులోనికి వచ్చువరకు నీవిషయ మాపుదల చేయవలెనని బోర్డు మెజారిటీవలన తీర్మానింపబడినది. తిరిగి యీ బోర్డును చెండుగా విభజించు విషయమై 6-6-24 తేదీన చర్చించుటకు అవసర కథనము తమ కొందరు మెంబర్ల కోరికపూర్వకము తేదీని బెజవాడలో మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు సభ జరుగునట్లు కాబడినది. జిల్లా విభజన ననుగుణించి కొన్ని తాలూకాలను రివిన్యూ డివిజనులకు మార్చుట కానున్నప్పుడు లోగడ బోర్డువారు సభకు మార్పుల తరువాత విభజన ముందులో పెట్టునట్లు తీర్మానించినప్పుడు అవసరము గ తిరిగి యీ విషయమై యాలోచించుటకు అవసరకథ జరిపి బోర్డునకు ప్రయోజనపు ఖర్చులు తగిలించుట యొక్కముగాదు. జిల్లా బోర్డు విభజనవరకు తాలూకా బోర్డు విభజనవద్దని ప్రజలందరికీనూ బహిరంగముగా జరిపి తీర్మానములు పంపియ్యవలసిగా ప్రోత్సాహము కోరబడు గన్నకొం బోర్డు నూజిపేటలో నుండవలెనని ఆశ్చర్యము!

ఒక వోటరు

శ్రీ శ్రీధానందస్వామిలవారికి

గండివాడలో సమర్పించిన వివరణ త్రము

పూజ్యసీయలకు స్వామిలవారికి సాష్టాంగదండ ప్రణామములు: మాభాగ్యవశమున తాము ఆంధ్రదేశమున నడిగిడి మా జాతినీ ధన్యవంతులుగా జేసితిరి. దీనజనాభ్యుదయమునకును అస్పృశ్యతాపాపవిమోచన ధర్మప్రచారమునకును, తాముబద్ధ కంఠములై దురాచారమహావృక్షమును సమూలముగా తొలగి జేతతో వెకలించి లోకమున సర్వసౌభ్రాతృత్వమును చాటుట కై తమజీవిత మర్పించి ధర్మసంస్థాపనము చేయుచున్నాము. మహాత్మా ఆర్యసమాజము నెలకొల్పిన కాంగ్రేస్, ముల్తాను, బృందావనులు ఆదిగాగల గురకులములయందును, దయానంద వేదకళాశాల మొదలగు విద్యాలయములతోను బేరల్లి, అజమీరు మరియు వెంకటేశ్వర అనాధశరణాలయములతోను జాతిభేదములు పాటింపక వేదమతరహస్యములను చిరకాలము నుండియు సర్వమానవులకు ఉపదేశించుచు, దీనజనాభ్యుదయ మునందున, ఆర్యసమాజము సకలసాంఘిక, మతసంఘములకును ఆదర్శప్రాయమై వెలయుచున్నది. వేదమత స్థాపనాచార్యులును, అపరకంకరుడును, ఋషిసత్త్వముడును, అగు మహర్షి దయానందుని బోధనామృతమును లోకమున వెదజల్లి ఆర్యా వర్తమును పునీతముజేసి, జీర్ణించి శుష్కించి, ధర్మభ్రష్టులైన హిందూసంఘమును తేజోవంతముగను, వీర్యవంతముగను జేయుట యే గాక ఆర్యసమాజము హిందూసంస్థాపకమత్యయనకును, వేదమతాభినివేశమునకును, అఖండప్రబోధముజేయుచు, భారతభూమియందు దృఢస్థానము నలంకరించుచున్నది.

స్వామిజీ! వేదమతప్రచారమునందు కీర్తి శేఖరములయిన ధర్మపీఠ పండిత శేఖరామ్ పండిత గురు దత్త మొదలగు పవిత్రపురుషులెందరో ధర్మమునకు బలియై ఋషి దయానందుని ఉపదేశమును సార్థకపరచిరి. ప్రథమము నుండియు ఆర్యసమాజము దీనజనులకు కామధేనువై వేదధర్మ భ్యజనము చే ధరించి అద్వితీయమయిన ప్రబోధముచేయు దీన బంధు లాలాలజపతిరాయ కీర్తిశేఖరులును రామభోజిత చౌదరి మొదలగు స్వార్థత్యాగిలను నెలవైనది. దేశములో ప్లేగు మొదలగు ఘోరవ్యాధులును మహాకాటుకము తలపించినపుడు కాంగ్రేస్ భూకంపమునందును ప్రజలు నిస్సహాయులై అల్లాడి నపుడు మీసేన నిరుపమానము. మలబారు రాష్ట్రమున హిందూ సంఘము ఘోర అవమానమునకు లొంగినపుడు ఆర్యసమాజ భ్రమణికి దుమికి హిందూసంఘమున కభయమిచ్చి ధైర్యమును కౌశల్యమున్నది. నేడు కేరళ రాష్ట్రమున కైకం శత్యాగ్రహ భక్త్యుద్ధమున తామసతిరించి అస్పృశ్యుల మాన స్వాతంత్ర్య మునకై తీవ్ర ప్రబోధము చేయుచున్నారు.

మహాత్మా! ఈ దినములలో ఆగ్రావిర్తము నంతను కీలవరపరచుచు నుట్టుక బాగించుచున్న అస్పృశ్యతానకు సగ్గున పరిష్కరించుటకును తీవ్రమైన యీ ఉష్ణబాధకు వెలువక పరశురామావతారమువలె విజృంభించి మూర్ఖాచారబద్ధమై ధర్మము హిందూసంఘమును సంరంప జేయుచునే తమ ధర్మ

సహకారధర్మవైద్యశాల, చేబోలు గుంటూరుజిల్లా

1923-24 సంవత్సరముల ఆదాయ వ్యయపట్టిక

జమలు	
చేబోలు సహకారపరపతిసంఘమునుండి రాబడిన గ్రామసముదాయపు ఘండు గుంటూరు జిల్లా స్టేట్ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగు యూనియన్ లిమిటెడ్, తెనాలివారివిరాళము	89-7-0
చేబోలు గ్రామములకుల వసూలు	1515-18-5
ఇతర గ్రామములకుల వసూలు	595-0-0
చేబోలు గడ్డి వేలంపాటదార్లవల్ల	125-0-0
డబ్బాలు వసూలు	19-12-6
చేబోలు యూనియన్ బోర్డువారి విరాళము	100-0-0
బాపట్ల తాలూకా బోర్డువారి విరాళము	200-0-0
గుంటూరు జిల్లా బోర్డు	100-0-0
గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము	50-0-0
హెన్రీ మన్ హోమ్ నుండి వాపస్ కాబడిన మణిఆర్డరు	25-0-0
చిత్తు కాగితములు అమ్మకం	1-8-9
సీసాలు అమ్మకం	0-8-6
బాజిచెక్ పెట్టు అమ్మకం	8-14-0
మందుల కొనినందుకు యిచ్చిన కమిషన్	5-1-0
మొత్తం	2860-7-2

ఖర్చులు	
మందుల కొనుగోలు	717-4-9
వైద్యపరికరములు గిన్నెలు వగైరా సహా సీసాలు కొనుగోలు	171-5-0
కట్టునడ్డ	14-0-6
కల్లునడ్డ	3-14-9
కల్లుములు	2-0-0
కొర్రులు	0-12-0
డాక్టరు గారి జీతము	58-1-8
కాంపౌండర్ జీతము	18-0-0
వైద్యగ్రంథములు	91-8-0
వైద్యపత్రికల చందాలు	18-4-0
సామానులు	111-0-6
తాళములు	5-0-0
శ్రీయంత మురహారిరావు గారి ప్రయోజనపు ఖర్చులు	4-0-0
వస్తువులు తెచ్చినందుకు కూలి	0-5-3
పోస్టుఖర్చులు	2-7-0
తెల్ల కాగితములు	0-7-6
తెక్కలు బొమ్మలు	14-8-0
దేశరాజు నరసింహారావు గారికి వాఫన్	5-0-0
చేబోలు సహకారపరపతి సంఘములో డిపాజిటు చేసిన మూలధనము	1515-0-0
చిరానిల్య	51-2-8
మొత్తం	2860-7-2

దేచి రాజు మురహారి రావు, సహకారసంఘాధ్యక్షుడు, 20-5-24.

ఉయ్యూరు భారతీయవిలాస జాతీయపాఠశాల ఉయ్యూరు భారతీయవిలాస జాతీయపాఠశాలయొక్క ఆదాయవ్యయ వివరము. ఆన 1923 నవంబరు 15 మే నెలనుంచి, ఆన 1924 నవంబరు 15 మే నెలవరకు.

ఆదాయము	
నార్సికములు, చందాలు	177-7-6
పిల్లలజీతములు	11-6-8
జిల్లాసంఘమువారి విరాళము	10-0-0
చిల్లర ఆదాయము	8-6-0
అప్పు తెచ్చినది	46-4-0

సందేశముతో మామధ్యకు తాము దయచేసినందుకు ఆశ్చర్యం భక్తికథలతోను ఆధికారాన్ని సామంతోను సవినయముగా తమ కర్పించు మాయావినతిపత్రమును ఆంధ్రదేశ ఆదిమాండ్రసంఘ సమక్షమున అందుకొన ప్రార్థించుచున్నాను. పత్తిపాకనా! తమకు మానాప్రాంతప్రణామములు. మీ దివ్యమూర్తిని తాము సంకల్పించిన మహా ఉద్ద్యమమును తమ ధర్మప్రచారమున వరమాత్మ ఆశీర్వాదముగాక. ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమాండ్రసంఘమునకుగాను అధ్యక్షుడు కుసుమ వెంకటరామయ్య. 24-5-1924.

సంస్కృతమునకు ప్రత్యేకనిధి	
మొత్తము	243-4-0
వ్యయ	496-12-0
జీతములు	174-6-9
చిల్లర ఖర్చు	84-2-9
ఇంటి అద్దె	25-11-0
అప్పటిదొంగుకు	18-7-9
సంస్కృత పండితునికి	28-0-0
సంస్కృతమునకు ప్రత్యేకనిధి నిల్వ	220-4-0
కార్యదర్శివద్ద నిల్వ	9-11-9
మొత్తం	496-12-0
క్రిందటి వత్సరము అప్పు	116-15-6
ఈవత్సరము అప్పు	27-12-8
ఈతేదీవరకు ఉపాధ్యాయుల	98-8-0
కివ్వలసిన జీతములు	
కాకిలు	మొత్తం 248-1-9

రెండువందల నలభైమాడు రూపాయల ఒక అకా తొమ్మిది నైలం యంతవరకు పాఠశాలకు అప్పుగలదు. ప్రేక్షకుడు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మేనల 30-వ తేది శుక్రవారము

- 1) ధాన్యములు
దనియలు బా 1-కి రు 85-0-0 మొదలు 45-0-0 వరకు
వియ్యము బస్తాలు మొదలు, వరకు
కుసుమ తెనాలి, క 48 గలది రు 18-0-0 14-0-0
నెల్లూరిది ,, డిటా ,, 16-8-0 17-0-0
డిల్లీది ,, డిటా 45 గలది, 16-8-0 17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0
నువ్వులు ,, ,, 24-0-0 26-0-0
- 2) వస్త్ర ధాన్యములు
కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు 12-0-0 రు 18-4-0
నెనగలు ,, డిటా ,, 10-4-0 10-8-0
నెనలు ,, డిటా ,, 10-12-0 11-4-0
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0 18-12-0
ఉలములు ర 164 ,, ,, 8-4-0 8-8-0
- 3) నూనె వస్తువులు
నువ్వులు నూనె బా 1-కి రు 155-0-0 170-0-0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 28-0-0
కొండాపురం వేరు నెనగవస్త్రబా 1-కి, 60-0-0 62-0-0
యితర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0 58-0-0
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 148 మి.కా.నూనె 188
అమడము నూనె బా 1-కి రు 162-0-0
- 4) చిల్లర వస్తువులు
చాయసనుపు బా 1-కి రు 200-0-0
కూరపనుపు ,, రు 160-0-0 165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) బా 1-కి రు 80-0-0 112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయ మణుగు 1-కి రు 45, 50
కాళవాసి పాయకట్టు ,, రు 60, 70
తెలము బా 1-కి రు 85-0-0 50-0-0
చింతపండు బా 1-కి రు 26-0-0 42-0-0
- 5) ఇనుము
వట్టులు రఖం బా 1-కి రు 82-0-0 84-0-0
చదరం ,, 82-0-0 86-0-0
రవుండు ,, 81-0-0 87-0-0
- 6) లోహములు
కండి 100 కులంకు రు 78-0-0 83-0-0
బంగారము, తులము 1-కి రు 25-6-0 25-8-0
గజరను 1-కి 16-4-0
ఇత్తడి బా 1-కి రు 295-0-0 300-0-0
రాగి డిటా రు 850-0-0 855-0-0
అస్కా చక్కిర బ 1-కి రు 47-12-0 48-0-0
- 7) రంగులు అలిజరైను
అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు రు 95 0-0
తొట్టి కృష్ణుడు డిటా 32-0-0
సింహం డిటా డిటా
క గుర్రం డిటా రు 86-0-0

